

Sn. BAŞKAN

TÜRK-İŞ
TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU

BAŞKANLAR KURULUNA SUNULAN
YÖNETİM
KURULU
ÇALIŞMA
RAPORU

27/28 ARALIK 1984
ANKARA

TÜRK-İŞ
Bilgi Merkezi

TÜRK-İŞ
TÜRKİYE İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU

BAŞKANLAR KURULUNA SUNULAN
YÖNETİM
KURULU
ÇALIŞMA
RAPORU

27/28 ARALIK 1984
ANKARA

Testim Tarihi
17 Aralık 1984
W. L.

TÜRK-İŞ
Bilgi Merkezi
Tarih:.....
Durum:.....

11 sayılı iş. enm. kanunu

S U N U Ş

Türk-İş Yönetim Kurulu'nca Başkanlar Kurulu'na sunulmak üzere hazırlanan "çalışma raporu" ilişiktir.

Çalışma Raporu, Türk-İş 13. Genel Kurulu sonrasında 17 Aralık 1984 tarihine kadar ortaya çıkan gelişmeleri ve Konfederasyon çalışmalarını, ana hatlarıyla değerlendirmektedir.

Raporun ikinci bölümü 1985 çalışma programının ana hatları ile sunulmasına ayrılmıştır. Üçüncü bölüm ise 25/28 Eylül 1984 tarihleri arasında toplanan Başkanlar Kuruluna sunulan raporda belirtildiği üzere, (17 Eylül 1984-17 Aralık 1984) dönemi çalışmalarını özetlemektedir.

Çalışma Raporunun son bölümü malî durumunuza ayrılmış bulunmaktadır.

Saygılarımızla,

Şevket YILMAZ
Genel Başkan

M.Sadık ŞİDE
Genel Sekreter

Ömer ERGÜN
Genel Mali Sekreter

Kaya ÖZDEMİR
Gen.Eğt.Sek.

Orhan BALABAN
Gen.Teşk. Sek.

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sunuş

BÖLÜM (1) : 1984 Yılı Değerlendirmesi	1
1.1. Bireysel İş Hukuku Alanında	2
1.2. Toplu İş Hukuku Alanında	2
1.3. Ekonomik ve Sosyal Önlemler Alanında	6
1.4. Sosyal Güvenlik Alanında	8
1.5. Kamuoyu Oluşturma Çalışmaları	8
1.5.1. Bölge ve İl Toplantıları	8
1.5.2. Koordinasyon Toplantıları	10
1.5.3. İşçi Görüş ve İsteklerinin Açıklandığı Toplantılarda TÜRK-İŞ'in Temsili	10
1.6. TÜRK-İŞ Eğitim Merkezi Çalışmaları	10
1.6.1. Ocak-Nisan 1984 tarihleri arasındaki Eğitim Faaliyetlerimiz	11
1.6.2. Nisan-Eylül 1984 Tarihleri arasındaki Eğitim Faaliyetlerimiz	11
1.6.3. Eylül-Kasım 1984 Tarihleri arasındaki Eğitim Faaliyetlerimiz	11
1.6.4. Ocak-Kasım 1984 Tarihleri arasında Yapılan Faaliyetlerimizin Genel Durumu	12
1.7. 1984 Yılı İçinde Diğer İhtisas Büroları Çalışmaları	12
BÖLÜM (2) : 1985 Yılı Çalışma Programının Ana Hatları	13
BÖLÜM (3) : Konfederasyon Çalışmaları	15
3.1. Sendikalar Yasası ve Toplu Sözleşme, Grev ve Lakavt Yasası ile İlgili Çalışmalar	15
3.2. Koordinasyon Kurulu'nun Tutumunun Yol Açtığı Sorunlar ve Çalışmalar	16
3.3. Grev Uygulaması	19
3.4. Toplu Sözleşme Düzenine İlişkin Genel Değerlendirme	24
3.5. İşçi Çıkartma Yasağının Kaldırılması Sorunu ..	26
3.6. Kıdem Tazminatı Müessesesi ve Fon	32
3.7. TÜRK-İŞ Temel İlkelerinin Yeniden 'Güzden' Geçirilmesi Çalışmaları	34
3.8. TBMM'ne Sunulan Teklifler ve Belirlenen Görüşler	36
3.8.1. Tüketicinin Korunması Kanun Tasarısına İlişkin Görüş	37

3.9. SSK. Kanunu-Uygulamasından Doğan Sorunlar...	37
BÖLÜM (4) : Teşkilatlandırma Çalışmaları	39
4.1. Teşkilatlanma ve Koordinasyon Çalışmaları ..	39
4.2. Teşkilatlandırma Genel Sekreterleri Seminerleri	42
4.3. İşkolu Uyuşmazlıkları ile İlgili Çalışmalar	44
4.4. Aynı İşkolunda Kurulu Sendikalarımız Bütün- leştirilmesi Çalışmaları	45
4.5. Kooperatifleşme Çalışmaları	48
BÖLÜM (5) Eğitim Çalışmaları	60
5.1. ŞME Kodlu Şube Mevzuat Eğitimi (Şube Başkanı ve Yöneticileri için)	60
5.2. İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Konularında Eğitim Çalışmalarımız	61
5.3. Üst Düzey Yönetici Eğitim Çalışmaları	61
BÖLÜM (6) : Araştırma Çalışmaları	62
6. Ekonomik Gelişmeler	62
6.1. Ücretler	63
6.2. Fiyat Artışları	63
6.3. Toplu İş Sözleşmeleri	64
6.4. Asağı Ücret	64
6.5. Kıdem Tazminatı	65
BÖLÜM (7) : Basın ve Halkla İlişkiler Çalışmaları	66
BÖLÜM (8) : Kadın İşçiler Bürosu	68
BÖLÜM (9) : İşçi Sağlığı ve Aile Planlaması Proje Müdürlüğü	69
MALİ RAPOR	71
EKLER	83

EK:1 Teşkilata Gönderilen Genelge Listesi

5) Ereğlik : Tebliğim. fer. aldım.

6) Konun Durumu : Türk. in gücüne göre.

- Sıkıntılarla karşılaştık.
- Türk. in problemleri nasıl çöze
- Teşkilatı yap. in. bil. in. edim. la. in.
- portiföy programı. var, birin. yete

7) Kurt

- Başbakan, yar. lar. de. y. lar. in. in.
- an. lar. in. in. in. in. in. in.
- 3. in. in. in. in. in. in.
- 1985 de. y. lar. in. in. in. in.
- T. in. in. in. in. in. in.
- in. in. in. in. in. in. in. in.

8) M. Ulu : 1985 de. ki. Sö. lar. in. in. in. in. in.

: in. in. in. in. in. in. in. in. in. in.

9) M. in. in. : 1982. in. in. in. in. in. in. in.

: in. in. in. in. in. in. in. in.

: in. in. in. in. in. in. in. in.

10) Ereğlik : in. in. in. in. in. in. in. in.

: in. in. in. in. in. in. in. in.

- in. in. in. in. in. in. in. in.

BİRİNCİ BÖLÜM

1984 YILI DEĞERLENDİRMESİ

1. 1982 Anayasasının kabulü ve Mayıs/1983'de işçi/işveren ilişkilerini düzenleyen 2821 Sayılı Sendikalar Kanunu ile 2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu'nun yürürlüğe girmesi ile yeni yapıda işçi hak ve özgürlüklerinin ne suretle korunacağı, nasıl geliştirilebileceği sorusu ön plana çıkmıştır. Anayasa Tasarısının ve yasa taslaklarının açıklanmasını izleyen günlerde, TÜRK-İŞ Topluluğu yeni yasal düzenlemelerin kısıtlayıcı yönlerine karşı çıkmış, yardumuzda bu yaklaşımla işçi-işveren ilişkilerinde sağlıklı bir yapının, özellikle çalışma barışının kurulmasında ciddi engellerle karşılaşılacağı bildirilmiştir. Gerçekten, yasa uygulaması ile birlikte her alanda çok çeşitli sorunlarla karşılaşmıştır ve karşılanmaktadır.

TÜRK-İŞ Topluluğunun bu tespitleri, Aralık/1983'de toplanan TÜRK-İŞ 13. Genel Kurulunda ele alınmış, Onüçüncü Genel Kurul yapılmak gerekleri bir karara bağlamıştır.

Genel Kurul kararına göre, işçi hak ve özgürlükleri ile ilgili olarak yapılacak tüm düzenlemelerde, işçi haklarını güvence altına alan evrensel ilkelerin gündeme getirilmesine ve uygulama alanına sokulmasına çalışılacaktır. Genel Kurul, bu çerçevede, tüm düzenlemelerin, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Birleşmiş Milletler Andlaşması, Fildelfiya Beyannamesi, Uluslararası Çalışma Teşkilatı (ILO) Ana Statüsü, İnsan Haklarını ve Ana Hürriyetlerini Koruma Sözleşmesi, Avrupa Sosyal Haklar Temel Yasası ve Birleşmiş Milletler Uluslararası İnsan Hakları Sözleşmeleri'nde yer alan ilkelere uygun olması için çalışılmasını kararlaştırmıştır.

Aralık 1983'de başlayan ve Yönetim Kurulunca "kısa, orta ve uzun vadeli" olmak üzere planlanan tüm çalışmalar Genel Kurulun anılan kararlarını hayata geçirmeye yöneliktir.

Hatırlanacağı üzere, Mayıs 1983'ü izleyen günlerde Örgütümüz olağanüstü ve olağan genel kurullarını tamamlamış; Ocak 1984'ten itibaren bireysel ve toplu iş hukuku alanında olduğu gibi, ekonomik ve sosyal önlemler ve sosyal güvenlik alanlarında çalışmalarını yoğun bir tempoda sürdürmüştür.

41) ibrahim or Tich.

- [illegible]

12) Oshon Evangelik:

- Çok bitt etilen ekonom. pol. b. h. de San. f. için y. faktör.
- Hükümet programı ve b. b. n. Top. l. a. t. l. a. n. d. Sosyal durumları içeren k. l. m. faktör.
- Top. l. a. t. l. a. n. d. Hükümetin b. i. n. l. a. t. l. a. n. d. Z. o. r.
- Y. n. t. i. m. b. i. n. l. a. t. l. a. n. d. Z. o. r.
- 19. Y. n. t. i. m. b. i. n. l. a. t. l. a. n. d. Z. o. r.
- Türk. m. n. k. o. r. u. n. d. a. b. i. n. l. a. t. l. a. n. d. Z. o. r.
- 7. H. k. d. a. p. i. z. i. b. i. n. l. a. t. l. a. n. d. Z. o. r.
- a. n. t. i. m. a. m. a. r. k. e. t. i. n. i. S. a. y. P. a. t. l. i. b. i. n. l. a. t. l. a. n. d. Z. o. r.
- o. r. t. a. a. n. U. Z. o. r. u. n. d. a. b. i. n. l. a. t. l. a. n. d. Z. o. r.
- 19. Y. n. t. i. m. b. i. n. l. a. t. l. a. n. d. Z. o. r.
- b. u. k. a. d. e. r. Z. o. r. u. n. d. a. b. i. n. l. a. t. l. a. n. d. Z. o. r.
- k. o. n. s. t. i. t. ü. s. i. n. d. e. b. i. n. l. a. t. l. a. n. d. Z. o. r.

1984 yılı değerlendirmesi aşağıda sunulmaktadır:

1.1. Bireysel İş Hukuku Alanında:

Bireysel iş hukukundaki en önemli iki gelişme "işçi çıkarma yasağının kaldırılması" ve "kıdem tazminatı kurumu" üzerinde başlatılan tartışmadır.

Bilindiği gibi, 12 Eylül 1980'i takibeden günlerde Milli Güvenlik Konseyi tarafından konulan "işçi çıkarma yasağı" 6 Kasım Genel Seçimlerinden sonra Sıkıyönetim Komutanlıkları tarafından benimsenmiş, bir süre önce de kaldırılmıştır.

"İşçi çıkarma yasağının kaldırılması," işçi-işveren ilişkilerinin geleceğini ciddi suretle tehdit edecek ve keyfi ve maksatlı işten çıkarma uygulamaları ile işçilerimizin çalışma güvenliğini tamamen ortadan kaldıracak sonuçlara yol açabilecektir.

İşçi çıkarma yasağının kaldırılması ile birlikte çok sayıda işçinin hizmet akitlerine son verilmeye başlanmıştır. Konfederasyonumuzun soruna ilişkin çalışmaları Raporun (3.5.) nolu bölümünde sunulmaktadır. 26. Sayfa

Kıdem Tazminatı kurumu ile ilgili olarak başlatılan tartışma ve TÜRK-İŞ'in girişimleri Raporun (3.6.) nolu bölümünde yer almaktadır : 32. Sayfa

1.2. Toplu İş Hukuku Alanında:

Toplu iş hukuku alanında 2821 Sayılı Sendikalar Yasası ile 2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasasından kaynaklanan sorunlar 1984 içinde tüm ağırlığı ile devam etmiştir.

TÜRK-İŞ işçi hak ve özgürlüklerinin özünü zedeleyen düzenlemelerin TÜRK-İŞ 13. Genel Kurul kararı istikametinde değiştirilmesi çalışmalarını aralıksız sürdürürken 2821 ve 2822 Sayılı Yasa uygulamasında şu sorunlar ön plana çıkmıştır.

a) 2821 Sayılı Yasa Yönünden:

TÜRK-İŞ, 2821 sayılı Sendikalar Kanunu uygulaması konusunda öncelikle 60 ıncı madde gereğince çıkarılan "istatistikler" üzerinde durmuş, Başbakanlık ve Bakanlıklar seviyesinde yapılan toplantılarda "istatistiklerin ger-

- Ekonomik bakımdan mevcut Türkiye alacakları 767 m. lıyon durumu
- Hükmetsiz ilişkiler için yolda yürütülmeli,
- hükümetin bazı yanlışları hakkında Türkiye (Kony) yönetime eleştiriler
- Ekonomik olarak (P) programı güclüden
- beraberinde çözümlerle ilgili meseleler
- iş bünyesinde yetki itirazları yapıyorlar
- birimci yapar, birimci ona bakma dersek hofifleriz.
- 13. Sektörde emirleri baslatılır, Tazminatı
- Liberal ekonomide böyle olmaz.
- bu durumda Sektörde adı varlığı.
- 15. Sektörde meselelerde kalmalıdır, denemeli
- Uluslararası Tazminat Sınırında gel dem.
- hak. ul. ların 10 yıllarına al kaymaklır.

⑬) Cevdet Selvi :

- aramızda S. K. n. yok diyorlar.
- görüşme S. K. n. larımızla birisi birleşim.
- parlamentodaki durum.
- 13. S. yapılmak isteniyor, var.
- Sektörde el Tazminatı mukabale edilip.
- emirlerden, Tazminatın para alması için bekliyor
- ciddi girişimlerde, uzatılmıyor.
- gerekli etkin bir biçimde ortaya koyul

çekleri yansıtmadığını, yasanın tanıdığı itiraz hakkının Bakanlık yetkililerince hasmane olarak değerlendirildiğini, itiraz mercilerini etki altına alma çabasının müşahade edildiğini, bir kısım sendikaların kayırıldığı bir kısma ise karşı tavır alındığı izlenimine yol açan davranışlara tanık olunduğunu" bildirmiştir.

TÜRK-İŞ, "Kanunun üyeliğe ilişkin 22 nci, istifalara ilişkin 25 inci maddesi ile aidatlara ilişkin 61 inci maddesinin anlaşılma ve uygulama biçimi konusunda ortak görüş sağlanmasını istemiştir. Sendika/^{lar} Kanunu anlamında işçi olup, sigorta sicil numarası olmadığı için yetki tesbit işlemlerinin yapılamadığı işyerleri ve işletmeler bakımından, özellikle tarım işkolu için alınabilecek önlemler üzerinde durulmuş, Kanunun 4 üncü maddesinin uygulanmasında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı teşkilatının benimsediği kriterler üzerinde görüş beraberliği sağlanması istenmiştir.

TÜRK-İŞ bu arada, denetim konusuna değinerek, bu alanda ciddi tereddütler olduğunu, denetleme yetkisinin usulüne uygun suretle ve amacı ile sınırlı bir biçimde kullanılmadığını, "malî soruşturmaya varan; çalışmaların -amaca uygunluğunu- sübjektif değerlendirmelere tâbi tutan, sendika genel kurul kararlarını dikkate almayan bir yaklaşımın kabul edilemeyeceğini" bildirmiştir.

Uygulamada ortaya çıkan ciddi tereddütler henüz ortadan kaldırılabilmiş değildir.

b) 2822 Sayılı Yasa Yönünden:

2822 Sayılı Kanun uygulaması konusunda, özellikle yetki tesbit belgelerinin gecikmesi sorunu üzerinde durulmuş, "istatistiklerdeki hataların, doğal olarak etkilerini 2822 Sayılı Yasa uygulamasında gösterdiğine" dikkat çekilmiş; "işletme" kavramının açıklığa kavuşturulması istenmiştir. Bu arada, dün kadar işyeri sözleşmesine muhatap iken bugün işletme olarak değerlendirilen birimlerde ; farklı tarihlerde akdedilip, farklı tarihlerde sonuçlanacak toplu iş sözleşmelerinin varlığı anlatılarak, işletme içinde

- Sıkıyönetim zamanı elbette Sıkıyönetim devam ediyor.
- Evrensel Kuvvet Teşkilatı'nı izah edelim.
- 1985'de Türk-İs. daha aktif olalım.
- Sesiz yürüyüş yapılabilir, yasaları dikkate alarak.
- mitingler yapılabilir en kısa bir dönemde.
- Is. bırakma (b. basında)
- başarılarla durum değerlendirilmeli, yapılmalı.
- beyanat, rapor ve faaliyetler sürekli olarak yapılmalı.

14) Barışın Meselesi:

- Türk-İs. birliğinde barışçılık olması.
- Demokrasiyi savunmak için Is. ile ilgili olarak.
- Barışın Meselesi yapıyor, Sendikalar da.
- Olden diye Is. ve Is. ile.
- Barışçılık Meselesi unutmamak. En çok.
- Barış ekliyor.
- Yönetime, Toplumun Tutarlılığı.
- Barış ekliyor.

mütalaa edilip henüz yürürlüğünü koruyan toplu iş sözleşmelerine tâbi kılınan, sözleşmesi aylar önce sona ermiş işyerlerinin durumuna açıklık getirilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı adına yapılan resmi açıklamalarda, bu tarihe kadar 804.437 işçiyi kapsayacak şekilde 620 işletme, 3063 işyeri düzeyinde olmak üzere 37 sendikaya tespit yazısı gönderildiği; 490,560 işçiyi kapsayan 486'sı işletme ve 1821'i işyeri düzeyinde olmak üzere 32 sendikaya yetki belgesi verildiği; 276'sı kamu ve 432'si özel kesimde olmak üzere 708 toplu iş sözleşmesi imzalandığı öne sürülmüştür. Bakanlığa göre yetki uyumsuzluklarının kısa sürede sonuçlanamamasının sebebi ise Sendikalar arasındaki "rekabettir".

Görülebileceği gibi, Bakanlık "sorunun nereden kaynaklandığı" sorusunu halâ görmemektedir. Sorunun kaynağında istatistik çalışmalarının güven verici olmaması, Bakanlığın üyelik hareketlerini izleyememesi, (6) işgünü içinde sağlanmak gereken "yetki tesbit belgelerinin" haftalar hatta aylar sonra verilmesi yatmaktadır. Yetki uyumsuzluklarının kısa sürede sonuçlandırılmaması da, Bakanlıkça tutulan ve bilgisayara bağlanmış olan kayıtların sağlıklı olmamasıdır. Bunun yanında, TÜRK-İŞ toplu iş sözleşmelerinde dayanışma aidatı ödemek suretiyle yararlandırmada "talep tarihi" ibaresinin açıklığa kavuşturulmasını, toplu iş sözleşmeleri sicil yönetmeliğinin hazırlanmasını, Kanunun 50 nci maddesi uyarınca hazırlanması gereken Tüzüğün (grev ve lokavt halinde mülkî amirin yetkilerini, alınabilecek tedbirlerin niteliğini kapsamayı ile uygulanış biçimini gösterir tüzük) çıkarılmasını istenmiştir. Bu Tüzük halen Danıştay tarafından incelenmektedir.

./..

15) Mehmet Tezer:

- İşlerimi yapamayınca hirsizleri birbiriminden alırsam?
- Hirsizlerin Sahibi yoktur. İleri'den Zorlay
- 4500 kişi açığı var.
- açığı 1.5 milyar hafifletelim, demirbaşları 1.5 milyar daha eksiklete alırsak?
- İmza ve Tarih

16) Hüseyin Palalı

- Birbirimizin yaptıklarını Tenkit Yarıne Tedbiri birlikte olalım.
- Liberal Ekonomi, Karma Ekonomi mi?
- Yarıya polisinde, Hafız M. m. u. n. u. d. a. 02
- Kuruma devredense. İşlerimizi.
- Vergilere. Karşı Tepkimiz Yok.
- iftihar edilesi p. d. a. m. d. e. l. e. n. e. Karşı Tepkimiz Yok.
- İmza ve Tarih Tatbik etmiyorum diyenlerin hü
- M. ü. e. y. i. d. e. s. i. n. e. d. i. r. ?
- Kanun kuranındaki Kurumların Tepki Yok.
- Başta Serun parlamento ve Hükümet Serun
- her türlü işi probleminin hallinde iftihar etmiş
- bilimsel Sakıntılar ortarmı?
- İktidardan her şeyi atıp kayalın.

c) Serbest Toplu Pazarlık Düzenini Geliştirme Amacı Açısından:

İşçi/İşveren çıkar ilişkilerini gerçekçi dengelere kavuşturabilmenin birinci koşulu işçi hak ve özgürlüklerini güvence altına alan Yasaların kısıtlayıcı ve başta BM Uluslararası Çalışma Örgütü tarafından kabul edilen sözleşmeler olmak üzere uluslararası hukuk kurallarına aykırı yönlerinin değiştirilmesidir. Kuşkusuz bunun yanında, siyasal iktidar tarafından izlenen ekonomik ve sosyal politikanın "sosyal devlet" gereklerine uygun olması; sermaye kesiminin ise, kısa vadeli çıkar arayışlarını terkederek, grevli serbest toplu pazarlık düzeninin işlerlik kazanmasına katkıda bulunması gereklidir. Yapılmak gereken bu iken, işverenler, Ocak 1984'den itibaren, toplu iş sözleşmelerinde 2364 Sayılı Yasa uygulamasında Yüksek Hakem Kurulu'nun çoğunluk oyu ile gerçekleştirdiği tahribatı muhafaza etme çabasına girmişler, bu yoldan işçilere işlerinde güvence sağlayan hükümlerin toplu iş sözleşmelerinde yer almasını, işin yönetiminde hudutsuz bir keyfiliğin egemen olmasını sağlamaya çalışmışlardır. Siyasal iktidar ise, izlediği ekonomik politika ile, işçilerin reel ücretlerinde yüzde 50'leri aşan gerilemeyi telafi etmeyi ve enflasyon oranı karşısında ücretleri korumayı değil, geçim koşullarında yaşanan çıkmazları ağırlaştırmayı seçmiştir. Bu politikanın uygulanabilmesi amacıyla, kamu kesimi toplu iş sözleşmelerine müdahale etme araçları geliştirilmiş, 1979'ların "Koordinasyon Kurulu" yeniden devreye sokulmuştur. Bu kurulun müdahaleci bir rol oynamayacağı ileri sürülmüşse de, uygulamada bunun tamamen aksi görülmüş, kamu kesimi işverenlerinde toplu pazarlık bakımından yetki boşluğu doğmuş, üzerinde anlaşmaya varılan toplu sözleşme metinleri dahi Koordinasyon Kurulunun engellemeleri ile karşılaşmıştır.

2) Nurettin Toprakçı :

- Tünelin kurulması yasal gereklilikleri görülmüş yapılmıştır. 1985'te yapılmıştır.
- Avrupa İsviçre Konfederasyonu iktidardır.
- İsviçreler iktidarda ise ilerde 04 vardır.
- Türklerin içindeki kafa larını birleştiriyorlar.
- Mitrophiyla halledemiyorlar. burada konuşuyorlar gibi hareket ediyorlar.

3) Metin Tiryakioğlu :

- Etkili ve etkili olmamanın bir deneyim, bir ve bütün olmamanın sonucu.
- 1985'de direnişler, da hada L. klanı da var.
- Sokakları kuvvet almış. Çiklet, yem.
- İsviçreli Sabri'nin Tasarımını yapıyor.

4) Çevre ve Sağlık :

- Güsteren yurtdışı ve nitelik yasa lara farkını yapıldı.
- Dışlı insanlar Çiklet yola varıyorlar.
- Brezilya kemisi da var, Sabri'nin o Tükendipin o koya koyulmuş.

Başkanlar Kurulumuzun 27 Eylül 1984 tarihli açıklamasında belirlediği gibi " Kamu Kesimi Koordinasyon Kurulu oluşturulmasındaki gerçek niyetin -açıklandığı gibi-" sistemin kendi yapısı ve karşılıklı müzakerelerle serbestçe işlemesi için kamu kurum ve kuruluşlarına yardım etmek olmadığı" kısa süre içinde anlaşılmıştır.

Bu tablo karşısında TÜRK-İŞ 27 Eylül 1984 tarihinden itibaren "kamu kesimi toplu iş sözleşmelerine el koymuş" tur. Bu karar istikametinde TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Kaya Özdemir Başkanlığı'nda oluşturulan konitenin çalışmaları Raporun (3.2) numaralı bölümünde sunulmuştur.

16. Sayfa

ç) Grev Uygulamaları:

Grev hakkının kullanılmasında 2822 Sayılı Yasadan kaynaklanan kısıtlamalar olumsuz etkisini sürdürürken, çeşitli işkollarında grev kararları alınmış, Ekim 1984'de ise Dokgemi-İş Sendikamız Yıldırım ve Desan Tersanelerinde grev uygulamasına başlamıştır.

Raporun dağıtımının kararlaştırıldığı 17 Aralık 1984 tarihi itibarıyla, her iki işyerinde de grev devam etmektedir. İşverenin grevi kırma girişimleri İstanbul 8. İş Mahkemesi kararı ile kontrol altına alınmıştır.

Yıldırım ve Desan Tersanelerinde uygulanan grevle ilgili gelişmeler Raporun (3.3.) numaralı bölümünde yer almıştır.

19. Sayfa

1.3. Ekonomik ve Sosyal Önlemler Alanında:

Özellikle Hükümetinin izlediği ekonomik politikanın, özellikle enflasyonla mücadele adına alınan önlemlerin başta işçilerimiz olmak üzere, iktisaden güçsüz durumdaki kitlelerin yararına sonuçlar vermediği, Konfederasyonumuz tarafından her vesile ile ortaya konmuştur. Reel ücretlerde son beş yıl içinde meydana gelen yüzde 55 oranındaki gerilemeyi telafi edecek ve fiyat artışları karşısında işçilerin satın alma gücünü koruyacak gerçekçi önlemler alınmadığı

① Meuslof Oz bak

- 12 cül/ Öneri. Duruma düşmüştüm.
- Okula ve Tektar hareket ettim.
- bir yillik Demokrasiden beman vermişim.
- ben özele Sayın Derman, Bekdemirli m.
- Bekdemirli m. Demodemi Sn. Bakan
- Sn. Bakanın tutuma bap birerim.
- Sn. Bakanın Hükümette d. 40 logeoun
- Sn. Bakanın
- 141 gıf m. d. p. n.
- Barbakanla Toplan denia Bediye
- Vermedipini pasinas Sığbırın.
- Döğüşke hareketleri unatmış
- Demokras gelmekle için hareket
- ekimayinil.
- Hükümette d. 40 logeoun keşmeke 412.

1 - yasası doğrudur.

- Yasak döşer
- Bu Taplantına önce yıl Sano 1 yalilek Demokradik Kurultayların düzenlene Teknik ve fongine kara verdim
- 1.1.84 ile 27.12.85 arasında Sano barınır da artila yaktura
- Sano barınırın kapı 24 saat koruluğundan beri vardır
- Yalın Sando barında 24 saat, diğer Tirm

gibi, serbest toplu pazarlık düzenine doğrudan ve dolaylı olarak yapılan müdahalelerle çıkmazların büyümesine yol açılmıştır. Enflasyon 1984 yılı boyunca kontrol altına alınamamış, 1984 için öngörülen yüzde 25'lik hedef, TÜRK-İŞ'in Aralık 1983'de belirttiği üzere yüzde yüze yaklaşan bir yılma payıyla yüzde 50 dolaylarına ulaşmış, ihracatı teşvik amacıyla TL'nin dolara karşı değeri sürekli olarak düşürülmüş, gelir dağılımındaki uçurum büyümüş, işsizlikle mücadele etkin hiçbir planlama yapılmamış, önlem alınmamıştır. Para politikasının hedeflerinin tutmaması ile 1984'ün ikinci yarısında enisyon trilyona tırmanmış, 1984 Bütçesi, yıl ortasında sağlanan hacimli ek ödeneye karşın trilyona yaklaşan bir fiili açık vermiştir.

Diğer taraftan, Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planında yapısal sorunların çözülmesinde, özellikle işsizlikle mücadele alanında umut verici değildir. Bir önceki yıldan yüzde 35 oranında bir artışı öngören 1985 Bütçesinde de enflasyon oranı yüzde 25 olarak benimsenmiştir. Yeni Bütçede ödenek giderleri özellikle cari harcamalar ile transfer giderlerinde yoğunlaşmış durumdadır. Cari harcamaların 1 trilyon 175 milyar lirası personel giderlerine gitmektedir. Transfer giderlerindeki büyümenin nedeninin ise, dış ve iç borçların 1985 yılı içindeki ödenecek taksitlerinin büyümesi olmasından kaynaklandığı açıklanmıştır. Bu durumda, geriye, yatırım giderleri için küçük bir meblağ kalmaktadır. Böyle bir tabloda işsizlikle mücadelede ciddi adımlar atılmakta olduğundan söz edilemez.

Diğer taraftan gelirler kaleminde de tereddütler vardır. 1985 yılı içinde 1.150 milyar liralık vergi artışının önemli bölümünün yıl başında yürürlüğe gireceği açıklanan Katma Değer Vergisi sayesinde sağlanması düşünülmektedir. Ne var ki, katma değer vergisi konusu, şimdiden ağır bir biçimde eleştirilmekte ve hayat pahalılığına daha da arttıracak, geçim şartlarını daha ileri ölçülerde zorlayacak öne sürülmektedir. Esasen tüm beklen-

- İktidar Sermaye yanlıdır.
- Gerekç: parlamentodan geçireceğiz.
- Y. H. K. nın Tutumu
- İktidar edici meclislerle mücadele etmeliyiz.
- İktidarı Toplantılar yapalım (Tebrik dahil)
- Gemindeki hareketlerden ders alalım.

Mustafa Orhan

- ben yakında bir çok partiyi (Bir partinin Toplantısı)
- bu kararla hisbis yasa var mıdır yasa mı?
- Tebrik ederim
- 1921'de Sendikalar Kanunu'na bir değişiklik
- ve bakanlıkları oradan.
- kamu kurumlarını, sendikaları için partilerle bir
- faaliyet vardır.

3. Orhan Ergelik : - emniyet
- Ziraat odaları
- Ticaret
ile ilgili
141 sayılı

- ifade Tarzımız belki daha
- öncekilerimiz gibi.
- kapsamlı, Dayalı.
- Son Tazminat M. nini bakanlar önüne
- çıkar. ve onun vasfı
- iktisadiye düşünceyi
- ~~Konuşma~~

- 4. Türk'ün Meclislerinde Siyasal Gelişim
- Türk'ün Gelişim hareketi için Tecl. mat. vermediler.
- hükümetin...

tilere rağmen, bütçenin en az 500 milyar lira açık vereceği kabul edilmektedir.

Ekonomideki bu yaklaşımın, özellikle kalkınmanın sosyal hedefini yok farzeden zihniyetin sorunları daha da ağırlaştıracağı açıktır.

1.4. Sosyal Güvenlik Alanında:

Ekonomik önlemler alanında yaşanan çıkmazlar, sosyal güvencilikte de devam etmektedir. Yurt gerçeklerini, özellikle işsizliğin ulaştığı boyutları dikkate almayan siyasal iktidar bir yandan emeklilik yaşını yükseltme, diğer yandan, sigorta sağlık hizmetlerini çıkmaza sürüklemek çabasıdır. Bunun yanında işçi konut kredileri uygulamasında görüldüğü üzere başarılı sonuçlar vermiş sigorta hizmetlerinin durdurulması amaçlanmaktadır. TÜRK-İŞ'in sigorta dallarında belirlediği uygulama aksaklıklarını ortadan kaldırmak düşüncesi ile hazırladığı Yasa teklifleri ise TBMM Komisyonlarında bekletilmektedir.

1.5. Kamuoyu Oluşturma Çalışmaları:

İşçi sorunlarının her düzeyde dile getirilmesinde son derece yoğun bir yıl yaşanmıştır. TÜRK-İŞ 13. Genel Kurul kararının uygulanması çalışmalarında kapalı salon ve açık hava toplantıları, bölge ve il toplantıları koordinasyon toplantıları düzenlenmiş, işçi görüş ve isteklerinin açıklanmasına imkan vereceği düşünülen tüm toplantılarda TÜRK-İŞ temsil edilmiştir.

1.5.1. Bölge ve İl Toplantıları:

TÜRK-İŞ üyesi kuruluşların mahalli örgütleri arasında etkin bir işbirliği sağlanması ve sorunlarla çözüme ilişkin düşünce ve önerilerin mahalli düzeyde sorumluluk taşıyan yöneticilerimize maledilmesi amacıyla başlatılan toplantılar, aşağıdaki 41 ilinizde, TÜRK-İŞ Genel Sekreteri M.Sadık ŞİDE tarafından düzenlenmiştir.

4) Kenan Durukan:

- benim için bir Teşkilatla irtifakın Yok
- Çözüm yolunu önermiyorsun
- Kemi ayvane nasıl oluşturuncağı
- Demokrasiyi Sağlıklı kılalım.
- Kırım Termini, fan, karat kırı
- XX - Papuz karat fanundan 900 bin lira
kesilmektadır.
- İleri Türk. isten göre baklamak lazım
- Bizlerden memnun değillerdir.
- hele bir garip gebeler diyorlar.
- elimizde güç var, imkân var.

25. Cevdet Selvi:

- 12 aylık oncesine dönmek bizzatınca Yok.
- bazı girişimlerimizden sonra diyalog daha
sağlıklı olacaktır.

E. Mustafa Mlu 28/12.

- 240 ank karı, barmı baktın hakikaten?
- Kappas-yaşa barmı.
- Önemli. Söylenileni barmı hakikaten
- 428.60. Söylenileni barmı hakikaten

- 1) "Marmara Bölgesi" Toplantısı (9/13 Şubat 1984 ve 8/11 Nisan 1984) :
İstanbul, Kocaeli ve Eskişehir.
- 2) "Ege ve Marmara" İlleri Toplantısı, (3/12 Mayıs 1984):
Afyon, Uşak, İzmir, Balıkesir, Susurluk, Bursa ve Eskişehir.
- 3) "İç Anadolu ve Güney Anadolu" İlleri Toplantısı (25/31 Mayıs 1984):
Konya, Ilgın, Mersin-Silifke, Adana, Niğde, Bor ve Kayseri.
- 4) "Doğu Anadolu" İlleri Toplantısı (2/12 Ağustos 1984):
Yozgat, Sivas, Erzincan, Erzurum, Kars, Ağrı, Van, Tatvan, Muş, Bingöl, Elazığ, Malatya ve Elbistan.
- 5) Eskişehir ve Bursa İl Toplantısı (18/19 Ağustos 1984):
Eskişehir, Bursa.
- 6) "Batı Karadeniz Bölgesi" Toplantısı (11/14 Ekim 1984):
Kastamonu, Zonguldak ve Adapazarı.
- 7) "Doğu Karadeniz Bölgesi" Toplantısı (22/28 Ekim 1984):
Çorum, Amasya, Tokat, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon ve Rize.
- 8) "Ege ve Göller Bölgesi" Toplantısı (12/13 Kasım 1984):
İzmir, Manisa, Aydın, Denizli, Antalya, Burdur, Isparta ve Kütahya.

Bu toplantılarda bir yandan TÜRK-İŞ'in çalışmaları ayrıntılarıyla açıklanırken, aynı zamanda çalışma hayatına ilişkin mahalli sorunlar belirlenmiş ve çözümü için ilgili merciler nezdinde girişimler yapılmıştır. Toplantılara mahalli basın özel bir önem vermiş, işçi sorunlarının iller düzeyinde ve mahalli basın aracılığıyla kamuoyuna maledilmesi geniş ölçüde gerçekleşmiştir.

1.5.2. Koordinasyon Toplantıları:

Bölge ve İl toplantılarına paralel bir çalışma da Teşkilatlanma Plânı (Bknz 4. Bölüm) çerçevesinde (21) ilde sürdürülmüştür. TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlandırma Sekreteri, 1984 içinde (21) ilimizde düzenlediği "Koordinasyon toplantıları"nda işçilerin karşıkarşıya bulunduğu sorunları açıklamış, teşkilatlararası işbirliği ve dayanışmanın önemini vurgulamış, etkin bir teşkilatlanma için alınmak gereken önlemlerin değerlendirilmesi yapılmıştır.

1.5.3. İşçi Görüş ve İsteklerinin Açıklandığı toplantılarda TÜRK-İŞ'in Temsili:

İşçi hak ve özgürlükleri alanında yaşanan çıkmazların kamuoyuna maledilmesi ve haksızlıkların giderilmesi gerektiği yönünde kamuoyu oluşturma amacıyla sürdürülen çalışmalar arasında "işçi görüş ve isteklerinin açıklanmasına imkan veren çeşitle toplantılar" 1984 içinde önemini korumuştur.

1.6. TÜRK-İŞ Eğitim Merkezi Çalışmaları:

Konfederasyonumuzun 13.Genel Kurulu önerilerine uygun olarak hazırlanan 1984 yılı TÜRK-İŞ Eğitim Planı, 13 Ocak 1984 günve EĞT 84-246-29 sayılı genelgemiz ile tüm teşkilatımıza duyurularak uygulamaya konulmuş, yıl içinde doğabilecek ihtiyaçlara göre gerekli değişikliklerin yapılması ile daha verimli çalışma içerisine girilmesi hususunda gerekli hassasiyet gösterilmiş, Konfederasyonumuzun bütün imkanları ve personeli programın gerçekleştirilmesi için seferber edilmiştir.

Konfederasyonumuz gerçekleştirdiği eğitim faaliyetlerinin Ocak-Nisan 1984, Nisan-Eylül 1984 ve Eylül-Kasım 1984 dönemleri itibariyle ve genel olarak Ocak-Aralık 1984 tarihleri arasındaki dağılımı aşağıdaki gibidir:

30 - Mahmed Akif

Sened bir emri otmadan
Ayrılıyorduk.

- = Y.H.K. nın yapısı değişmedi.
- = Y.H.K. da 4 yer 4 bucağa ayrıldı
- = Erzurum emvalde ile fide ile
- = bucağın idare etmesini emrettiler.

31 - Recai Emre

- 24 Ocak Karabükten Sarıhan'a yazıldı.
- 10 yıllık birleşme durumu?
- Politika yapılıyor mu, ezas, yok mu?
- Genel Md. lere birleşme için E. Kan. P. nın lere
- gönderi birtakımlıdır.
- 2821. 2822 de ne lere oluyorsa
- işleri dâhil eği, lere yapılıyor.

SENDİKA YÖNETİCİSİNDE ARANAN EN AZ
10 YIL BİLFİİL ÇALIŞMA ŞARTI HAKKINDA
TÜRK-İŞ GÖRÜŞÜDÜR.

Anayasamızın 51.maddesi, 7.fıkrasında "İşçi sendika ve üst kuruluşlarında yönetici olabilmek için, en az on yıl bilfiil işçi olarak çalışmış olma şartı aranır." demekte ve bu hususu düzenleyen 2821-sayıla Sendikalar Kanunu'nun 14.maddesi, 14.fıkrasında da "İşçi Sendikası veya Konfederasyonlarının Genel Kurul dışındaki zorunlu organlarına seçilebilmek için 5.maddede aranan bir yıldan beri fiilen çalışır olmak şartı hariç diğer şartlar ve en az on yıl çalışmış olma şartı aranır."

Bütün bu hükümler, Anayasanın halkoyu ile kabul-tarihi olan 7.Kasım.1982 veya Sendikalar Kanununun yürürlüğe girdiği 7.Mayıs.1983 tarihinden itibaren geçerlidir.

2821-Sayıla Sendikalar Kanunu'nun geçici 4.maddesinde yer alan hususlar gibi "Bu Kanun ve getirdikleri yeni hükümlerin yürürlüğe girdiği tarihte faaliyette bulunan Sendikaların ve işbaşında olan Sendikacıların hakları saklıdır."

Nitekim aynı maddenin 2.fıkrasında;

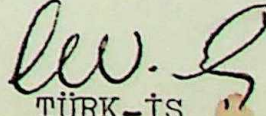
"Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte Sendika, sendika şubesi veya konfederasyonların genel kurulları dışındaki organlarına seçilmiş bulunanlardan statülerine bakılmaksızın 9 uncu maddenin beşinci fıkrası hükmüne göre dört veya daha fazla olağan genel kurul dönemini dolduranlar iki dönem daha seçilebilirler."

Madde metnindeki "Statülerine bakılmaksızın" ibaresi, bu sendikacılarından en az on yıl bilfiil çalışmış olma şartının da aranmaması gerektiğine işaret etmektedir.

Yukarıdan beri sayılan sebeplerle özellikle 7.Mayıs.1983 tarihinden sonra yürürlüğe giren en az on yıl bilfiil çalışmış olma şartı bu tarihten önce görevde olmayıp bu tarihten sonra seçilenlerden aranacak bir şarttır.

Anayasamız ve Sendikalar Kanunu'nun müzakereleri sırasında tutanaklara geçen hususlar bu tespitimizi doğrular mahiyettedir.

Bilgilerinizi rica ederiz.

TÜRK-İŞ
7.Kasım.1984

1.6.1. Ocak-Nisan 1984 tarihleri
arasındaki Eğitim Faaliyetlerimiz:

	<u>Seminer</u> <u>Sayısı</u>	<u>Kursiyer</u> <u>Sayısı</u>
1) Genel Merkez Yöneticileri Mevzuat Eğitimine Katılanlar (GME)	2	47
2) Şube Yöneticileri Mevzuat Eğitimine katılanlar (ŞME)	15	884
3) İşçi Sağlığı Koordinasyon Toplantısına Katılanlar (İSİG)	2	39
4) Sendikacılık iht.Eğt.(SİE) ve Send.Temel Eğt.(STE) katılanlar	2	52
	21	1022

1.6.2 Nisan-Eylül 1984 Tarihleri arasındaki
Eğitim Faaliyetlerimiz:

1) Ulusal düzeydeki seminer (Toplu Pazarlık Stratejileri) (GME)	1	13
2) Şube Yöneticileri Mevzuat Eğitimine Katılanlar (ŞME)	9	497
3) İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kurulları Eğitimi (İSİG/76)	19	468
4) Samsun Eğitim Merkezinde yapılan İşçi Sağlığı Seminerine katılan- lar	2	69
	31	1047 K.

1.6.3 Eylül-Kasım 1984 Tarihleri arasındaki
Eğitim Faaliyetlerimiz:

1) Genel Merkez Yöneticileri (Mali Sekreterler) Sem. Katılanlar	(GME)	1	46
--	-------	---	----

2) Şube Yöneticileri mevzuat Eğitimine Katılanlar	(ŞME)	7	310 Kursiyer
3) İşçi Sağlığı ve İş Gü- venliği Kurulları Eğitimi	(İSİG/76)	5	324 "
4) Samsun Eğitim Merkezin- de yapılan İşçi Sağlığı Semineri	(İSİG/76)	4	153 "
		17	833 Kursiyer

1.6.4.Ocak/Kasım 1984 tarihleri arasında
yapılan faaliyetlerimizin genel
durumu:

1) Genel Merk.Yön.ve Ulusal düzeydeki seminerlere katılanlar	(GME)	4	106 Kursiyer
2) Şube Mevzuat seminerle- rine katılanlar	(ŞME)	31	1691 "
3) İşçi Sağlığı Seminer ve Koordinasyon Toplantı- sına katılanlar.	(İSİG/76)	26	831 "
4) Samsun Eğitim Merkezin- de yapılan İşçi Sağlığı seminerlerine katılan.		8	274 "
		69	2912 Kursiyer

1.7.1984 yılı içinde diğer ihtisas büroları çalışmalarını ara-
lıksız sürdürmüş, Proje anlaşmalarının öngördüğü çalışmalar
yapılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM
1985 PROGRAMININ ANA HATLARI

2. 1985 Yılı Çalışma Programının Ana Hatları:

1985 yılı Çalışma Programında 1984'de olduğu gibi, TÜRK-İŞ 13. Genel Kurul kararlarının hayata geçirilmesini hedef alacaktır. Anatózüğün yapılmasını öngördüğü çalışmalar ve ödevler yanında, Yönetim Kurulumuz, 1985 yılı Çalışma Programının ana hatlarını şöyle belirlemiştir:

- a) TÜRK-İŞ Mevzuat Komisyonu gündemindeki tüm Yasa değışiklik önerilerinin TBMM'ne sunulması,
- b) TBMM'ne sunulmuş bulunan 11 Yasa değışiklik önerisinin izlenmesi,
- c) Yasama çalışmalarının yürütülebilmesi bakımından sendikacı ve işçi kökenli milletvekilleri ile yapılmakta olan toplantılara devam edilmesi,
- c) İşçi görüş ve isteklerinin açıklandığı çeşitli toplantılarda TÜRK-İŞ'in temsili,
- d) İl ve Bölge düzeyinde, 67 ilimizden henüz gidilmemiş 6 il başta olmak üzere, Teşkilat gezilerinin sürdürülmesi,
- e) İşçi hak ve özgürlüklerini doğrudan ya da dolaylı olarak ilgilendiren Yasa uygulamalarının izlenmesi,
- f) TÜRK-İŞ üyesi işçilerin sayısının 2.5 milyona çıkartılması amacıyla teşkilatlandırma çalışmalarının ve aynı işkolunda kurulu TÜRK-İŞ üyesi teşkilatları birleştirme çalışmalarının sürdürülmesi,
- g) Kooperatifçilik çalışmalarının etkinleştirilmesi,

- h) Sendikacılık ihtisas eğitimi; İşçi sağlığı ve iş güvenliği eğitimi; şube mevzuat eğitimi; temel sendikacılık eğitimi; kadın işçiler eğitimi ve genç işçilerin eğitimi amacıyla planlanan seminerlere devam edilmesi ve bu seminerlerde kullanılacak basılı yayınların hazırlanması,
- ı) "İşçi Sağlığı ve Aile Plânlaması", "Pathfinder", "AAFLI"Proje Anlaşmalarının öngördüğü çalışmaların yapılması,
- i) Sendikal araştırma çalışmalarının sürdürülmesi,
- j) Basın ve halkla ilişkiler çalışmalarının daha etkin bir biçimde uygulanması,
- k) ICFTU, APRO ve ICFTU üyesi milli merkezlerle ilişkilerin aynı düzeyde sürdürülmesi, ILO nezdindeki çalışmaların devam ettirilmesi,
- 1) Konfederasyonumuz iç işleyişine ve hizmet üretkenliğinin artırılmasına ilişkin çalışmaların sürdürülmesi
- kararlaştırılmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
KONFEDERASYON ÇALIŞMALARI

3. 25/28 Eylül 1984 tarihleri arasında toplanan Başkanlar Kurulu'na sunulan çalışma raporunda Konfederasyonumuzca sürdürülen çalışmalar 17 Eylül 1984 tarihi itibarıyla yer almıştır. (17 Eylül 1984/ 17 Aralık 1984) tarihleri arasında "işçi hak ve özgürlüklerini koruma çalışması" TÜRK-İŞ'in 13. Genel Kurul kararı istikametinde devam etmiştir.

Bu dönemde Sendikalar Kanunu uygulamasında karşılaşılan sorunlar ağırlığını korurken, 2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanunu'ndan ve siyasal iktidarın serbest toplu pazarlık düzenine müdahale eğiliminden kaynaklanan sorunlar devam etmiştir.

Toplu iş hukuku alanında yaşanan bu çıkmazlar yanında, "işçi çıkartma yasağının kaldırılması" ve "kıdem tazminatı müessesesi üzerinde yeniden tartışma açılması ile bireysel iş hukuku bakımından da sorunlarla karşılaşılmıştır. Aynı şekilde işçilerin sigortalılık hakları, sigorta fonlarının kullanılma biçimi gündeme getirilmiştir.

Yapılan çalışmalar şöyledir:

3.1. Sendikalar Yasası ve Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Yasası ile ilgili Çalışmalar:

Sendikalar Yasası uygulamasında "işkolu tespit kararları" ile ilgili 4 üncü, üyelikle ilgili 22 ve üyelikten çekilme ile ilgili 25 inci, denetimle ilgili 47 nci maddeler üzerindeki tereddütler devam etmektedir.

Bunun gibi, 2822 Sayılı Yasa uygulamasından kaynaklanan, özellikle Yasanın yetki tespit işlemleri ile ilgili bulunan sorunlar da çözülebilmemiş değildir. TÜRK-İŞ'in Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yanı sıra, Başbakan başkanlığında yapılan "ön toplantıya" ve İşçi/Hükümet Zirvesine götürdüğü bu sorunlar, yazışmalara konu olması yanında, 17 Ekim 1984 ve 7 Aralık 1984

tarikhlerinde TÜRK-İŞ Genel Sekreteri ile Çalışma Bakanlığı yetkilileri arasında yapılan toplantılarda ele alınmış, TÜRK-İŞ, uyarıları yönünde önlem alınması isteğini tekrarlamıştır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanının 1985 Mali Yılı Bütçesi dolayısıyla TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda 22 Kasım 1984 tarihinde yaptığı konuşmanın ortaya koyduğu üzere, Bakanlık, yetki tespit işlemlerindeki gecikmeleri halâ "sendikalar arası rekabetin sonucu" olarak değerlendirme eğilimindedir. Bu yaklaşımda gerçek payı son derece küçük olup, temel sorun, Bakanlığın istatistik çalışmalarının güvenilir olmaması ve teçhizatlanmamış yapısı içinde, Bakanlığın, Sendikalar Yasasının 22 ve 25. maddelerine ilişkin hareketleri izleyememesidir. Çalışma Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkililerinin aksi yöndeki iddialarına rağmen, yetki tespit yazıları, yasal süresi içinde verilmemektedir. Yönetim Kurulumuz bu çıkmazın çözümü için girişimlerini sürdürmektedir.

3.2. Koordinasyon Kurulu'nun Tutumunun Yol Açtığı Sorunlar ve Çalışmalar:

25 Eylül 1984 günü toplanan TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu "serbest toplu pazarlık düzeninde karşılaşılan çıkmazları değerlendirmiş ve "... Yasaların yol açtığı sorunlar yanında, Hükümetin ve işveren kesiminin, yakın işbirliği içinde, serbest toplu pazarlık sistemini işlemez hale getirmeye çalıştığı sonucuna varılmıştır".

Başkanlar Kurulumuz tespitlerini ve görüşlerini şöyle açıklamıştır:

"...2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Yasasının uygulanması ile birlikte, kamu kesiminde, serbest toplu pazarlık düzeninin geleceği açısından son derece tehlikeli bir girişim başlatılmıştır. Başbakanlık 5 Temmuz 1984 tarihinde 1984/15 sayılı bir genelge ile "Kamu Toplu İş Sözleşmeleri Koordinasyon Kurulu" oluşturmuş, bunda amacın "sistemin kendi yapısı ve karşılıklı müzakerelerle serbestçe işleminde kamu kurum ve kuruluşlarını yardım etmek" olduğu açıklanmıştır.

Kamu kesimi Koordinasyon Kurulu oluşturulmasındaki gerçek niyetin, açıklandığı gibi "sistemin kendi yapısı ve karşılıklı müzakerelerle serbestçe işlemesi için kamu kurum ve kuruluşlarına yardım etmek" olmadığı kısa süre içinde anlaşılmıştır.

Koordinasyon Kurulu kamu kurum ve kuruluşları için alınmış prensip kararlarına uyulup uyulmadığını takiple görevlidir. Bunun da ötesinde, 5.7.1984 gün, 1984/15 sayılı Genelgede açıkça belirtildiği üzere, Koordinasyon Kurulu tarafından belirlenen prensiplere kamu işverenleri ve sendikalarının uymaları zorunluluktur.

TÜRK-İŞ 5 Temmuz 1984 tarihli genelgenin kamuoyunda duyulmasından hemen sonra yaptığı açıklamalarda bu yaklaşımın serbest toplu pazarlık sistemi ile bağdaşmadığını, müdahale ve baskı altında sözleşme görüşmelerinin serbest bir şekilde yürütülmekte olduğundan söz edilemeyeceğini, bu yaklaşımla işçilerin toplu sözleşme hakkının kağıt üzerinde kalacağını ve hakkın özünün ciddi suretle zedelenceğini bildirmiştir.

TÜRK-İŞ, HÜKÜMET tarafından başlatılan bu girişim ile işveren kesiminin sözde bir takım ilke kararlarıyla serbest toplu pazarlık hakkını ipotek altına alma çabası arasındaki yakın benzerliğe de dikkati çekmiştir.

İşçiler arasında büyük bir tepkiye yol açan bu gelişmeleri takiben Hükümet adına yapılan açıklamalarda Koordinasyon Kurulu'nun müdahaleci olmayacağı iddiası tekrarlanmıştır. Ne var ki, bu tarihe kadarki gelişmeler bu açıklamaların doğru olmadığını göstermektedir.

Koordinasyon Kurulu'nun oluşturulması ile birlikte sözleşme görüşmeleri fiilen durmuş; kamu kesiminde, düne kadar sözleşme görüşmelerini yapmaya kendini yetkili görenler, gerçekte "yetkili olmadıklarını", nihai karar mercinin Koordinasyon Kurulu olduğunu belirtmeye başlamışlardır. Aynı şekilde, görüşmeleri sonuçlanıp, toplu iş sözleşmesinin imzalanması aşamasına gelineş çeşitli işyerlerinde Koordinasyon Kurulunun doğrudan müdahale siyle karşılaşılmasıdır.

Koordinasyon Kurulu yetkililerinin "Kurulun doğrudan ya da dolaylı olarak müdahaleden kaçınacağı, tavsiyelerde bulunacağı, bunun da ancak başvuru halinde yapılacağı" yolundaki beyanlarının gerçek tablo ile hiçbir ilgisi yoktur.

Koordinasyon Kurulu müdahalecidir ve müdahalesini de serbest toplu pazarlık sistemini çıkmaza sürüklemek pahasına sürdürmektedir. Müdahale; akdin esaslı unsuru olan ücrette tavan ve taban belirlemekten, sosyal yardım çeşitlerinin tayinine; sosyal yardımlarda yapılabilecek artış oranı belirlemeden Yüksek Hakem Kurulu'na sözleşmelerde yapılmış bulunan tahribatın muhafazasına kadar, her alanda, en geniş suretle yapılmaktadır; serbest toplu pazarlık hakkının özünü ortadan kaldıracak boyutlardadır.

TÜRK-İŞ'in temel işlevi işçi hak ve özgürlüklerini korumak ve geliştirmektir. İşçi hak ve özgürlüklerini korumanın ve geliştirebilmenin önde gelen koşulu, çoğulcu ve özgürlükçü demokrasinin tüm kurumlarıyla yerleşmesi, hak ve özgürlüklere saygı gösterilmesi, işçi/işveren ilişkileri dahil her alanda huzur ortamının sağlanmasıdır. Hükümetler bunu sağlamakla ve gözetmekle ödevlidirler. Bu ödev, öncelikle, çalışan kesimin karşısında yanlış bir tavır içine girmemekle sosyal devlet anlayışının gereklerine tam olarak uymakla yerine getirilebilir. Ekonomik çıkmazların aşılabilmesi, üretimin baklenen seviyeye çıkarılabilmesi, iktisaden güçsüz durumda olanların sorunlarının öncelikle ve ivedilikle ele alınmasına bağlıdır.

İnsanların haklarını Yasalar çerçevesinde elde edemedikleri, haksız müdahalelerle karşılaştıkları, insanlık onuruyla bağdaşan bir yaşam düzeyine kavuşamadıkları, geçinebilme imkanlarını hergeçen gün biraz daha yitirdikleri, işsizliğin feci sonuçları ile karşıkarsıya bulundukları, vergilendirmeden toprak insan ilişkilerine, gelir dağılımından sosyal güvenlik haklarına kadar hemen her alanda büyük adaletsizlik ve haksızlıklarla karşıkarsıya oldukları bir ortam, herkes için tehliktir. TÜRK-İŞ öncelikle bu tehlikeli gidişin durdurulmasını istemektedir. Yurt ve işçi sorunlarını daima bir bütün olarak değerlendiren TÜRK-İŞ için çalışanların hak ve özgürlüklerinin korunabilmesi ve geliştirilebilmesi amacıyla yaptığı bu uyarılar bir vatansereverlik ödevidir.

TÜRK-İŞ bu ödevini aralıksız sürdürecektir.

TÜRK-İŞ 27 Eylül 1984 tarihinden itibaren kamu kesimi toplu iş sözleşmelerine el koymuştur. Toplu sözleşme düzeni önündeki engellerin aşılması, sözleşme stratejisinin ve şartlara göre topluca alınacak önlemlerin tesbiti TÜRK-İŞ'te ilgili Teşkilat Başkanlarının ve uzmanların katılmasıyla oluşturulan bir komite tarafından yapılacaktır. Çalışmaların Koordinasyonu TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Kaya ÖZDEMİR tarafından yerine getirilecektir..."

TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulunun 28 Eylül 1984 tarihli toplantısında alınan bu karar gereğince TÜRK-İŞ Genel Eğitim Sekreteri Kaya ÖZDEMİR'in başkanlığına oluşturulan bu komite öncelikle bir çalışma plânı hazırlamış, o tarihte "Kamu Kesimi Toplu İş Sözleşmeleri Koordinasyon Kurulu Başkanı olan Maliye ve Gümrük Bakanı Ahmet Kırtebe ALPTEMUÇİN, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Cemal BÜYÜKBAŞ ve Devlet Bakanı Kazım OKSAY, İsmail ÖZDAĞLAR ve Ahmet KARAEVLİ ile görüşmelere başlamıştır. Bu toplantılarda MTA ve Türkiye Kömür İşçilerinin sözleşmelerinin bitmesine yardımcı olunmuştur. Halen Sümerbank ve SEKA sözleşmelerinin bitirilebilmesi için gerekli çalışmalar yapılmakta, diğer sözleşmelerle ilgili temaslar da sürdürülmektedir.

3.3. Grev Uygulaması:

DOKGEMİ-İŞ Sendikamızın Desan ve Yıldırım Tersanelerinde başlattığı grevler devam etmektedir. Grev uygulaması, 2822 Sayılı Yasanın çeşitli hükümlerine yönelik kaygının ne denli haklı olduğunu bir kez daha gözler önüne sermiştir. Grevi kırma girişimleri geniş ölçüde önlenmiş bulunmaktadır.

Yıldırım Tersanesinde greve yol açan gelişmeler, DOK GENİ-İŞ'in raporuna göre şöyledir:

"1) Gemi Sanayii işkolu çok riskli ve tehlikeli olduğu kadar tecrübe, bilgi, teknik kabiliyet iseteyen bir işkoludur. Bu sektörde vasıfsız eleman çok az sayıda istihdam edilir. Özel sektör tersanelerinde çalışan işçilerin komple sanatkâr olduğu gözden uzak tutulmamalıdır. Çünkü gemi montajı yapan kısı, aynı zamanda kaynakçıdır. Kaynağın yanında endazecidir, perçincidir. Hülasa on parmağında on hüner bulunan bu sanatkârlarla 40 kişiyle dev gemiler inşa edilebilmektedir.

Bu nedenle sendikamız Yönetim Kurulu mevcut piyasa rayiçlerini gözönünde tutarak bu sektörde 1984 yılı için en düşük ücret ortalaması 266 TL/saatte olarak tesbit etmiştir. Yapılan toplu iş sözleşmelerinde bu ilke kararı hep gözönünde tutulmuş ve 7 ayrı işverenle 7 toplu iş sözleşmesi, bu ilke çerçevesinde imza edilmiştir.

2) Yıldırım Tersanesi için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından 16 Mayıs 1984 tarih 13/670-4680 sayılı yetki belgesi alınmış ve işveren, 25 Mayıs 1984 günü toplu görüşmeye davet edilmiş ve 11.6.1984 günü toplu iş sözleşmesi müzakerelerine başlanmıştır. Bu tarihten sonra yapılan müteaddit toplantılar ile sendika teklif tasarısı esas kabul edilerek görüşmelere devam edilmiş ve en son toplantının yapıldığı 10.8.1984 günü tarafların 5 madde üzerinde anlaşma sağlanamayacağı anlaşıldığından, uyuşmazlık tutanağı tanzim edilerek, 2822 sayılı Yasanın 21. maddesi gereği durum görevli makama bildirilmiş, Bölge Çalışma Müdürlüğü, bu tarihte henüz Arabulucu listesinin yayınlanmadığını gözönünde bulundurarak, İstanbul İş Mahkemesinden arabulucu tayinini talep etmiş, İstanbul 2. İş Mahkemesinin 22.8.1984 tarih, 150.11. D.L. sayılı kararıyla Avukat Eşref Kemal Tekin arabulucu takin edilmiş ve anlaşmazlığı konu 5 madde üzerinde tarafları uzlaştırmaya gayret etmiş ise de, işverenliğin hiçbir yaklaşım göstermemesi karşısında durum 4.9.1984 günü görevli

./...

makama tavsiyeleriyle birlikte verilmiştir. Bu karar Sendikamızca 5.9.1984 günü tebellüğ edilmiştir.

- 3) 2822 Sayılı Yasanın 27. maddesi gereği 6 iş günlük süre 17.9.1984 günü dolduğundan, 18.9.1984 günü toplanan sendika Yönetim Kurulumuz, bu işyerinde grev kararı almış ve aynı gün İstanbul 11. Noterlinin 42618 yevmiye nolu tebliğiyle durumu işverene tebliğ etmiş, alınan bu karar, 19.9.1984 günü işyerinde ilan edilmiştir. Durum, İstanbul Bölge Çalışma Müdürlüğüne ve Vilayet Makamına da yazı ile bildirilmiştir. Sıkıyönetim yasakları gözönünde bulundurularak, İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığından grev uygulamasına izin talep edilmiş, Komutanlığın 24.9.1984 günlü müsaadesiyle greve başlanabileceği sendikamıza bildirildiğinden, aynı gün toplanan Yönetim Kurulumuz 2822 sayılı yasanın 27. maddesi gereğince, daha önce alınan grev kararının 2. Ekim 1984 tarihinde uygulanmasını kararlaştırmış ve Noter aracılığıyla karşı tarafa aynı gün tebliğ edilmiştir. 2 Ekim 1984 günü saat 10.00'da işyerine gidilmiş ve resmen grev başlatılmıştır.
- 4) İşyerinde 35 işçinin çalıştığı, bunlardan 12 sinin greve iştirak ettiği gözlenmiş, bu arada greve iştirak etmeyen işçilere işin önemi anlatılmış ve 16 kişi daha greve iştirak ettirilmiştir, böylece işverenin işi tamamen durdurulmuştur. Ancak, işverenin grevin ilanından sonra grevin başlangıcından önce işe başlatmış gibi gösterdiği 6 işçiyi işbaşı yaptırdığı 25.9.1984 T.li tutanaktan anlaşılmaktadır.

Grev ve Lokavt yasasının en büyük açık kapı diye tavsif edebilecek maddesi 43. madde denilebilir. Maddenin hükmüne göre grevci işçilere ait işlerin başkalarına yaptırılması yasaklanmıştır. Ancak bu kontrolü kim yapacaktır, sualinin cevabını bulmak mümkün değildir. 78.maddede 43. madde hükümlerinin ihlal edenlere 30.000 TL'den az olmamak üzere cezai müeyyide konmuştur. Fakat ihlalin tesbiti konusunda Bölge Çalışma Müdürlükleri kendilerini yetkisiz saymakta, bu konuda başvurulabilecek termerci, Yargı kalmaktadır. İşte konu ile ilgili başvuru ve sonucuna dair yargı kararı kararın tetkikinden de anlaşılacağı üzere 43. maddede zikredilen yasakların işlendiğinin tesbitine dair yapılan incelemede, sendikanın hukuki yararının olmadığı hükmedilmektedir. Oysa kanunun hergün mütemadî gösteren ihlalinin işvereni masaya oturmaktan vaz geçirdiği, tartışmasız bir

./...

hususdur. Grevin ana amacı, şayet işverenin işinin önemli ölçüde aksatılarak, anlaşmaya oturmasını temin etme maksadına matuf değilse, grevi nasıl tarif etmek lazımdır. Grev gözcüleri adeta mostralık olmaktan öte, ne işe yarayacaklardır. Grev gözcüsü yağmurda, yağışta, karda, fırtınada, açıkta görevini nasıl yürütecektir. Bunlara bu kanunda cevap bulmak mümkün değildir.

O halde Türkiye'de 12 Eylül sonrası yapılan ilk 2 grev göstermiştir ki, 2822 sayılı Yasa ile yapılan grevlerle işverenlerin uzlaşmaya yanaşmaları düşünülmemelidir. 12 Eylül öncesinin istirmarcıları sebebi ile masum Türk işçisine bu yasanın dar çerçeveleri layık değildir.

Mahkeme, kanunsuzluğun tesbitini idareye, idare, Bölge Çalışma Müdürlüğüne, Bölge Çalışma Müdürlüğü ise, kendisini bu konuda yetkisiz sayarak kanunsuzluğu ihtiyad halinde sokan işverene imtiyaz tanımış olmaktadır."

Grev raporunun ortaya koyduğu üzere, temel soruna "işçi alma ve başka işe girme yasağı" başlıklı 43. madde yol açmıştır. Bu maddeye göre işveren kanuni bir gerevin veya lokavt süresi içinde, 2822 Sayılı Yasanın 42.Maddesi hükmü gereğince hizmet akitlerinden doğan hak ve borçları askıda kalmış kişilerin yerine, hiçbir suretle daimi veya geçici olarak başka işçi alamaz veya başkalarını çalıştıramaz.Raporda isabetle belirtildiği gibi, bu halde hükmüne aykırı hareket eden işveren veya işvereni söz konusu hükme aykırı hareket etmeye zorlayan veya teşvik eden veya bu yolda propagandada bulunanlar, söz konusu hükme aykırı olarak aldıkları veya alınmasına sebep oldukları veya grev yapan işçilerin yerine çalıştırdıkları her işçi başına 30.000 liradan az olmamak üzere ağır para cezasına mahkum edileceklerdir.

Yasal düzenleme bu olmakla birlikte, Yıldırım grevi olayında görüldüğü üzere hüküm yeterli güvence teşkil etmemektedir.

./..

Dersan'daki gelişmeler ise Dok Gemi-İş Sendikamızın Raporuna göre Şöyledir:

"1984 toplu pazarlık dönemine girmeden, Sendikamız bu işyerinde teşkilatlanmıştır. Hür sendikacılığı hazmedemeyen Desan A.Ş. yetkilileri, üyelikleri kendilerine bildirilen üyelerimizi tercioen işyerinden uzaklaştırmaya başladılar ve bu işyerinde yetki aşamasına gelinceye kadar, ancak işyerinde 17 üye kalabildi. Zamanında ödenmeyen işçi ücretleri, haksız tatbik edilen İş Kanununun 17.maddesi uygulamaları ile işçiler, işyerini terke zorlanırken, 6 ay müddetle ücretlerini alamadıkları halde, işyerinde sendikalaşma hareketinin öncüleri, açbılaç çalışmaya devam etmişlerdir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğünden alınan 27.4.1984 tarihli yetki belgesi ile işverenlik, sözleşme müzakerelerine davet edilmiş, davete süresi içinde icabet edilmediğinden, durum Bölge Çalışma Müdürlüğüne bildirilmiş, Bölge Çalışma Müdürlüğünün 14.5.1984 tarihli yazılarına istinaden 18.5.1984 günü ilk toplantı Bölge Çalışma Müdürlüğünde yapılmıştır. Bu tarihten sonra anlaşmazlık tutanağının tutulduğu, 18.7.1984 tarihine kadar müteaddit toplantılar yapılmış, işveren oyalama taktikğine devam etmiştir. Konu görevli makama bildirilmiş, İstanbul 4.İş Mahkemesine intikal ettirilen konu hakkında 984/145 D.İ. sayılı kararla Mahkemece arabulucu tayin edilmiş arabulucu 15 günlük faaliyet süresi içersine herne kadar gayret göstermiş ise de, işveren bir yaklaşım sağlamamıştır. Bu arada işyerinde çalışan üyelere verdiği öğle yemeği ve işçi servisi ni de kaldırarak, zaten 6 aydır ücret alamayan üyelerin işyerini terke zorlamıştır. 21.8.1984 günü işyerinde bulunan 8 üye, ücret yemek ve servis talebinde bulunmuş, bu isteği kanunsuz dibanış olarak addeden işverenlik, üyelerimizin iş akitlerini fesh ettiğini bildirmiştir,

Konuyla ilgili olarak üyeler adına Beyoğlu As.Hakimliğine başvurularak, işçi alacaklarının tesbitiyle, ihtiyati tedbir olmak üzere işverenin Karaköy'deki Merkezinde bulunan telefon ve büro malzemelerine ihtiyati tedbir konması istenmekle, Mahkemece 27.8.1984 günü, istek gibi karar alınmıştır. Bu arada, tedbire konu dava, süresi içersinde iş Mahkemesine açılmış, derdest devam etmektedir.

İş Akdi fesh edilen üyelerimizin işe iadeleri için sendikamızca Bölge Çalışma Müdürlüğüne başvurulmuştur. Üyelerimiz 21.8.1984 gününden itibaren işbaşı saatinde işin başına gitmiş, akşam paydos saatine kadar işlerinin başından ayrılmamıştır ve bu durum, sabah-akşam tutanaklarla tesbit edilmiştir. 3.Eylül.1984 tarihli Bölge Çalışma Müdürlüğü yazısı ile üyelerimizin işe iadesine karar verilmiştir.

Ayrıca kanunsuz lokavt yapan işveren, Beyoğlu C.Savcılığına da şikayet edilmiştir. 31.8.1984 günü çalışma süresi sona eren arabulucu 3.9.1984 günü raporunu tavsiyeleri ile birlikte Bölge Çalışma Müdürlüğüne verdiğiinden, aynı gün tebellüğ edilen arabulucu kararı, 2822 Sayılı Yasanın 27.maddesi gereği, 14.9.1984 günü Yönetim Kurulumuzca görüşülmüş ve grev kararı alınmış, aynı gün Beyoğlu İl Noteri aracılığıyla karşı tarafa tebliğ edilerek ./...

işyerinde de ilan edilmiş, Sıkıyönetim uygulaması gözönünde bulundurularak Komutanlıktan uygulama için izin talep edilmiş, Sıkıyönetim Komutanlığının 24.9.1984 tarihli izin verildiğinden, aynı gün toplanan Yönetim Kurulumuz, 2.Ekim.1984 tarihini, grev'in başlangıç günü olarak tesbit edip işverenliğe, Bölge Çalışma Müdürlüğüne ve Valilik Makamına kararı tebliğ edilmiştir.

2822 sayılı Yasanın 35.maddesine göre işyerinde grev'in ilan edildiği tarihten itibaren 6 iş günü içinde o işyerinde çalışanların 1/4'nün müracaatı halinde grev oylaması yapılabileceği, grev'in ilan mükellefiyeti, 28.maddeye göre kararı alan tarafa aittir. Bu yükümlülük sendikamızca yerine 14.9.1984 günü getirildiğinden, Yasanın hak düşürücü gün olarak tesbit ettiği tarih, bu duruma göre 21.9.1984 günü son bulmaktadır.

Bu tarihten sonra yapılacak grev oylaması başvurusu redde mahkumdur. Ancak işveren, grev'in ilanından sonra işe aldığı 5 işçiye Kartal Kaymakamlığına dilekçe verdirerek, 24.9.1984 günü işyerinde grev oylaması talebinde bulundurmıştır.

Gerekçe olarak da, grev ilânının işyerinde 20.9.1984 tarihinde yapıldığını ileri süren işverenin antetli kâğıdına tutulmuş zaptı göstermiştir. Konuyla ilgili olarak Kaymakamlık uyarılmaya çalışılmış, ilân mükellefiyetinin tarafımıza ait olduğu ve bu konuda tutulmuş işveren tutanağına değil, sendikamız tutanağına itibar etmenin, 28.maddenin âmir hükmü olduğu, hak düşürücü sürenin 21.9.1984 gün bittiği arz edilmeye çalışılmış ise de, Kartal Kaymakamlığı, bu itirazlarımızı dikkate almayıp 29.9.1984 günü işyerinde grev oylaması yapacağını tarafımıza bildirmiştir.

29.9.1984 günü işyerine gidilmiş, ancak işveren yeni aldığı 8 işçiyle grev oylamasını yaptırmış ve işyerinde grev'in ilan edildiği tarihte 17 işçi olduğundan, esasen oylamaya hiç iştirak etmeyen bu 17 kişi yerine 8 işçinin grev'e hayır oyunu kullanması karşısında grevin uygulanamayacağı kanaatine varmıştır. 2822 Sayılı yasanın 35.maddesinin son paragrafı, grev'in ilan edildiği tarihte çalışanların (17) salt çoğunluğu grev'e hayır demesi halinde grev'in uygulanamayacağını âmir olduğundan, grev oylaması sonucu da sendikamızın uygulamayı kararlaştırdığı grev'i teyid ettiğinden, 2.Ekim.1984 günü grev uygulamasına geçilmiştir. İşverenliğin grevin kanunsuzluğuna ilişkin itirazı Kartal İş Mahkemesinin 984/370 sayılı Kararıyla reddedilmiştir. Bu işverenliğin esasen iddiasına göre isimleri yazılı 17 işçinin tamamının iş akitleri fesh edilmiştir. İşyerinde bu işçilerden çalışan kimse yoktur. İşveren işini taşıyan firma elemanlarına yaptırmaktadır.

Yıldırım örneğinde olduğu gibi burada da Yasanın tüm noksanlıkları işverenin lehine çalışmaktadır. 1984 yılının serbest toplu pazarlık döneminin bu iki işyerinde yapılan grev uygulaması baştan aşağı hatalarla dolu ve işverenin lehine çalışan tüm hükümlerini ortaya koyması bakımından çalışma hayatımızı ilgilendiren yasaların yeniden düzenlenmesinin ne denli kaçınılmaz şart olduğunu ortaya koymaktadır."

3.4. Toplu Sözleşme Düzenine İlişkin Genel Değerlendirme:

Toplu sözleşme, grev düzeninde içinde bulunduğumuz şartlar ve çıkmazlar TÜRK-İŞ Genel Başkanı tarafından kamuoyuna Ekim/1984'de yapılan bir açıklama ile değerlendirilmiştir.

TÜRK-İŞ Genel Başkanı açıklamasında, "Toplu pazarlık önündeki engellerin, yetkili sendikanın belirlenmesi aşamasında başladığını" vurgulamış, şöyle demiştir:

"Serbest toplu sözleşme düzeninin işlerliği üç temel soruya isabetli cevap verilebilmesine bağlıdır. Sorulardan birincisi, toplu sözleşme yapacak sendikanın hangi sendika olacağı sorusudur. Bu yetki sorunu ile ilgilidir ve maalesef Türk hukuk sistemi içinde bu soruya sağlıklı cevap verebilmiş değildir. Masa başında yapılan düzenlemeler iflas etmiştir. Sistem çalışmamaktadır. Güven vermemektedir.

İkinci soru, ücretin hangi seviyede tayin edileceği sorunudur. Bu işyeri, işyerleri, işkolu, işletme ya da ulusal seviyede olabilir. Yasa işkolunu ve ulusal seviyeyi bir yana bırakmış, işyeri ve işletme seviyesini ön plâna çıkarmıştır.

Uygulama sorunlarla doludur. Türk ekonomisinin neyi kaldırıp, neyi kaldırmayacağını tartışmasını açanlar, önce çeşitli seçenekler içinde şartlarımıza ve ihtiyava en uygun olanını tespitte çalışmalıydılar. Bu alandaki işçi kesimi ile işveren kesimi ve siyasal iktidar arasında geniş bir işbirliği yapılabilir. En doğru olanı bulunmaya çalışılabilirdi. Bu yapılmamıştır.

Üçüncü soru, toplu sözleşmelerin nasıl yapılacağı sorusudur. Mücadeleci çözüm yolu olan grevin kullanılması imkanlarının böylesine kısıtlı olduğu bir ortamda, barışçı çözüm yollarına kimse güvenle bakamaz. Kurulmak istenen sistem başından iflas eder.

Bu üç soru cevapsızdır. Bunun gibi (biz toplu sözleşme düzeninden yanayız) demek de yetmez. Toplu sözleşme düzeninden yana olmak, grev hakkını tartışılır durumdan çıkarmaya bağlıdır. Eşitsizlik temeli üzerine sürekli bir barış kurulamaz."

TÜRK-İŞ Genel Başkanı, yeni sendikal düzenin uygulanması ile yasalardaki bazı temel hak kısıtlamalarının önünün daha açık bir biçimde ortaya çıktığını, olumsuz yaklaşımların yasalardaki boşlukları daha da ağırlaştırdığını belirterek, gelişmeleri şöyle anlatmıştır:

./..

"Toplu pazarlık, grev imkânının kısıtlı olmasından geniş ölçüde yararlanılarak, kamu kesiminde koordinasyon kurulu vasıtasıyla, özel kesimde ise işverenlerin ilke kararlarıyla ipotek altına alınmaya çalışılmaktadır.

Bu yaklaşım son tahlilde, huzursuzluğu arttıracak, işçi-işveren ilişkilerinde sağlıklı bir yapının kurulmasını engelleyecek niteliktedir. Böyle bir sonuç ise kimse için yararlı değildir.

Türkiye'nin kalkınma çabasında ve demokraside başarısı, işçi sorununu sosyal adalet gereklerine uygun bir şekilde çözebilmesine bağlıdır."

TÜRK-İŞ Genel Başkanı, sendikal hakları düzenleyen iki temel yasada karşı karşıya oldukları ve yasa değişikliğini zorunlu gördükleri temel sorunları özetlerken şunları söylemiştir:

"2821 Sayılı Sendikalar Yasası'nın temel çıkmazı, işçi hak ve özgürlükleri alanında Batı demokrasisini anayasal hukuk düzeni olarak benimseyen tüm ülkelerde eksiksiz uygulanan uluslararası hukuk kuralları ile gelişmesidir. 2821'in temel sendikal hakları, uluslararası normlara göre sınırlayan hükümleri değiştirilmelidir.

2822 Sayılı Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Yasası ise, grev yasaklarıyla idareye grevi erteleme yetkisi veren hükümleriyle, işçinin 4 yıllık çalışmalarını yakından bildiği Yüksek Hakem Kurulu'nu muhafaza ve bu yolda siyasal iktidara serbest toplu pazarlık düzenine müdahale imkanı tanıyan yönleriyle işçi-işveren ilişkilerinde sağlıklı bir yapı kurulabilmesi şansını başlangıçta ortadan kaldırmıştır.

Uygulama açıkça göstermiştir ki, grevin böylesine yaygın bir şekilde yasaklandığı ve yasaklarda, hükümetlerin grev ertelemelerinde uyumsuzlukların eninde sonunda, yapısı ne çıkaracağı önceden belli YHK'ya gideceği bir sistemde gerçek bir toplu pazarlık hakkının varlığından söz edilemez. Grev yasası olmayan ve ertelemenin de olmayacağı var sayılan iş yerleri için, kullanılabilecek grev hakkının nasıl kısıtlandığı ise, ilk grev uygulamaları ile açıkça ortaya çıkmıştır. Bu yasalarla gerçek bir grev hakkının varlığından söz edilemez. Sendikaların, grev gücü ile işverenleri ekonomik açıdan zorlayarak, toplu sözleşme masasında ağırlıklarını yeterince koyabilecekleri iddia edilemez."

TÜRK-İŞ Başkanı Şevket YILMAZ, işçi kesimi olarak grev hakkı önündeki haksız engellerin ortadan kaldırılmasının savunulduğunu, bunun mücadelesinin verildiğini belirtmiş, "Türk ekonomisinin grevi kaldırmayacağı yolundaki görüşlerin gerçeği yansıtmadığını" bildirerek, düşüncelerini şöyle açıklamıştır:

./..

"Bizler, işçi kesimi, grev hakkı önündeki haksız engellerin ortadan kaldırılması gerektiğini savunurken, dışımızdakiler (Türk ekonomisi grevi kaldırmaz) diyorlar. Türkiye'de 12 Eylül öncesinin üretim düşüklüğünü grevlere bağlayanlar da çıkmıştır. Bu bir saptırmadır. Türkiye 12 Eylül'e kritik sektörlerde grevlerle girmemiştir. Sendikal faaliyetlerin serbest toplu sözleşme düzeninin, grev hakkının askıya alındığı dönemde ulaşılan üretim seviyesi, sendikalara yönelik suçlamaların ne kadar dayanaksız olduğunu ortaya koymuştur. Saptırma su yüzüne çıkmıştır.

Kaldı ki, hak ve özgürlüklerin tanınmasında ölçü, subjektif yaklaşımlara dayalı de gerlenmeler olamaz. TÜRK-İŞ topluluğu grevi hiçbir zaman hedef olarak görmemiştir. Grevi, hak ve özgürlüklerin tehlikeye düştüğü, hakların korunması ve geliştirilmesinin kötü niyetle engellenmeye kalkışıldığı bir ortamda başvurulacak bir vasıta olarak kabul etmiştir. Grevi serbest toplu sözleşme düzeninin iyi niyetle sürdürülebilmesinin yegane güvencesi olarak görmek lazımdır. Grevin yapılamayacağını, yapılsa da etkili olamayacağını (yasaklar ya da erteleme, yahut grev uygulamasındaki engelleme imkanları sebebiyle) başından bilen bir işverenin toplu sözleşme düzeninin gerektirdiği iyi niyeti göstereceğini kimse temin edemez. Nitekim şimdiden bunan işaretleri vardır."

Değerlendirmesinde TÜRK-İŞ 13.Genel Kurul Kararının gösterdiği hedefe doğru yüründüğünü bildiren TÜRK-İŞ Genel Başkanı, "Toplu sözleşme düzeninde işveren kesiminin olumsuz tutumunu" kınamış, şunları söylemiştir:

"Yaşaların hazırlanması döneminde işveren kesimi "işçi/işveren ilişkilerinde sağlıklı bir yapı nasıl kurulabilir" sorusuna cevap aramaktansa günü yaşama, kısa vadeli çıkarlarını koruma alışkanlığı içinde, fırsattan istifade kalkışmışlardır. Sistemli bir propaganda ile etkili çevreleri yanıltma yoluna girmişlerdir. Bunun sorumlulukla bağdaşmadığını defaatle açıklamamıza karşı, tüm gerçeklere kulaklarını kapatmayı yeğlemişlerdir. Atladıkları nokta şudur: Sendikacılık hareketi süreklidir. Ne sendikayı, ne de sendikaya vücut veren şartları kaldırabilirler. Bu kafa ile işçi-işveren ilişkilerinde huzur da bulamazlar."

3-5. İşçi Çıkartma Yasağının Kaldırılması Sorunu:

Raporun "1984 yılı değerlendirmesi" bölümünde açıklandığı üzere, işçi çıkarma yasağının kaldırılması ve kıdem tazminatı müessesesi üzerinde yeniden başlatılan tartışma ile bireysel iş hukuku alanında sorunlarla karşılaşmıştır.

Bilindiği gibi, işçi çıkarma yetkisinin işverenlere herçesit kontrolden uzak bir şekilde tanınması, TÜRK-İŞ tarafından ötedenberi, -iş hukukumuzun önemli bir eksikliği olarak değerlendirilmiş

./...

Sıkıyönetimin uygulandığı 22 ilimizde yasağın kaldırılması üzerine, 1 Kasım 1984 günü TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu bir açıklama yapmış, Türkiye'deki uygulamanın Uluslararası Hukuk Kurallarına aykırı olduğunu, 1983'de hazırlanan ve işçilere güvence getiren bir Yasa değişikliği teklifinin engellendiğini, TÜRK-İŞ'in aynı yönde hazırladığı teklifin ise TBMM komisyonlarında bekletildiğini ileri sürmüştür.

TÜRK-İŞ'in açıklamasında şu görüşler yer almıştır:

"İşçi çıkarma yasağı, işçilerin her çeşit himayeden yoksun bir şekilde, kıyım uğratılmaması için alınmıştır. Uygulandığı dönemde çoğu keyfiliğin önlenmesinde, haksızlıkların giderilmesinde birinci derecede etkili de olmuştur. Bu açıdan, Milli Güvenlik Konseyi'nin ve Sıkıyönetim Komutanlıklarının haksızlık yapılmasını önleme yolundaki tasarruflarını, gösterilen dikkat ve özeni, Türk işçi topluluğu olarak, şükranla kaydediyoruz.

Dört yıllık uygulaması sırasında işçi çıkarma yasağının kaldırılması isteği, sürekli olarak, Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu'ndan gelmiştir.

İşçi çıkarma yetkisinin işverenlere her çeşit kontrolden uzak bir şekilde tanınması, TÜRK-İŞ tarafından, ötedenberi, Türk İş Hukukunun önemli bir eksikliği olarak değerlendirilmiştir. Bu çerçevede TÜRK-İŞ, iş yasalarında çağdaş hukuk anlayışının gereği olan kurallara yer verilmesini savunmuştur. Siyasal iktidarlar çoğu zaman bu ihtiyacı paylaşmışlardır. Yargı organları Yasaların boşluklarından kötü niyetle yararlanma kastı ile hareket edenlerin girişimlerini engellemede önemli bir rol oynamıştır. Kıdem tazminatı müessesesinin "istihdamda güvence" sağlayan yönü, son zamanlara kadar, hemen her çevre tarafından kabul edilmiştir; düzenlemelerde hareket noktası daima işveren keyfiliğini önlemeye çalışmak olmuştur. Son günlerde ise, işveren özlem ve isteklerine paralel bir anlayış ve yaklaşımla, işçi için istihdam güvencesi teşkil eden tüm düzenlemelerin ortadan kaldırılmaya çalışılmasına tanık olunmaktadır. Kıdem tazminatı müessesesi üzerinde başlatılan tartışmalar, Fon kurulması yoluyla sağlanmak istenen güvencenin amacından saptırılmaya çalışılması, bu tutumun belirgin örnekleridir. Bu tabloya, sendikaların işçileri koruma imkânlarının Yasal olarak kısıtlanmış olması da eklenmelidir.

İşçi çıkarmanın "işverenin insiyatifine hangi ölçülerde bırakılabileceği" konusu sadece yurdumuzda değil, Dünyanın her ülkesinde ciddi bir tartışma konusudur. Çıkarmanın işveren keyfiliğine, özellikle maksatlı ve kötü niyetli davranışlarına terk edilemeyeceği görüşü, günümüzde, uluslararası hukukun kabul ettiği bir sonuçtur.

./..

Sorun, son yirmibir yıl içinde, çeşitli yönleriyle, başta Birleşmiş Milletler Uluslararası Çalışma Teşkilâtı (ILO) olmak üzere, insan hakları ve iş hukuku kuralları ile ilgili uluslararası forumlarda enine boyuna tartışılmış, kurallar geliştirilmiş ve Batı Demokrasilerinin tümünde ulusal yasalara yansıtılmıştır.

Birleşmiş Milletler Uluslararası Çalışma Teşkilâtı (ILO) 1963 yılında (119) sayılı Bir Tavsiye Karar kabul etmiş, işsizliğin giderek arttığı 1981 yılından itibaren yeni ve daha ileri düzenlemelere gitmiştir. Bu çalışmalar Uluslararası Çalışma Teşkilâtı'nın 1982 yılında kabul ettiği (158) Sayılı Sözleşmesi ile 166 sayılı Tavsiye Kararı'nda yer almıştır.

Uluslararası Çalışma Teşkilâtı'na "Sözleşme" ve "Tavsiye Karar" şeklinde yapılan yasama faaliyeti, işçi çıkarmada şu temel kuralları öngörmektedir:

- 1- İşçiler, "fesih için yeterli kabul edilebilir" bir sebep olmadıkça işten çıkarılmayacaklardır. Yeterli sebep, işçinin ahlâk ve iyi niyet kurallarına uymama gibi, kişisel durum ve davranışına dayanabileceği gibi, işyeri gereklerinden de kaynaklanmış olabilir.
- 2- İşçinin sendikaya üye olması veya olmaması; işçinin iş saatleri dışında veya işverenin muvafakatı ile iş saatleri içinde işçi teşekküllerinin faaliyetlerine katılması; işçinin işçi teşekkülünü veya işçileri temsil etmesi veya temsil etmiş olması; işçinin kötü niyetli olmadan işveren aleyhinde şikayette bulunması, dava açması, kanuni mercilere başvurusu; işçinin ırkı, rengi, cinsiyeti, medeni durumu, gebeliği, aile yükümlülükleri dinsel inançları veya siyasal düşünceleri, gebelik izini kullanması, kaza veya hastalık sebebiyle işine devam edememesi, hiçbir şekil ve suretle, fesih için yeterli sebep kabul edilmeyecektir.
- 3- Ahlâk ve iyi niyet kurallarına uymayan davranışlar dahil, işçinin kişisel durum ve davranışlarına dayalı fesihlerde dahi, fesih, işçinin bu konudaki savunması alınmadan yapılmayacaktır.
- 4- İşçi, fesih için yeterli kabul edilebilir bir sebep olmadan iş akdinin feshedildiği inancında ise, bağımsız yargı organına başvurma hakkına sahip olacaktır. Feshin yeterli bir sebebe dayanmadığının tespiti halinde, mahkeme fesih beyanının geçersizliğine karar verebilecektir. Geçersizlik kararı verilmesi halinde, işveren işçiye iş vermekle yükümlü tutulacaktır. İş verilmemesi halinde, işveren işçinin kayıplarını telafi edecek bir tazminatı ödemekle yükümlü olacaktır.

1963'de benimsenen ve Batı Demokrasilerinin hemen tümünde ulusal yasalara yansıtılan bu kuralların daha ileri ve geliştirilmiş şekline, Türk Hükümeti 1982 yılında, Uluslararası Çalışma Teşkilâtı'nın 68 inci dönem Konferansı'nda "olumlu oy vermiştir". TİSK adına Konferansa katılan yönetici bile, düzenlemeye karşı çıkamamış, "çekimser" kalmakla yetinmiştir.

./...

Gerçekte Türk Hükümetinin bu tedbirleri içeren bir belgeye, bir Sözleşme ve Tavsiye Kararına 22 Haziran 1983 günü "olumlu oy vermiş olması" başlıbaşına önem taşımaz. Esasen işçi çıkar-
malarının belirttiğim bu kurallara bağlı olması gerektiği konu-
sundaki Hükümet görüşü 30 Kasım 1981 tarihi itibariyle belli-
dir.

Uluslararası Çalışma Teşkilatı, kendi yasama faaliyetinde iz-
lediği usul gereğince, üye Devletlerin görüşlerini 30 Kasım 1981
tarihine kadar bildirmelerini istemiş, Hükümet işçiler açısın-
dan hayati önem taşıyan tüm düzenlemelerde olumlu görüş bildir-
miştir. Türk Hükümetinin görüşleri 1982 Haziranında 68 inci
Dönem İLO Konferansına sunulan 5/2 sayılı Rapor'da bellidir.
Yeterli sebep kavramı, yargı yoluna başvurma hakkı, işe iade
kararının uygulanması, ihlâl halinde tazminat gibi güvence
sağlayan tüm hükümler Hükümetçe benimsenmiş, Sözleşmenin ve
Tavsiye Kararın son şekline olumlu oyveren Hükümet, ulusal
mevzuatın bu yönde değiştirilmesi manevi sorumluluğu altına
girmiştir.

Nihayet Türk Hükümeti, örneğini sunacağım metnin incelenmesin-
den görüleceği gibi, İLO Sözleşmesindeki esasları geniş ölçüde
yansıtan bir değişiklik Tasarısı da hazırlamıştır.

Bu Tasarı, ötedenberi işveren görüşlerini savunduğu bilinen
bazı unsurlar tarafından, hazırlık aşamasında ve Bakanlar Kuru-
lu'nda engellenmiştir.

Bu gelişme üzerine TÜRK-İŞ'in aynı esaslara uygun olarak
hazırladığı Kanun değişiklik teklifi de, gene işveren istek-
lerine uygun suretle, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde hasır-
altı edilmiştir.

Gene aynı amaçla, Mayıs/1984'de Türkiye Büyük Millet Meclisi'
ne intikal ettirilen ve başta işçi çıkarmaların keyfilikten
kurtarılması amacını taşıyan; kıdem tazminatı müessesesinin
tahkimini öngören; nihayet, icra ve iflas yasasında hiyleli
iflas ve işyeri kapatmalarına karşı işçi haklarının kotarıl-
ması hedefini güden tekliflerimiz bekletilmektedir.

1980 sonlarında işçileri keyfiliğe ve haksızlıklara karşı
koruma ihtiyacı ile konan işçi çıkarma yasağının, ciddi bir
önlem alınmadan kaldırılmaması gereği, 1981'lerde ve 1982
yılında teslim edilmiştir. O tarihten bu yana şartlarda olumlu
hiçbir değişiklik yoktur.

Bugün sendikal hak ve özgürlükler yönünde "normal" kabul edi-
lebilir şartların avdet ettiği de ileri sürülemez.

Türk Sendikacılık Hareketi, işçileri işveren keyfiliğine karşı
koruyabilmek için 1963'den bu yana toplu iş sözleşmeleri ile
önlem almaya çalışmıştır.

İşçilere kısmen güvence sağlayan toplu sözleşme hükümlerinin
tümü, son dört yıl içinde Yüksek Hakem Kurulu tarafından top-
lu iş sözleşmelerinden çıkarılmış, sözleşmeler tanınamayacak
bir hale getirilmiştir. Sağlanan dengeler ortadan kaldırılmış;
./..

disiplin kurulları işveren egemenliğine terkedilmiştir. Kaldı ki, bugün, toplu sözleşme sisteminin olması lâzım geldiği şekilde işlediği de ileri sürülemez. İşverenler Yüksek Hakem Kurulu'nun tahribatını sonuna kadar muhafaza etme gayreti içinde, görüşmeleri çıkmaza sürüklemeye çalışırken, Hükümet de, aynı hedefi, kamu toplu iş sözleşmeleri Koordinasyon Kurulu vasıtasıyla gerçekleştirme çabasındadır. Kamu kesimi toplu iş sözleşmelerinin durumu ortadadır.

Grev yapma şartlarındaki sınırlayıcı yönler bir yana, grevin belirli süreler içinde uygulanması zorunluluğu, (60) gün kuralı, bu dönemde işverenlerin işyerlerinde her çeşit baskı ve kötü niyetli çıkarma yapmalarına imkân hazırlayabilecektir. Kaldı ki, grev yaşağı olan işlerde ve işyerlerinde grev silahına bir himaye vasıtası olarak da bakılamaz. Grev, işçi/işveren ilişkilerinde istisnai olarak istihdam güvencesi işlevi görmelidir; aksi halde, işçi/işveren ilişkilerinde hiçbir zaman barış şartlarına ulaşılamaz.

Bu gerçekler, kısa vadeli çıkar arayışı içindeki işverenler tarafından görülmek istenmeyebilir. Ama Devlet, bir sosyal yararın göze göre değilmesi karşısında sessiz ve etkisiz kalabilir mi?

İşçi çıkarma yasağının "geçici bir tedbir" olduğu konusunda tartışma yoktur. Tedbir uygulanmış, olumlu sonuçlar da vermiştir. Şimdi Devlete, Hükümete düşen, sorunu temelden çözecek tedbirleri vakit geçirmeden almasıdır. İşçiye işinde güvence sağlayacak düzenlemeler derhal tahkim edilmelidir.

Devlet işlerinde süreklilik asıldır. Devleti yönetenler, bir yıl içinde, hem ihtiyacın olduğunu tespit, hem de ihtiyaç yokmuşçasına, sorun karşısında bigâne kalamazlar.

Batı ile Türkiye'yi entegre etme önlemlerinden söz edenler, ekonomide Türkiye'yi Batı'nın sömürü odaklarına açık bir pazar haline getirmekten yana değil iseler, insan hakları ve kamu özgürlükleri başta olmak üzere, çalışan kesimleri bireysel ve toplu iş hukuku alanlarında koruyacak düzenlemeleri de, Batı demokrasilerindeki ölçülerde Türkiye'de uygulama alanına sokmak mecburiyetindedirler. Bu yapılmadıkça, işçiye karşı bu tavır sürdürüldükçe, hiçbir olumlu noktaya ulaşılamayacağı, TÜRK-İŞ'in Yasa sınırları içinde, bu yaklaşımla sonuna kadar mücadele edeceği bilinmelidir."

Hatırlanacağı gibi "işçi çıkarma yasağının kaldırılması" konusu Türk-İş/Hükümet Zirve Toplantısında ele alınmış, TÜRK-İŞ, Hükümetten-"Milli-Güvenlik Konseyi yasağına paralel bir idarî düzenleme ile işçilerin korunmalarını istemiştir."

Yasağın kaldırılması ile birlikte, işverenler, işçi çıkartma eylemine "sendikal örgütlenmeyi baltalamak amacı ile" başvurmaya başlamışlar, TÜRK-İŞ'in 1 Kasım 1984 tarihli açıklamasını takiben konu kamuoyunun birinci derecede ilgisini çeken işçi sorunlarından biri haline gelmiştir.

Zirve toplantısı sonrasında sorun 17 Ekim 1984 tarihli toplantıda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına yeniden yansıtılmış ve acilen önlem alınması gerektiği yolundaki TÜRK-İŞ görüşü tekrarlanmıştır.

TÜRK-İŞ 2 Aralık 1984'de Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının Bölge Müdürlüklerinin sayısının 36'dan 22'ye; grup müfettişleri sayısının da aynı oranda azaltılmasının diğer sorunlar yanında işçi çıkarma eylemleri bakımından yol açabileceği mahzurları bildirmiştir.

7 Aralık 1984 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında ikinci bir toplantı yapılmış ve derhal önlem alınması gereği vurgulanmıştır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı ile üst kademe Bakanlık yetkililerinin katıldıkları bu toplantıda, "Bölge Çalışma Müdürlüklerine işçi çıkarmaların izlenmesi yolunda talimat verildiği" bildirilmiştir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bu arada TÜRK-İŞ 5 Aralık'ta ulaşan 3 Aralık 1984 tarih, 55334 sayılı bir yazı ile "Bakanlık Taşra teşkilatına çıkarmaların izlenmesi yolunda talimat verildiğini, ancak işçiler yada ilgili Sendikalar başvurmadıkça, çıkarmalardan haberdar olmadıklarını, bu sebeple TÜRK-İŞ Teşkilatının kendilerine yardımcı olmasını" istemiştir. Bu istek 6 Aralık 1984-gün, 84-4668-5/43 sayılı yazımızla Teşkilatımıza duyurulmuştur. 7 Aralık 1984 günü yapılan toplantıyı takiben TÜRK-İŞ 10 Aralık 1984 gün, 1984/4717-2/14 sayılı bir yazı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına başvurarak işçi çıkarma yasağının kaldırılmasının yol açtığı ciddi sorunları tekrarlamış, sorunun esas itibarıyla İş Yasası değişikliği yoluyla çözülebileceğini belirtirken, değişiklik gerçekleştirilinceye kadar alınabilecek önlemler olduğunu, işçi çıkarmalarda "haklı sebep ilkesinin ve çıkarma ihtiyaç ve istemlerinin kurulacak ortak komisyonlar tarafından değerlendirilebileceğini" bildirmiştir. ./...

TÜRK-İŞ'in önerisinin somutlaştırılmasının istenmesi üzerine, 14 Aralık 1984 gün, 1984/4779-2/14 sayılı ek bir yazı ile ortak komisyonların Ankara'da "Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı veya tevkil edeceği bir yetkilinin başkanlığında Çalışma Genel-Müdürü ile işçi ve işveren konfederasyonlarından ikişer temsilci" tarafından; illerde de Vali veya muavinlerinden birinin başkanlığında Bölge Çalışma Müdürü, işçi ve işveren temsilcilerinden oluşturulabileceği duyurulmuştur.

İşçi çıkarma yasağının kaldırılması ile ilgili olarak ortaya çıkan sorun ayrıca 6 Kasım 1984 ve 22 Kasım 1984 tarihlerinde Genelkurmay Başkanlığına ve Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğine duyurulmuştur.

Gelişmeler Yönetim Kurulumuzca izlenmektedir.

3.6. Kıdem Tazminatı Müessesesi ve Fon:

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının "kıdem tazminatları ve fon" konusunda Çalışma Meclisi'nde varılan ve esas itibariyle "kazanılmış hakların korunmasını öngören" mutabakatı yansıtmayan bir tasarı ve tasarının Bakanlıklara gönderildiği yolunda basında haberler çıkması ve tasarı metninin yayımlanması üzerine TÜRK-İŞ bir bildiri ile bu girişimi şiddetle kınamıştır. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkilileri "ortada bir tasarı olmadığını, ancak bir taslakdan söz edilebileceğini" bildirmişlerse de, daha sonra, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanına tafen "Rize" kaynaklı bir haber kaygıların doğru olabileceği düşüncesine yol açmıştır.

Bu gelişme üzerine TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu 29 Kasım 1984 tarihinde kamuoyuna şu açıklamayı yapmıştır:

"Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mustafa KALEMLİ iki gün önce Rize'de yaptığı bir açıklama ile, TÜRK-İŞ'in tüm uyarılarına ve başta işsizlik olmak üzere, Türkiye'nin koşullarının elvermemesine rağmen emeklilik yaşının yükseltileceğini, bu alanda hiçbir taviz verilmeyeceğini bildirmiştir.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mustafa KALEMLİ bugün bir gazetede yer alan beyanatında ise, Çalışma Meclisi'nde ve bunu izleyen tarihlerde yaptığı tüm açıklamalarla taban tabana çelişen bir ifade ile "kıdem tazminatı ve fon konusundaki çalışmalarını, gerekli görürlerse, işçi ve işveren kuruluşlarına yeniden intikal ettireceklerini" bildirmiştir. ./..

TÜRK-İŞ'in her iki konudaki görüşleri bellidir ve kesindir.

Türkiye'de emeklilik yaşının yükseltilmesi hiçbir haklı nedene dayanmadığı gibi, işçinin yarım yüzyıllık temel hakkı üzerindeki tasavvurlarında "ben yaptım oldu" zihniyetine tahammülü yoktur.

Siyasal iktidar; temel işçi haklarını, yasal teminatlarını sistemli bir biçimde kısıtlama, ortadan kaldırma girişimlerini doldurmalıdır. İşçinin, temel hak ve güvencelerde kısıtlamaya tahammülü yoktur.

İşçilerle doğrudan ve dolaylı ilgili her konuda, her siyasal iktidar TÜRK-İŞ'in görüşlerine müracaat etmekle yükümlüdür. Bunun gerekip gerekmeyeceğini münhasıran kendi takdirlerine tâbi sananların düşlediği yönetim düzeni, çoğulcu ve özgürlükçü demokrasi anlayışının 1984 Dünyasında ulaştığı boyutlar karşısında, en az yarım yüzyıl öncesinin acı, sonuçsuz, barışsız anıları olarak tarihin malı olmuştur. Türk Ulusu "ben yaptım oldu" zihniyeti ile değil, çoğulcu ve özgürlükçü demokrasi kuralları ile yönetilebilir. Önde gelen kural, karar almada demokrasiyi egemen kılmaktır.

TÜRK-İŞ kıdem tazminatı kurumuna ilişkin çalışmalarda iki temel ilkenin hareket noktası olması gerektiğini savunmaktadır. Yapılan çalışmanın biçimi ve niteliği ne olursa olsun, kazanılmış haklara dokunulmayacaktır; işçinin kıdem tazminatı hakkı fiilen korunacak ve geliştirelecektir. Bu ilkeleri yansıtmayan bir düzenlemenin TÜRK-İŞ ve Türk işçileri tarafından benimsenmesi, kabul edilmesi mümkün değildir.

Kıdem tazminatı kurumu ve işçilerin emeklilik yaşı konusundaki çalışmaları ~~ama~~ eksiksiz izleyen TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu, gelişmelere paralel olarak yurt düzeyinde alınacak önlemleri ve yapılacak sendikal çalışmaları ayrıca duyuracaktır."

Kıdem-tazminatı ve fon konusundaki kaygılar ayrıca 7 Kasım 1984 tarihinde Genelkurmay Başkanlığına, 22 Kasım 1984 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliğine, diğer sorunlar yanısıra, duyurulmuş, 7 Aralık 1984 günü Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı yetkilileri ile yapılan toplantıda TÜRK-İŞ görüşü tekrarlanmıştır. Öte yandan, Türkiye Denizciler Sendikamızın bu konuda Kasım/1984 sonunda düzenlediği sempozyum, bilim adamlarının TÜRK-İŞ'in kaygısını geniş ölçüde paylaştığını ortaya koymuştur. Gelişmeler Yönetim Kurulumuzca izlenmektedir.

./..

3.7. TÜRK-İŞ Temel İlkelerinin Yeniden Gözden Geçirilmesi Çalışmaları:

Yönetim Kurulumuz; TÜRK-İŞ 24 ilkesinin, aradan geçen yirmi yılın getirdiği değişiklikler ısığında yeniden gözden geçirilmesi ve Türk İşçi hareketinin hedeflerine ulaştırılmasında izlenecek yolu belirleyen bu ilkelerin günümüz gereklerine uygun hale getirilmesi düşüncesi ile (Eylül/1984) Başkanlar Kuruluna taslak metin sunmuş ve teşkilat başkanlarının görüşüne açmıştır.

Başkanlar Kurulunun bu konuda aldığı karar uyarınca, 1 Ekim 1984 tarih ve 84-4131-5/43 sayılı genelge ile, Yönetim Kurulumuzca hazırlanmış bulunan mukayeseli yeni metin tüm üye kuruluşlara gönderilerek en geç bir ay içerisinde yazılı görüş bildirilmesi istenmiştir. Genelgede belirtilen 31 Ekim 1984 tarihine kadar sekiz sendikadan yazılı görüş gelmiştir.

Konunun arzettiği büyük önem nedeniyle, tüm üye kuruluşlarımızın görüşlerini açıklamalarında mutlak zaruret gören Yönetim Kurulumuz, 7 Kasım 1984 tarih 84-4472-5/43 sayılı ikinci Genelge ile görüş bildirme süresini uzatmıştır.

Bu ikinci genelgeden sonra da 1.12.1984 tarihi itibarıyla toplam 19 üye kuruluşumuzdan 24 ilke hakkında yazılı görüş gelmiştir.

Üye Kuruluşlarımızca gönderilen yazılı raporların tarihleri ile mevcut tasarı üzerindeki düşüncelerini yansıtan listede sunulmuştur.

Yönetim Kurulumuzca, üye kuruluşlarımızın öneri ve düşünceleri doğrultusunda yeniden bir çalışma yapılarak, 24 ilke tasarısına son şekil verilmiş ve Başkanlar Kurulunun görüşlerine sunulmuştur.

./..

TÜRK-İŞ TEMEL İLKELERİNİN YENİDEN DÜZENLENMESİ
İLE İLGİLİ TASARI HAKKINDA

1.12.1984 Tarihine Kadar Görüş Bildiren Üye Kuruluşlar
LİSTESİ

Cevap veren Üye Kuruluşlarımız	Cevap Tarihi	Tasarıyı Aynen Benimse- yenler.	Tasarı Hakkında Görüş ve öneri bildirenler
Çimse-İş Sendikası	9.10.1984	--	Çimse-İş Sen.
Petrol-İş Sendikası	11.10.1984	--	Pekrol-İş Sen.
T.Maden-İş Sendikası	11.10.1984	--	T.Maden-İş Sen.
Türk-İş 2.Bölge Tems.	15.10.1984	2.Bölge Temsilci.	--
TÜMTİS	17.10.1984	TÜMTİS	--
BELEDİYE-İŞ SEN.	17.10.1984	Belediye-İş Sen.	--
Likat-İş Sendikası	20.10.1984	Likat-İş Sendikası	--
TGS	26.10.1984	--	TGS
BASS	30.10.1984	--	BASS
Türk Metal Sendikası	7.11.1984	--	Türk Metal Sen.
Selüloz-İş Sendikası	9.11.1984	Selüloz-İş Sendi.	--
Tarım-İş Sendikası	13.11.1984	Tarım-İş Sendikası	--
Ağaç-İş Sendikası	13.11.1984	Ağaç,İş Sendikası	--
Haber-İş Sendikası	14.11.1984	--	Haber-İş Sendi.
Tek Gıda-İş Sen.	15.11.1984	Tek Gıda-İş Sen.	--
TEKSİF	16.11.1984	TEKSİF	--
ŞEKER-İŞ SEN.	23.11.1984	Şeker-İş Sendikası	--
TOLEYİS	26.11.1984	--	TOLEYİS
Yol-İş Sendikası	30.11.1984	--	Yol-İş Sen.
Toplam : 19		10	9

3.8. TBMM'ne Sunulan Teklifler ve Belirlenen Görüşler:

İşçilerimizin güncel sorunlarına çözüm getirmek düşüncesiyle TÜRK-İŞ tarafından TBMM'ne sunulan Yasa değişiklik önerileri halen Başkanlık Divanında ve komisyonlarda beklemektedir. 1985 yılı Bütçesinin kabülünden sonra, süresi sona erecek olan "kanun hükmünde kararname"lerle ilgili yasama faaliyetinin" öncelikle yapılması beklenmektedir. 7 Aralık 1984 tarihinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı ile yapılan görüşmede, Yılbaşı tatilinden ve kanun gücünde kararnamelerle ilgili Yasaların çıkarılmasından sonra önerilerimizin genel kurula sunulacağı öğrenilmiştir. İşçi ve sendikacı kökenli milletvekilleri de konuyu yakından izlemektedir.

Bu vesile ile, Yönetim Kurulu olarak, işçi ve sendikacı kökenli parlamenterlere çalışma hayatının sorunları ile ilgili gelişmeleri izlemede gösterdikleri dikkat, özellikle 1985 yılı Bütçesinin komisyonlarda ve genel kurulda görüşülmesi sırasında Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı faaliyetlerini özenle denetlemeleri ve yapıcı, yönlendirici eleştirileri için teşekkürlerimizi sunmak istiyoruz.

TBMM'nde beklemekte olan Yasa değişiklik tekliflerimizle ilgili bir gelişme de, 1475 Sayılı İş Kanununun 13 ve 14. maddelerinin TÜRK-İŞ görüşleri istikametinde değiştirilmesini öngören bir teklifin 19.11.1984 tarihinde Halkçı Parti Ankara Milletvekili Sururi BAYKAL tarafından sunulmuş olmasıdır. Bu teklifle, 6 Mayıs 1984 tarihinde TBMM Başkanlığına sunulan ilk paketteki İş Yasası değişikliği teklifi arasında paralellik vardır.

TÜRK-İŞ TBMM'ne sunulan 10 Yasa değişiklik teklifinden sonra, beş Yasa üzerinde çalışmaların yoğunlaştırmış olacaktır. Bu grupta Tüketicinin Korunması, Karayolu Taşımacılığı, Asgari Ücret Tesbit Yöntemlerinin Değiştirilmesi, 2821 ve 2822 Sayılı Yasalar yer alacaktır.

./..

3.8.1. Tüketicinin Korunması Kanunu Tasarısına İlişkin Görüşümüz :

Tüketicinin Korunması Kanun Tasarısı geçirdiğimiz dönem içinde Konfederasyonumuza intikal ettirilmiş ve görüşümüzün belirlenmesi istenmiştir. Bu istok doğrultusunda yapılan çalışma sonucunda Türk-İş görüşünü belirlemiş ve Hükümete sunmuştur. Türk-İş görüşünde Tasarıda yer almasında yarar ve gereklilik görülen konular şöyle tespit edilmiştir :

- 1- Tüketicilerin kendi kuruluşları kanalı ile Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu, Türk Standartları Enstitüsü gibi kuruluşların yönetiminde temsil edilmeleri, bu kuruluşların Tüketicinin eğitimi, aydınlatılması ve tüketici taleplerine göre standart tespiti açısından yarar sağlayacaktır..
- 2- Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bünyesinde bir Tüketici İşleri Genel Müdürlüğü ihdas edilmeli ve Bakanlığın bu Kanuna göre yapacağı işler bu Genel Müdürlük tarafından yürütülmelidir.
- 3- Tüketici kendisine sunulan mal ve hizmetlerin niteliği ve kalitesi ile fiyatlarına ilişkin şikayetlerini kolaylıkla iletebileceği ve bu şikayetleri konusunda yardım talep edeceği danışma bürolarına ihtiyaç duymaktadır. Bu büroların kuruluş ve işleyişleri ile yukarıda sözü edilen Tüketici İşleri Genel Müdürlüğü arasında kurulacak ilişkiler bu Kanun ile belirlenmelidir.
- 4- Tüketim kooperatifleri, birlikleri ve merkez birliği ile tüketici il birlikleri ve Türkiye Tüketiciler Birliği arasında yakın bir ilişki kurulmalı, Birliklerin yönetiminde tüketim kooperatifleri ve üst kuruluşlarının etkin biçimde temsil edilmeleri sağlanmalıdır.
- 5- İşçi sendikaları şubelerinin tüketici il birliklerinde, merkez sendikalar ile Konfederasyonun da Türkiye Tüketici Birliğinde temsilinde sayısız yararlar vardır. Bu yolla, tüketicinin korunmasına ilişkin birlikler tarafından yürütülen çalışmaların, geçmiş işçi ve tüketici kitlesine ulaştırılması sağlanmış olur.
- 6- İl birlikleri ile Türkiye Tüketiciler Birliğinin çalışma konuları ve ihtisas ünitelerinin neler olacakları Kanunda maddeler halinde belirtilmelidir.
- 7- Tüketici şikayetlerinin zaman geçirilmeden sonuçlandırılması amacıyla özel tüketici mahkemeleri kurulması konusunda Kanuna hüküm konulmalıdır.
- 8- İl birliklerinin koordinasyonundan sorumlu tutulacak mülkiye âmiri ile bölge veya il sanayi ve ticaret müdürlerinin görev ve yetkileri açık bir biçimde belirlenmelidir.
- 9- Türkiye Tüketiciler Birliği genel kurulunu oluşturacak temsilcilerin çağrılacağı kamu ve özel kuruluşlar ile meslek kuruluşlarının tespitinde ölçü olarak tüketicileri ilgilendiren-

dirir kuruluş olmaları esas alınmalı, ayrıca tarafsız ve bilimsel görüşlerin de genel kurula yansıtılabilmesi bakımından üniversitelerin ilgili bölümlerinden birer temsilcinin bulundurulmasına da imkan verilmelidir.

10-Birliklerin gelirleri ve gelir kaynakları tespit edilirken, birliklerin tarafsız hareket etmeleri ve tüketici menfaatlerini korumada etkin olmaları bakımından, devlet kaynaklarından başka, sendikalar ve tüketim kooperatifleri ve üst kuruluşları gibi kâr amacı gütmeyen kuruluşların kaynakları dikkate alınmalıdır.

11-İl birlikleri ve Türkiye Tüketiciler Birliği kuruluş ve iç işleyişlerine ilişkin yönetmelik ayrık olmak üzere, diğer konularda ve özellikle mevcut tasarının ikinci bölümünde yer alan hususlar, ayrıntılı bir biçimde Kanunda yer almalı ve tüketicinin yada ilgili makamların kanun dışında ayrıca tüzük veya yönetmeliklere yönelmeleri önlenmelidir. Kanunda bu konularda ayrıntıya yer verilerek, düzenlemelerin yönetmeliklerle sık sık değiştirilmesi önlenir ve tüketicinin korunması mevzuatının toplu halde ve kalıcı biçimde teşkili sağlanmış olur. "

3.9. Sosyal Sigortalar Yasası Uygulamasından Kaynaklanan Sorunlar ve Çalışmalar

Sosyal Sigortalar Kanunu uygulamasında, geçirdiğimiz dönemde üç önemli sorunla karşılaşmıştır. Bunlar (a) işçi emeklilik yaşının yükseltilmesi girişimleri, (b) SSK hastanelerinin devredileceğine ilişkin haberler, (c) SSK konut kredilerinin kaldırılmak istenmesidir. Bu soruna, yaklaşık 250 milyar TL'ne yükselmiş bulunan birikmiş işveren borçlarının tahsili sorunu eklenmelidir. Konfederasyonumuz bu sorunlarla ilgili girişimleri dikkatle izlenektedir. Hatırlanacağı üzere "işçi emeklilik yaşının yükseltilmesine" şiddetle karşı çıkılmış, günde 70 bin dolayında işçinin ve ailelerinin şifa aradığı sigorta sağlık tesislerinin korunması ve geliştirilmesi gerektiği başta kamuoyu olmak üzere, tüm ilgililere defaatle duyurulmuştur. Bunun gibi yurdu-muza 250 bin konut ve 1 milyon 250 bini aşkın sayıda yurttaşınıza sağlıklı barınma imkanı kazandıran SSK konut kredi uygulamasının devam etmesi, toplu konut fonu ile daha uyumlu işleyecek bir yapıya kavuşturulması gerektiği kesin işçi görüşü olarak ortaya konmuştur. Konfederasyonumuzun bu uygulamaya ilişkin önerileri ve istekleri şöyle özetlenebilir : (1) SSK kredileri, ar-sanın alımı ile inşaatların subasmanı seviyesine kadar yapılması için kullanılacak şekilde verilmeli, SSK Konut Kredisi Yönetmeliği bu ihtiyaca göre düzeltilmelidir. (2) Toplu konut fonu kredisi, subasmanına ulaşmış bulunan inşaatların tamamlanmasına kadar olan tüm ihtiyacı karşılayacak şekilde ayarlanmalıdır. (3) Toplu konut fonu faizleri yüzde 15'ten yukarı çıkmayacak şekilde düzenlenmeli ve taksit yükü, dar ve sabit gelirinin taşıyabileceği seviyede tutulmalıdır. (4) İllerde toplu konut alanları ve geçekondü bölgelerinin süratle belirlenmesi, alt yapısının imal edilmesi ve İmar Planına alınmak suretiyle ihtiyaç sahiplerine verilmesi sağlanmalıdır. Diğer taraftan işçi yapı kooperatiflerine tamamlama kredisi verilmesini amaçlayan girişimlerinizi olumlu sonuçlanmış, Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi Başkanlığı İdaresi'nce 8 Kasım 1984 gün, 02391 sayılı bir yazı ile "...daha önce kredilendirilen ve inşaatları devam eden yapı kooperatiflerine talepleri halinde ortak başına 200 bin ilâ 300 bin lira tutarında ek kredi verilebileceği", buna ilişkin 84/3 sayılı Tebliğin 11 Eylül 1984'de yayınlanarak yürürlüğe girdiği duyurulmuştur.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM
TEŞKİLATLANDIRMA ÇALIŞMALARI

4. TÜRK-İŞ 13.Olağan Genel Kurulu benimsediği bir kararla Konfederasyonumuzun teşkilatlandırma hizmetlerinin hedeflerini belirlemiştir. Anılan kararda hizmetin sendikalara üye kaydetmekten ibaret olmadığına, çalışmaların daha kapsamlı bir biçimde düşünülmesi gereğine işaret edilmiştir.

Konfederasyonumuz teşkilatlandırma hizmetlerinin genel kurul kararı ile belirlenen temel hedefe ulaşmasını gerçekleştirmenin sistemli ve plânlı bir çalışmayı gerektirdiği dikkate alınarak öncelikle bir "Teşkilâtlandırma Hizmetleri Plânı" yapılmış ve bir iş programı hazırlanmıştır. Hazırlanan Plân ve İş Programı, Yönetim Kurulumuzca onaylanmış ve uygulamaya konulmuştur.

Teşkilâtlandırma Plânı sendikal örgütlenme ve ekonomik örgütlenmeyi bir bütün olarak ele almış ve her iki örgütlenme çalışmalarını birbirine yardımcı olan önemli temel unsurlar olarak kabul etmiştir.

2821 ve 2822 Sayılı Yasaların, üyelerimize hizmet verme imkânını önemli ölçüde kısıtlayan, işçi gözünde Sendikaları işlevini yapmayan kuruluşlar haline getirmeyi amaçlayan hükümleri karşısında, sendikal çalışmalar yanında, ekonomik örgütlenmeye önem verilmesi ve tüketim ve konut kooperatifçiliğinin geliştirilmesi gerektiği düşünülmüş, çalışmalar programlanırken bu hizmetlerin üzerinde önemle durulmuştur.

Bu görüşler doğrultusunda hazırlanmış olan PLAN ve ÇALIŞMA PROGRAMI, tespit edilen hedeflere KISA, ORTA, ve UZUN vadede ulaşmayı öngörmüş ve hizmetler aşağıda belirtildiği şekilde yürütülmeye çalışılmıştır.

4.1. Teşkilatlanma ve Koordinasyon Çalışmaları:

1- Teşkilatlandırma ve Koordinasyon Çalışmaları öncelikle TÜRK-İŞ Teşkilatlandırma Bürosunun kuruluşu ve Çalışma Yönetmeliğinin hazırlanması ile Bölge Temsilciliklerimizin hizmet düzeyinin geliştirilmesi amacına yönelmiş ve bu istikametteki sonuçları Kısa vadeli hedefler olarak ele alınmıştır.

./..

Bu çalışmaların kısa vadeli hedefler olarak sonuçlandırılması düşünülen bölümü 1984 yılı sonunda malî imkanların elverdiği oranda peyderpey gerçekleştirilmiştir. Bu cümleden olarak Bursa-Diyarbakır-İzmir Bölge Temsilciliklerinin eleman ihtiyaçları tespit edilmiş, Yönetim Kurulumuzca gerekli kararlar alınarak karşılanmış, vasıta ve demirbaş ihtiyaçları temin edilmiştir. Son olarak da çalışmalarının arzu edilen istikamette olmadığı anlaşılan İstanbul Bölge Temsilcisi görevden alınmış yerine yenisi atanmıştır. Bu düzenlemeler sonucunda Bölge Temsilciliklerine hizmetlerinin aksamadan istenilen düzeyde yürütülmesi imkanı sağlanmıştır.

2- Teşkilatlandırma ve Koordinasyon Çalışmaları; öncelikle Bölge-Temsilcilerini Konfederasyonumuz Merkezinde toplamak sureti ile başlatılmış, Türkiye genelinde teşkilatımızın genel durumu değerlendirilmiş ve üye kuruluşlarımızın sorunları görülmüştür. Bu değerlendirmeden sonra teşkilatımızın bütün ülke düzeyindeki şube ve merkez yöneticilerinin 20 ayrı merkezde toplanması ve sorunların tartışılması sağlanmış, toplantılara 987 şube ve merkez yöneticisi katılmıştır. İl düzeyinde Konfederasyonumuza bağlı teşkilatların şube yöneticilerinin birbirilerini yeterince tanımadığı, ortak hareket edilmesi gerekli alanlarda önemli ölçüde koordinasyon eksikliği gözlenmiştir. Bu toplantılarda şube yöneticilerinin talebi de dikkate alınarak, il temsilciliklerinin kurulmasına ihtiyaç olduğu anlaşılmış ve bu talep Yönetim Kurulumuzda görüşülerek aşağıda görüşünüze arzedilen bir Yönetmelik hazırlanmıştır. İl Temsilciliklerinin Yönetim Kurulumuzca uygun görülen illerde 1985 yılı içinde kurulması kararlaştırılmıştır.

25.Eylül.1984 tarihli Başkanlar Kurulu toplantısında tartışmaya açılan Yönetmelik hükümleri üzerinde değişiklik önerileri olan Sendikalarımızın bu isteklerini TÜRK-İŞ'e intikal ettirilmeleri istenmişse de verilen süre içinde hiçbir Sendikamızdan bu yönde başvuru olmamıştır.

./..

TÜRK-İŞ "İL TEMSİLCİLİKLERİ YÖNETMELİĞİ" şöyledir:

"TÜRK-İŞ Temsilcilikleri Yönetmeliği"

A- TÜRK-İŞ İl Temsilcilerinin Atanması:

TÜRK-İŞ İl Temsilcileri, Bölge Temsilcilikler: kapsamına giren illerde , Konfederasyonumuz üyesi sendikalardan, o ilde varsa profesyonel sendikacılık yapan araç,gereç bakımından yeterli olan şube başkanları arasından atanır. Atanacak ki-şide görevin gereklerini yerine getirebilecek, terübe,yete-nek ve bihassa birleştirici nitelikleri olan başkanlardan ve bölge temsilcisinin tespit ettiğı adaylar arasından bağı bulunduğı genel merkezinin müsaadesi alınarak TÜRK-İŞ Teşki-latlandırma Sekreterinin teklifi ve TÜRK-İŞ Yönetim Kurulunun kararı ile atanır.

B- TÜRK-İŞ İl Temsilcilerinin Görevleri:

TÜRK-İŞ İl Temsilcileri, atandıkları il dahilinde ve sendi-kaların iç işlerine karışmaksızın aşağıda belirlenen görev-leri-yaparlar:

- a) Temsil ettikleri il hudutları dahilinde bulunan TÜRK-İŞ üyesi sendikaların şube ve bölge şubesi yöneticilerini en geç ayda bir defa toplantıya çağırarak,
- b) Temsil ettikleri il hudutları dahilinde bulunan TÜRK-İŞ üyesi teşkilatlar arası anlaşmazlıklarda taraf olmaksızın soruna uzlaştırıcı yollarla çözüm bulmaya çalışmak,çöze-medığı konuları Bölge Temsilciliğı ve TÜRK-İŞ Genel Merke-zine bildirir,
- c) Şubelere talep edildiğinde illeri dahilindeki Vilâyet protokolu ile olan işleri kotarmada yardımcı olmak, (S.S. Kurumu, İş ve İşçi Bulma Kurumu, Bölge Çalışma Müdürlüğü, İş Mahkemeleri)
- d) İl dahilinde teşkilatlanmamış olan işyerlerini tesbit etmek ve Bölge Temsilciliğine bildirerek ili dahilinde o işkolunda şubemiz varsa, o şube ile beraber, yoksa en ya-kın ildeki şube ile beraber teşkilatlanmaya yardımcı ol-mak,
- e) İli dahilinde yapılan şube genel kurullarında hazır bulun-mak ve izlenimlerini TÜRK-İŞ Genel Merkezine bildirmek,
- f) TÜRK-İŞ Genel Merkezinden, Bölge Temsilciliğinden gelen ve duyurulması istenilen direktiflerle çalışma hayatı ile ilgili olarak yayımlanan Kanun-Tüzük-Yönetmelikler hakkın-da şube yöneticilerine seri şekilde bilgi vermek,
- g) İli genelinde TÜRK-İŞ görüşleri doğrultusunda kamuoyu oluşturmak bakımından ve gerektiğı hallerde Bölge Temsil-cisine veya TÜRK-İŞ Genel Merkezine sormak kaydı ile basına bilgi vermek,
- h) İli dahilinde çalışma hayatı ile ilgili gelişmeleri ve yürütülen faaliyetleri içeren raporu üç ayda bir hazırla-yarak TÜRK-İŞ Bölge Temsilcilerine vermek ve TÜRK-İŞ Ge-nel Merkezine göndermek,
- i) İl temsilcileri en geç üç ayda bir Bölge Temsilcilerinin Başkanlığında toplanarak ili dahilindeki sorunları ve faa-liyetleri hakkında bilgi vermek."

./..

4.2. Konfederasyonumuz, bağılı sendikalarımızın Genel Teşkilatlandırma Sekreterlerinin katıldığı iki seminer düzenlemiştir. Bu seminerlerden ilki 7/9/1984 tarihinde İzmir Altinyunus Tesislerinde "Teşkilatlandırma Hizmetleri ve TÜRK-İŞ Koope-ratifleşme Modeli" konulu, diğeri 3/12/1984 tarihinde Ankara-Kızılcahamam Çam Otel'de "TÜRK-İŞ TEŞKİLATLANDIRMA HİZMETLERİ ve KOOPERATİFLER" konulu seminerdi. Konfederasyonumuza bağılı Teşkilatlandırma Sekreterlerinden 15 sendikacının katıldığı toplantıda 1982 Anayasası ve Anayasaya bağılı olarak yürürlüğe konulmuş olan 2821 ve 2822 sayılı Yasaların teşkilatlandırma ve toplu sözleşme özgürlükleri açısından getirdiği kısıtlamalarla işveren kesimine tanıdığı imkanların tartışılması yapılmıştır. Varılan sonuçların ortak bir bildiri ile kamuoyuna duyurulması ile TÜRK-İŞ Başkanlar Kuruluna sunulmasına karar verilmiştir.

Ortak bildiri şöyledir:

- " 1- Yurdumuzda iktisaden güçsüz kesimler son derece ağır sorunlarla karşıkarşıyadır. Sorunların temelinde son beş yıldır izlenmekte olan ekonomik politika yatmaktadır. Enflasyonla mücadele adına uygulanan önlemler zengini daha zengin, fakiri daha fakir yapmaktadır. Ekonomik politikada herçesit sosyal amaç dışlanmış, iktisaden güçsüzü korumakla ödevli olan "sosyal devlet", siyasal iktidar elinde, iktisaden güçlü azınlığın çıkarlarını gözetir bir duruma sokulmuştur.
- 2- Çoğulcu ve özgürlükçü demokrasi anlayışı içinde örgütlenerek hak ve çıkarlarını korumaya çalışan kesimler, ağır kısıtlamalarla karşıkarşıyadır. Bunun en belirgin örneği sendikal hak ve özgürlükler alanında yaşanmaktadır. 2821 Sayılı Sendikalar Kanunu ile yapılan çoğu düzenleme, işçi hak ve özgürlüklerini teminat altına alan uluslararası hukuk kurallarına aykırıdır. Grevli serbest toplu pazarlık düzeni, bir yandan siyasal iktidarın olumsuz tutumu, öte yandan 2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun kısıtlayıcı ve hakkın özünü ciddi surette zedeleyen hükümleri sebebiyle işlerlikten yoksundur. Toplu iş hukuku alanındaki bu çıkmazlara siyasal iktidarın bireysel iş hukuku ve sosyal güvenlik alanındaki olumsuz ve kazanılmış hakları ortadan kaldırmaya yönelik girişimleri de eklenmelidir. Siyasal iktidar, işsizlik oranının yüzde 20'lere ulaştığı bir dönemde bu sorunla etkin bir biçimde mücadele etmek yerine, istihdam güvencesini ortadan kaldıracak, kazanılmış hakları çığneyecek girişimler peşindedir. Kıdem tazminatı müessesesinde başlatılan tartışmalarda, "Fon" kurulması düşüncesinde, emeklilik yaşının yükseltilmesi çalışmasında bu amaç yatmaktadır.

./...

- 3- Türk Sendikacılık Hareketi işçilerin temel hak ve özgürlüklerinin korunabilmesi, ekonomik politikanın iktisaden güçsüz yığınlar yararına değiştirilmesi için, tam bir dayanışma içinde, aralıksız çalışmak zorundadır.

Bu çalışma temel hedef:

- . Her alanda, "sosyal devlet" anlayışının egemen kılınması,
- . 2821 Sayılı Sendikalar Kanununun, BM Uluslararası Çalışma Örgütü'nün "Sendika Hakkı ve Sendika Hakkının Korunması" na dair 87 Sayılı Sözleşmesine uygun hale getirilmesi,
- . 2822 Sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Lokavt Kanununun, başta grev yasakları ve mecburî tahkimi egemen kılan hükümleri olmak üzere, serbest toplu pazarlık sisteminin işlerliğini engelleyen hükümlerinin kaldırılması,
- . Bireysel iş hukuku alanında istihdam güvencesini ortadan kaldırmaya yönelik girişimlerin durdurulması, kıdem tazminatı hakkının korunması ve geliştirilmesi,
- . İşçilerin işverlerinin yönetim ve denetimine etkin bir biçimde katılmalarının sağlanması,
- . Demokratik kooperatifçilik hareketinin geliştirilmesi ve tüketiciyi korumaya yönelik etkin önlemler alınması,

olmalıdır.

- 4- Türk Sendikacılık Hareketi bu çalışmaları, yasalar çerçevesinde siyasal, sendikal ve ekonomik örgütlenme hedeflerini belirleyerek, sistemli bir programa göre yürütmelidir. Bu programın işçilere maledilmesi temel hedef olmalıdır. Bu çerçevede, her il düzeyinde, o ilde faal bulunan sendikaların Genel Teşkilatlandırma Sekreterlerinin de görev alacakları toplantılar düzenlenmeli, yaşanan çıkmazlar, ekonomik, siyasal ve sendikal sebepleri ile işçilere duyurulmalıdır.

Sendikalar ekonomik örgütlenme çalışmalarına ve tüketiciyi koruma önlemlerinin gerçekçi bir biçimde alınarak uygulanmasına özel bir önem vermelidir. Sendikal örgütlenme ile ekonomik örgütlenme bütünleştirilmelidir. Sendikal eğitim çalışmalarında temel hedef, işçi hak ve özgürlüklerinin belirlenen ilkeler çerçevesinde gerçekleştirilmesi için işçileri ve temsilcilerini yetiştirmek olmalıdır. Eğitim çalışmaları ile ekonomik ve sendikal örgütlenme çalışmaları birbirini tamamlayan bir anlayışla yürütülmelidir.

TÜRK-İŞ; 13.Genel Kurul Kararının hayata geçirilebilmesi için sistemli bir çalışma içine girmeli ve özellikle 2821 ve 2822 Sayılı Yasa değişikliklerinin biran önce gerçekleştirilmesi için gerekli girişimleri başlatmalıdır.

./..

9- TÜRK-İŞ Örgütü Genel Teşkilatlandırma Sekreterleri, bu tespit ve önerilerinin TÜRK-İŞ Başkanlar Kuruluna sunulmak üzere TÜRK-İŞ Yönetim Kuruluna tevdi edilmesini de kararlaştırmışlardır."

4.3. İşkolu Uyuşmazlıkları ile İlgili Çalışmalar:

İşkolları Yönetmeliğinde tespit edilen esaslara itiraz eden sendikalarımızın, Konfederasyonumuza bilgi vermeden çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Mahkeme nezdinde işyeri tespitlerine gittiği müşahade edildiğinde, Teşkilatlarımıza bir genelge ile işkolu anlaşmazlıklarında Konfederasyonumuza bilgi vermeden yetkilî makamlar nezdinde herhangi bir girişimde bulunmamaları bildirilmiştir. Buna rağmen, işkollarında anlaşmazlıklar ve tespit işlemlerine devam edilmiştir. Konfederasyonumuz Genel Teşkilatlandırma Sekreterliğince T.YOL-İŞ ve TES-İŞ ve TARIM-İŞ, T.YOL-İŞ Sendikalarının anlaşmazlığına giderilmesi için toplantı düzenlenmiş sonuç alınamamıştır. Daha sonra TES-İŞ ve T.YOL-İŞ arasındaki sorunu çözmek için ilgili Teşkilat Başkanları ile yapılan görüşmede TES-İŞ Sendikası Genel Başkanının bir işyerindeki itirazı kaldırması sorunu lokal olarak bir işyeri için çözmüştür. Ancak konu sorun olmaya devam etmektedir.

İşkolları Yönetmeliği ile ilgili anlaşmazlıklar LİKAT-İŞ ve DOKGEMİ-İŞ ile DENİZCİLER Sendikası arasında da devam etmektedir. Bu durumdaki anlaşmazlıklar birçok sendikamız arasında devam ettiği gibi işveren ve sendikalarımız arasında da anlaşmazlık konusunu teşkil etmektedir. Bugüne kadar Konfederasyonumuzca tespit edilen işkolu anlaşmazlığına konu olmuş işyeri sayısı 50 adedi aşmıştır.

Konfederasyonumuz Yönetim Kuruluna intikal ettirmeden ilgili merciler nezdinde sorunun çözümlenmesine gidilmesi Konfederasyonumuzda birliği ve koordineyi bozmaktadır. Bu sorun mutlaka iç bünyede halledilmeye çalışılmalıdır.

./...

4.4. Aynı İşkolunda Kurulu Sendikalarımızın Bütünleştirilmesi Çalışmaları:

Aynı işkolunda kurulu bulunan birden fazla sendikalarımızın Anatózüğümüz geçici maddesindeki esaslara göre tek tüzel kişilikte birleşmesi çalışmaları aralıksız sürdürülmüştür.

Bu konuda yapılan çalışmalar % 10 barajı aşamamış sendikalara öncelik verilerek yürütülmüş ve KAUÇUK-İŞ - PETROL-İŞ Sendikası dışında kalan ikili kuruluşlarımızın hiçbirinde sağlıklı sonuç alınamamıştır.

İkili sendikalarımızın birleşmede esas alacağı ilkeler T.MADEN-İŞ ve ZONGULDAK GENEL MADEN-İŞ Sendikası ile Genel Yönetim Kurulumuzun müşterek toplantısında tespit edilerek Başkanlar Kurulumuzun ilk toplantısına sunulmuş, genel ilke haline getirilerek ikili sendikalarımıza tebliğ edilmiştir. Genel ilke olarak tespit edilerek, ikili sendikalarımıza bildirilen metin aşağıda sunulmuştur. Bu metin TÜRKİYE MADEN-İŞ Sendikası ve GENEL MADEN-İŞ Sendikası tarafından birleşme esasları olarak kabul edilerek Yönetim Kurullarınca imza edilmiştir.

Bu metin şöyledir:

"TÜRK-İŞ Genel Merkezinde Genel Başkan Şevket YILMAZ'ın başkanlığında düzenlenen toplantıya, TÜRK-İŞ Genel Sekreteri M. Sadık ŞİDE, Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Orhan BALABAN, TÜRKİYE MADEN-İŞ Sendikası Genel Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyeleri, Zonguldak GENEL MADEN-İŞ Sendikası Genel Başkanı ve Yönetim Kurulu Üyeleri katıldılar.

TÜRK-İŞ Ana Tüzüğü ve 13. Olağan Genel Kurul Kararları gereğince anılan sendikaların tek tüzel kişilik altında bütünleşmesi amacı ile sendikalar ve TÜRK-İŞ Konfederasyonumuz tarafından yapılacak olan çalışmaların ele alındığı görüşmeler sonucunda:

- 1- 2821 ve 2882 sayılı Sendikalar Yasasının ilgili hükümleri her iki sendikanın iltihak ederek kendisini feshetmesi yoluyla bir üçüncü tüzel kişilikte birleşmesine imkan bulunmadığı görüldüğünden, sendikalardan birinin diğerine iltihak ederek kendisini feshetmesi gerektiği hususunda görüş birliğine varılmıştır. Bu görüş istikâmetinde yapılacak çalışmaların sonuçlandırılması için, üyesi az olan kuruluşun üyesi çok olan kuruluşa iltihakı ve kendisini feshetmesi ilkesinin esas alınmasına,

././.

- 2- 1.maddede kabul edilen ilkenin uygulamaya konulmasına yardımcı olması bakımından her iki sendikanın gündeminde bulunan Toplu İş Sözleşmelerinin müzakerelerini yürütmek ve imzalamakla görevli bir komisyon teşkil edilmesine ve bu komisyonun 4 kişiden teşekkül ettirilmesine, teşkil edilen bu komisyona her iki kuruluştan ikişer üye verilmesine, TÜRKİYE MADEN-İŞ ve Zonguldak GENEL MADEN-İŞ Sendikalarının Yönetim Kurullarınca teşkil edilmiş olan 4 kişilik Komisyonun sözleşme görüşmeleri ve imzalanması ile görevlendirilmesine dair karar alınarak karar suretinin en geç 30/3/1984 tarihine kadar TÜRK-İŞ Konfederasyonuna ulaştırılmasına;
- 3- Her iki sendika biribirlerinin yetkili olduğu işyerlerinde açmış oldukları şubelerinin her türlü faaliyetlerini derhal durdurmalarına,
- 4- 20 Haziran 1984 tarihine kadar Zonguldak GENEL MADEN-İŞ Sendikasının Olağanüstü Genel Kurulunu toplayarak;
 - a) Genel Merkezinin Ankara'ya nakledilmesi hususunda genel kurul kararı almasına,
 - b) Ana Tüzüğünde gerekli düzenlemeleri yaparak Zonguldak İlinde bölge şubesinin kurulmasını genel kurul kararına bağlamasına,
 - c) TÜRKİYE MADEN-İŞ Sendikasının Zonguldak GENEL MADEN-İŞ Sendikasına katılarak kendisini feshetmesi halinde, TÜRKİYE MADEN-İŞ Sendikasının mevcut bütünlüğünü bozmadan Ankara Anadolu Bölge Şubesi olarak kabulüne, Genel Kurulda karar alınmasına, Genel Merkez zorunlu kurullarının Ankara Anadolu Bölge Şubesi zorunlu kurulları olarak kabulüne, Genel Merkezin iltihaktan önceki şubelerinin, bölge şube başkanlığına bağlı şubeler olarak kabulüne, şube zorunlu organlarının iltihaktan sonra bölge şube başkanlığına bağlı şubelerin zorunlu kurulları olarak kabulüne,
 - d) Bölge şubelerinin hesabına her ay Genel Merkezce tespit edilen üye aidatlarının $\frac{1}{2}$ sinin gönderileceğinin karara bağlanmasına,
 - e) Bölge şube başkanlığının yönetim kurulu 5 asıl, 5 yedek üyeden, denetim kurulunun 3 asıl, 3 yedek üyeden, disiplin kurulunun 5 asıl, 5 yedek üyeden, teşekkül ettirilmesine karar alınmasına,
 - f) TÜRKİYE MADEN-İŞ Sendikasının merkez ve şube yöneticilerinin ücret ve sosyal haklarının halen uygulama durumundaki seviyesinde aleyhte herhangi bir değişiklik yapmadan aynen devam ettirilmesine,
 - g) Zonguldak GENEL MADEN-İŞ Sendikası, Ankara Anadolu Bölge Şubesinin ve bağlı şubelerinin mevcut kadroları ile hiçbir işleme lüzum kalmadan Genel Merkez Genel Kuruluna kadar tüm zorunlu kurulları ile aynen muhafazası ve hukuki varlığının devam ettirilmesine,

./..

- 5- Zonguldak GENEL MADEN-İŞ Sendikasının 4.maddede yazılı hususları yerine getirdiği tarihi izleyen 15 gün içinde TÜRKİYE MADEN-İŞ Sendikasının Olağanüstü Genel Kurulunu toplayarak Merkezi Ankara'da bulunan GENEL MADEN-İŞ Sendikasına iltihak etmesi ve kendisini GENAL MADEN-İŞ Sendikası, Ankara Anadolu Bölge Şubesine dönüştürerek tüzel kişiliğini feshetmesine karar almasına,
- 6- 20.3.1984 tarihinde 6 madde olarak tanzim edilerek taraflarca imza edilen bu protokol suretlerinin TÜRK-İŞ tarafından her iki Sendikanın Teşkilatlarına gönderilmesine, Oybirliği ile karar verilmiştir."

Yukarıda yazılı bulunan metin her iki sendikanın Yönetim Kurulu Üyeleri ve TÜRK-İŞ Yönetim Kurulu Üyeleri tarafından imza edilmiştir.

Birleşmelerde temel esasları ihtiva eden bu protokol metni, bir işkolunda kurulu olup, TÜRK-İŞ üyesi birden fazla sendikaların birleşmelerde esas alacağı ilkeler olarak belirlenmiştir. Birleşecek olan üye sendikalarımıza bildirilen bu ilkelerin hayata geçirilmesi bakımından gerekli çalışmalarda bulunmaları istenmiştir.

Buna rağmen ikili sendikalarımızın bazılarının işyerinde mücadelelere devam ettiği görülmüş ve sürekli uyarılarla birbirlerine karşı yetki itirazlarının yapılmaması telkin edilmiştir. Bir yandan ikili toplantılar tertiplenirken toplantı yapacak ortam içinde bulunmayan Sendikalarımızın beraber toplanabileceği bir yaklaşım sağlayacak şekilde meselelere olumlu bakmalarını teminen çaba harcanmıştır.

1984 yılı Sendikalarımız için yeni yasa uygulamasından doğan sorunların ve sözleşme çalışmalarının en yoğun yılı olduğu malûmlarınızdır. Her Sendikamızın, ^{suz} birleşme ve bütünleşme hususundaki çalışmalarının sonuç/kalmasının-nedenini işlerinin yoğun olmasına bağlayacağı tabiidir. Gerçekte (TEZKOOP-İŞ ile KOOP-İŞ) Sendikası dışında kalan sendikalarımız arasında köklü görüş ayrılıkları olmadığı görülmektedir. ÇİMSE-İŞ ve KRİSTAL/ÇİTSER-İŞ Sendikalarımızın son gelişmelerden bir noktada aralarındaki sorunu çözebileceği umudunu güçlendirmiştir.

./..

Bir işkolunda kurulu olupda Konfederasyonumuz üyesi bulunan Sendikalarımız için 13.olağan Genel Kurulumuzda alınmış olan Karar, tanınmış olan süre içinde uygulanamamış durumdadır. Bu durumun 1984 yılının yoğun sendikal meseleleri yanında, ilgili kuruluşlar yönetim kurullarının soruna bakış açısından da kaynaklandığı kanaatindeyiz. Konfederasyonumuz Başkanlar Kurulunun bu konuda önereceği çözüm şeklini tespit ederek gelecekte bu istikamette gerekli işlemlerin yapılmasına çalışılması uygun görülmektedir.

4.5. Kooperatifleşme Çalışmaları:

Teşkilatlandırma çalışmalarını bir bütün olarak değerlendiren Yönetim Kurulumuz 2821 ve 2822 sayılı Yasaların uygulamaya konulmasından sonra tüketiciyi korumada kooperatiflerin önemi bir kat daha artırdığını ve kooperatiflerin geliştirilmesine önem verilmesi gerektiği görüşünde birleşmiştir. Teşkilatlandırma hizmetleri içinde Sendikalarımızın üyesi işçilerin kooperatifleşmesi için çaba harcaması ve öncülük görevini üstlenmesinde zorunluk görmüştür.

Bu amaçla-geçmiş deneyimlerin gözönünde tutulması ile "Kooperatifleşme Modeli ve Teşkilatlandırma Planı" hazırlanmıştır.

Bu Plan şöyledir:

" TÜRK-İŞ KOOPERATİFLEŞME MODELİ VE TEŞKİLATLANMA PLANI

- 1- Birim Kooperatifler Modeli: İşyeri kooperatifçiliği modelinin tüm dünyada artık terkedildiği günümüzde, Türkiye'de bu modeli savunmanın ve geliştirmeye çalışmanın bir yarar sağlamadığı, TÜRK-İŞ'in 1974 yılından bu yana sürdürdüğü eğitim ve örgütlenme çalışmaları boyunca devamlı anlatılmıştır. İşyerleri içerisinde kurulmuş olan ve halen faaliyetlerini sürdüren tüketim kooperatifleri, içinde bulundukları kuruluşların çeşitli imkanlarından yararlandıkları için, işyeri dışı kooperatifçilik modeline olumsuz bir yaklaşım taşımaktadırlar. TÜRK-İŞ'in, işyeri içi ve işyeri dışı tüketim kooperatifçiliği uygulamalarını yeni bir değerlendirmeye tabi tutmasının ve "projeli" kooperatifleşme çalışmalarını başlatmasının zamanı gelmiştir.

./..

Kooperatif çalışmaları, belirli bir proje dahilinde yürütülmelidir. Yani, kooperatif kurulmadan önce, şu verilere göre bir değerlendirme yapılmalıdır:

- a) Kooperatif hizmetten yararlanması beklenen işçi sayısı,
- b) İşyeri/mesken uzaklığı, toplu yerleşim, merkezin işyeri ve konut alanları ile uzaklığı,
- c) İşyerinin sağlayacağı olanaklar vebunların maliyeti,
- d) İşyeri-dışında olmanın getireceği maliyet ve yararlar,
- e) En az işletme sermayesi/Sendikadan sağlanacak kredi..

Bu bilgilerin ışığında yapılacak değerlendirme, gerek kuruluş yerinin seçimi, gerekse kooperatifin kuruluşunun ekonomik olup olmayacağı konusunda bilgi sahibi olunmasını kolaylaştıracaktır.

Çok fazla sayıda işçi çalıştıran kuruluşlar bünyesinde tüketim kooperatifi mağazaları bulunabilir. Ancak, bu kooperatiflerin idari ünitelerinin işyerleri dışında ve sendikalar bünyesinde düşünülmesinde büyük yarar vardır. Az sayıda işçi çalıştıran kuruluşların ise, müstakil bir kooperatif kurulması için tercih edilmemesi ve bu tür işyerlerinde çalışanların merkezi bir kooperatif mağazasından yararlanmalarının sağlanması, yani kooperatifin ve mağazasının işyeri dışında düşünülmesi gerekir.

Bu model ile sendika şubesi ve kooperatif arasında somut bir ilişki ve işbirliği kurulması hem daha kolaydır, hem de modelin gelişmesine sendikaların parasal katkılarının sağlanması mümkündür.

- 2- Kooperatif Birlikleri Modeli: Bölgesel düzeyde kurulmuş olan birliklerin finansman sorunları çözüme kavuşturulmadığı için, özellikle tüketim kooperatifleri için yeni bir örgütlenme modeline ihtiyaç duyulmaktadır. Bu model, sisteme yalnız finansal güç katmakla kalmayacaktır, sistemin belirli politikalar ile sendikal örgütlenmenin bir tamamlayıcı unsuru olmasını da sağlayacaktır.

İşkolü kooperatif birlikleri modeli olarak adlandırılacak bu modele göre, her sendikanın örgütlü bulunduğu işkolünde, kendi üyeleri tarafından kurulmuş olan tüketim kooperatiflerinin birliğini oluşturması kastedilmektedir. İşkolü kooperatif birlikleri, sendikaların birer ihtisas kuruluşu olarak düşünülmektedir. Sendikalar, bünye içerisindeki birim kooperatiflerle ayrı ayrı ilgilenmek yerine, onlar adına bu işi işkolü birlikleri yapacaktır.

İşkolü birliklerinin çalışma alanları şöyle sıralanabilir:

- a) Toplu mal alımı, depolanması, paketlenmesi ve dağıtımı,
- b) Üretim tesislerine ortaklık,

./..

- c) Birim kooperatiflerini yönetici, personeli ve ortaklarını eğitmek amacıyla gerekli düzenlemeleri yapmak,
- d) Birim kooperatifleri denetlemek,
- e) Merkezi muhasebe sistemi ile tüm kooperatiflerin işlem ve hesaplarının bir örnek hale getirilmesi,
- f) Merkezi sendika ile kooperatifçilik ve mali yardım/kredilendirme konusundaki ilişkileri düzenlemek,
- g) Birim kooperatifler için ihtiyaç duyulan mağaza, depo, soğuk depo gibi altyapı tesislerinin plan ve projelerini hazırlamak, inşaatlarını yaptırmak, demirbaşlarını sağlamak,
- h) Birim kooperatiflerin kamu kuruluşları ve ilgili bakanlıklar ile ilişkilerini koordine etmek,
- i) Uluslararası kooperatif kuruluşlar ile işbirliği yapmak...

3- Sendikalara Düşen görevler: Her iki modelin de kurulması ve işletilmesinde, kooperatif ortağı olan sendika üyelerinin yanında, sendika yöneticilerinin de aktif biçimde görev yapmaları düşünülmüştür. Sendika yöneticilerinin öncelikle bu modeli benimsemeleri ve kendi işkollarının özelliklerine uygun bir işleyiş/uygulama planı üzerinde mutabakata varmaları gerekir. Birim kooperatiflerinin mevcut durumlarını tesbit ile başlayacak bu çalışma, ikinci aşamada birlik kuruluş çalışmaları ile tamamlanacaktır. Birlikler kanalı ile sisteme sağlanacak mali yardımın esasları da yine sendikalar tarafından belirlenecektir.

Sendikalardan beklenen bu tür çalışmaları şu aşamalarda düşünmek mümkündür:

- a) Bünye içerisindeki tüketim kooperatiflerinin durumlarının tesbiti,
- b) Birlik oluşturulması ile ilgili ön çalışmaların yapılması, şube yöneticilerinin taban eğitiminden geçirilmesi ve sendika yayın organları kanalı ile üyelere, kooperatifçilik olayına sendikanın sahip çıktığının duyurulması, bu çalışmanın üyelere sağlayacağı yararların anlatılması,
- c) Şube yöneticilerinin öncülüğünde birim kooperatifler oluşturulması, kurulmuş bulunan kooperatiflerin yönetimlerinin islah edilmesi ve genel kurullarından birliğe katılma kararlarının alınması,
- d) Birliğe katılacak kooperatiflerin yetkilerinin bir araya getirilerek birliğin oluşturulması,
- e) Birliğe mali yardım sağlanması konusunun çözüme bağlanması, sistemin sendika kaynakları dışından ve üyelere finansman sağlanmasını sağlayıcı önlemlerin alınması ve uygulanması,

- f) Kurulmuş olan birliğe, amaçlarının gerçekleştirilmesine elverişli büro ve depo ile gerekli demirbaşların sağlanmasına yardımcı olunması,
 - g) Birlik ile sendika arasında idari ilişki düzeni kurularak, her iki hareketin birbirini tamamlayan birer kuruluş olarak çalışmalarını sürdürmesini sağlayıp, zaman zaman ortak toplantılar yolu ile sendika-kooperatif işbirliğini geliştirici yöntemlerin tesbiti ve uygulamaya konulması..
- 4- TÜRK-İŞ'e düşen görevler: Modelin işleyişinde önemli bir rol oynayacak olan TÜRK-İŞ'in konuya ilişkin çalışmaları, Tüketim Kooperatifleri Merkez Birliği kurulunca-ya kadar devam edecektir. Bu çalışmaları aşama aşama şöyle sıralamak mümkündür:
- a) Sendika yöneticileri ile plânlama toplantısı: Bu toplantılarda, sistem sendikaların kooperatiflerle ilgili birer yönetim kurulu üyesine anlatılacak ve sendikalardan kooperatiflere aktarılacak krediye ilişkin yönetmelik taslağı görüşülecek,
 - b) Birlik anasözleşmesi ve işletme yönetmelikleri hazırlanacak,
 - c) Her sendikanın şube yöneticileri için özel seminerler düzenlenecek, ayrıca bölgelerde yapılacak teşkilatlandırma çalışmalarında birim kooperatiflerin oluşturulması ile ilgili teknik bilgiler verilecek,
 - d) Sendika genel merkezleri ile birlikte, işkolu birliklerinin kuruluşu ile ilgili teknik hazırlıklar tamamlanacak,
 - e) Bünyelerinde kooperatif bulunan sendikalardan birer yöneticinin iştiraki ile TÜRK-İŞ Genel Teşkilatlandırma Sekreterinin Başkanlığında bir Kooperatifler Danışma Konseyi oluşturulacak ve Konseyin her üç-dört ayda bir kez toplanarak bu alanda yapılan çalışmaları değerlendirmesi sağlanacak. TÜRK-İŞ Kooperatifçilik Bürosu, Konseyin Sekreteryası olarak çalışacak,
 - f) Başarılı kooperatiflerin müdür ve muhasebecileri, yılda bir kez bir araya gelerek, yapılan çalışmaların teknik yönden değerlendirmesini yapacaklar,
 - g) TÜRK-İŞ Teşkilatlandırma Sekreterliği AAFLLI, ILO ve ICTTU gibi uluslararası kuruluşlar ile temasa geçerek, kooperatif birliklerine teknik yardım sağlanmasını koordine edecek,
 - h) TÜRK-İŞ Kooperatifçilik Bülteni ve Kooperatif Ürünleri Bülteni geliştirilerek, etkin biçimde dağıtımları sağlanacak, ayrıca kooperatiflerin ortak sayılarının artırılması, personel ve yöneticilerin eğitimi amacıyla özel broşür, afiş ve kitaplar hazırlanacak, araştırma, istatistik ve fizibilite çalışmalarının yapılabilmesi için TÜRK-İŞ Kooperatifçilik Bürosu yeni elemanlarla takviye edilecek...

Bu çalışmalar yanısıra TÜRK-İŞ, işçi kooperatiflerinin geliştirilmesi konusunda ihtiyaç duyulan mevzuat değişiklikleri konusunda gerekli girişimlerde bulunacak, işçi konut kooperatiflerinin başta SSK olmak üzere, ilgili kuruluşlar ile ilişkilerinde koordinatörlük görevini sürdürecektir. Birliklerin kuruluş işlemleri tamamlanıp, faaliyete geçmelerini takiben de bu birlikleri bir araya getirerek, Tüketim Kooperatifleri Merkez Birliğini kuracaktır.

Bu çalışmalara başlanılması için, öncelikle sendika genel merkezlerinin TÜRK-İŞ'in yeni kooperatifleşme modeli konusunda bilgilendirilmeleri gerekmektedir. Yapılacak toplantılarda, model konusunda beraberlik sağlandığı takdirde, yukarıda sözü edilen Danışma Konseyinin seçimi yapılacaktır.

SENDİKALAR İLE KOOPERATİFLER ARASINDAKİ KREDİ İŞLEMLERİNE İLİŞKİN YÖNETMELİK

Yönetmeliğin Amacı:

Madde 1- 2821 Sayılı Sendikalar Kanunu'nun 33.maddesinin 5. ve 7.fıkralarındaki hükümlere uygun olarak, sendika üyeleri tarafından kurulan kooperatiflerin geliştirilmesi, üyelerin kooperatiflerde güçlerini birleştirerek yaşam seviyelerinin yükseltilmesine öncülük edilmesi, sağlıklı bir sendika-kooperatif işbirliği yaratılarak, bu yolla işçi ücretlerinin satın alma gücünün korunması, işçilerin beslenme ve barınma sorunlarına gerçekçi çözümler bulunması amacıyla, sendikalardan kooperatiflere aktarılacak krediye ilişkin esasları belirlemek üzere bu yönetmelik hazırlanmıştır.

Kredi Dağılımında Temel İlke

Madde 2- Sendikadan kooperatiflere aktarılacak kredinin dağılımında temel ilke, mümkün olduğu ölçüde kooperatifleşen tüm sendika üyelerinin bu imkândan yararlanmalarıdır. Bu bakımdan, kredi dağılımında, yönetmeliğin diğer maddelerinde sayılan koşullardan önce, kooperatifin ne kadar sendika üyesine hizmet götürmekte olduğu dikkate alınır.

Kredi Türleri

Madde 3- Bu yönetmeliğe göre, sendikalardan kooperatiflere iki tür kredi verilir:

a) İşletme Kredisı: Sendikalar öncülüğünde kurulan işçi tüketim kooperatifleri ve üst kuruluşlarının iş hacimlerinin geliştirilmesi, daha sağlıklı ve genel ihtiyaçlara uygun mal alınmasının desteklenmesi ve kooperatiflerin güçlerini birleştirerek toplu mal alımına yönelmelerinin özendirilmesi amacıyla açılır.

./..

b) Tesis ve Yatırım Kredisi: Sendikalar öncülüğünde kurulan tüketim kooperatifleri ve üst kuruluşlarının depo, soğuk hava deposu, paketleme üniteleri ile mağaza ve depo için gerekli demirbaş malzeme satın alınması, yaptırılması ya da kiralanması, nakil aracı satın alınması, işçi konut kooperatifleri için ise, arsa satın alınması amacıyla açılır.

Sendikalar ile tüketim ve yapı kooperatifleri ve bunların üst kuruluşları tarafından ortaklaşa yapılacak kooperatiflerin amaçlarına uygun yatırımlara, 2821 Sayılı Kanunun 33/7.maddesindeki hükümlere uygun olarak yatırılacak sermaye payı, tesis ve yatırım kredisi kapsamı dışında tutulur ve esasları, ayrıca belirlenir. Ancak, kooperatiflerin yukarıda sözü edilen yatırımlara iştirak etmek amacıyla sendikalardan alacakları kredi, yatırım ve tesis kredisi olarak mütalâa edilir.

Başvuru Şekli

Madde 4- Kooperatifler, işletme, tesis ve yatırım kredilerine ilişkin taleplerini, örneği bu yönetmelik ekinde bulunan ve sendikalar tarafından hazırlanarak, sendika şubelerinden temin edilebilecek olan "KREDİ TALEP FORMU"nu doldurarak yaparlar.

Doldurulan Kredi Talep Formu, bir yazı ekinde sendikanın o yörede bulunan şubesine intikal ettirilir. Sendika şubesi, yazıyı ve talebi ön incelemeye tabi tuttukten sonra, görüş ve önerilerini içeren bir yazı ile bu belgeleri sendika genel merkezine gönderir. Sendika şubesi, genel merkezin kararlarının, ilgili kooperatiflere duyurulması dışında kredi talebine ilişkin başvurular üzerinde herhangi bir işlem yapmaya, yada bu başvuruları genel merkeze intikal ettirmemeye yetkili değildir.

Kredi Talep Formu ile istenilen bilgi ve ekinde bulundurulacak belgeler tam ve doğru olarak tanzim edilip gönderilmedikçe, başvurular üzerinde karar verilemez.

Kredi Açılması Kararı

Madde 5- Sendika Yönetim Kurulu, şubeleri kanalı ile intikal ettirilen Kredi Talep Formları ile eklerini inceler, kooperatifin hangi tür krediye ve ne miktarda ihtiyaç duyduğunu, nasıl kullanacağını, kredinin kullanım ve geri ödenmesinde, kooperatifin mevcut durumuna göre herhangi bir olumsuzlukla karşılaşılıp karşılaşılmayacağı hususunu değerlendirir, kredi türleri arasında aciliyet ve önem taşıyanını tesbit eder, kaç kooperatifin talepte bulunduğunu ve yasaya göre açacağı kredi miktarının, nakit mevcudu ile karşılanamayacağını tesbit ettikten sonra, kredi açılmasına ilişkin kararını salt çoğunlukla alır.

Kredi talepleri uygun bulunmayan kooperatiflere, bunun nedeni bir yazı ile duyurulur.

./..

Kredi talepleri uygun bulunan kooperatiflerden, kredi miktarı kadar taahhütname ya da borç senedi alınmadan, para ödemesi yapılmaz.

Genel Merkez, kredi işlemleri konusunda ilgili sendika şubelerini bilgilendirir ve şubelerin, kendi bölgelerindeki kooperatiflerin çalışmalarını izlemelerini ister.

Kredi Miktarı

Madde 6- Kredi türlerine göre tesbit edilecek kredi miktarları, aşağıdaki ilkelerle göre belirlenir:

a) İşletme Kredisi: Bu tür kredinin miktarının tesbitinde temel ilke, kooperatifin ödenmiş sermayesinin toplamıdır. Sendikanın açacağı işletme kredisi, hiçbir zaman, kooperatifin ödenmiş sermayesi toplam miktarını aşamaz.

İşletme Kredisi talebinde bulunan kooperatif şayet işyeri dışında, kira ile tutulmuş mağaza ve depoda faaliyet gösteriyor ve ücretli personel çalıştırıyor ise, sendika kaynaklarının yeterli bir düzeyde bulunması halinde, yukarıda belirtilen miktar % 20 oranında arttırılabilir.

İşletme Kredi talebinde bulunan kooperatif, bir kooperatifler birliğine bağlı ise, bu bağlılığını kooperatif birliğinden alacağı bir belge ile kanıtlaması halinde, kredi miktarı ayrıca % 15 oranında arttırılabilir.

İşletme Kredisi talebinde bulunan kooperatif, işyerindeki tüm sendika üyelerini ortak kaydettiğini, veya işyeri dışında ise, o yöredeki sendika üyelerinin en az % 75'ini ortak kaydettiğini sendika şubelerinden alacağı bir yazı ile kanıtlayabildiği takdirde, kredi miktarı ayrıca % 10'a kadar arttırılabilir.

b) Tesis ve Yatırım Kredisi: Bu tür kredinin miktarı, kooperatif ortaklarının ödenmiş sermayelerinin % 50'sini geçemez. Yapı kooperatiflerinde, açılacak yatırım kredisi miktarı, kooperatif ortak sayısı, arsa maliyeti ve yapı kooperatiflerinin diğer kredi kurumlarınca kredilendirilmesi hususları da gözönünde bulundurularak ayrıca tesbit edilebilir.

Kooperatif Birliği ile İlişkiler

Madde 7- Sendika üyelerinin kurdukları kooperatifler, bir üst örgüt (kooperatifler birliği) oluşturmuşlar ise, yukarıda belirtilen her iki tür kredinin de kooperatifler birliği aracılığı ile kullandırılması sağlanır. Kooperatifler Birliğine ayrıca, kendisine bağlı kooperatiflerin ödenmiş sermayeleri toplamına kadar işletme, aynı miktarda da tesis ve yatırım kredisi verilebilir.

Bünye içerisinde kooperatif birliği kurulmuş olması halinde, birliğin kredi başvurusu doğrudan sendika Genel Merkezine, kooperatiflerin kredi başvuruları da doğrudan kooperatif birliğine yapılır.

./...

İstisnalar

Madde 8- Kooperatif kuruluş aşamasında ise, kuruluş yeri seçimi, ortak potansiyelinin yeterli düzeyde bulunması ve aynı yörede sendika üyelerinin bağlı bulundukları aynı amaçlı bir başka kooperatifin olmaması halinde, sendika şubesinin de olumlu görüşünün alınması koşulu ile, miktarı sendika genel merkezi tarafından belirlenecek ölçüde tesis (demirbaş alımında kullanılmak üzere) kredisi verilebilir.

Demirbaş alımı amacıyla açılan özel kredinin miktarı ve ödeme koşulları, kooperatifin ortak sayısı dikkate alınarak ayrıca belirlenir. Kooperatife ne zaman işletme kredisi açılabileceği, ortak sayısı ve sermayesinde aylar itibariyle meydana gelen değişimlere göre tesbit edilir.

İşletme Kredisi ile Tesis ve Yatırım Kredisini aynı anda talep eden kooperatife, sendika nakit varlığının yeterli düzeyde olmaması halinde, bu iki tür krediden yalnızca en çok ihtiyaç duyulan biri verilir.

Sendikanın örgütlü bulunduğu işyerinde bulunan, ancak sendika üyelerinin % 25'ini ortak kaydedememiş tüketim kooperatiflerine kredi verilemez.

Krediye Uygulanacak Faiz Nisbeti

Madde 9- Sendika yönetimi, işletme ve tesis kredilerine faiz uygulanıp uygulanmayacağına öncelikle belirler. Faiz uygulanması halinde, işletme kredilerinden alınacak faiz oranı % 2,5'i, tesis ve yatırım kredilerinden alınacak faiz oranı da % 1,5'i geçemez.

Kredi açılması sırasında peşin olarak tahsil edilecek faiz, sendikanın bu amaçla yaptığı çeşitli giderlerin karşılanmasında kullanılır ve kooperatiflere aktarılmak üzere ayrılmış olan fonaleklendir.

Kredinin Kullanımına İlişkin Esaslar

Madde 10- Kooperatifler, sendikadan aldıkları kredinin kullanımını sırasında aşağıdaki esaslara uymak zorundadırlar:

- a) Kredi, alınan amaca uygun kullanılır,
- b) İşletme Kredisi, tüm ortakların müşterek ihtiyaçlarının toplu alımında kullanılarak, sendika üyelerinin tamamının krediden dolaylı yünden yararlanmaları sağlanır.
- c) İşletme Kredisi, dayanıklı tüketim mallarının alımı için bağlanamaz.
- d) Sendikadan alınan kredi ile gereğinden fazla mal alınarak, bunların stok edilmesi ve daha sonra da bu malların çok yüksek fiyatlarla satılarak spekülatif gelir elde etmeye dönük bir politika güdülemez.

./...

- e) İşletme ve Tesis kredileri, alındıktan itibaren en çok iki ay için bankada muhafaza edilebilir. Kredilerin kısmen veya tamamen bankalarda vadeli hesaba yatırılmaları yasaktır.
- f) Sendikadan kredi alan kooperatifin yönetici ve personeli, sendikanın genel ekonomik ve sosyal politikası aleyhinde çalışma yapamaz, sendika ve şube yöneticileri aleyhinde söz ve davranışlarda bulunamazlar.

Bu esaslara uymayan kooperatiflere kredi verilemez, verilmiş olan krediler ise, süresi dolmadan geri tahsil edilir.

Kredilerin Geri Ödenmesi Esasları

Madde 11- İşletme Kredisinin geri ödeme süresi bir yıldır. Kredi alındıktan sonra ilk iki ay ödeme yapılmaz. Toplam kredi miktarı on'a bölünerek, kredinin alınmasından itibaren üçüncü aydan başlanarak, on eşit taksitle ve 10 ay içerisinde geri ödenir.

Tesis ve Yatırım Kredisi ise, tesis ya da yatırımın hizmete girmesinden 6 ay sonra ödenmeye başlanarak, 10 ay içerisinde ve on taksit halinde geri ödenir.

Her iki tür krediyi de aynı anda almış olan kooperatifin aylık taksitleri, ay içerisinde ödenmek üzere ayrı ayrı tarihlendirilebilir. Tesis ve Yatırım Kredisinin, yukarıda belirtilen geri ödeme süresi, işletme kredisi geri ödemelerinde aksama olmaması halinde ve Sendika Yönetim Kurulunun uygun bulması halinde 4 ay uzatılabilir.

Yıllık Raporların Sendikaya Gönderilmesi

Madde 12- Sendikadan kredi alan kooperatifler, her yıl sonunda aşağıdaki belgeleri bir yazı ekinde sendika genel merkezi ve sendika şubesine gönderirler:

- a) Yönetim Kurulu Çalışma Raporu,
- b) Denetçi Raporu,
- c) Mizan, Bilanço ve Gelir-Gider Cetveli,
- d) Çalışma Programı ve Bütçe Tasarısı.

Kooperatifin genel kurulundan sonra, genel kurul tutanağı ile yeni yönetim ve denetim kurulu üyelerinin isimleri de bir yazı ekinde sendikaya gönderilir.

Yeniden Kredi Talebi

Madde 13- Sendikadan alınan krediler, tamamen geri ödenmedikçe, yeniden kredi talebinde bulunulamaz.

Yeniden kredi talebinde bulunacak olan kooperatif, Kredi Talep Formu'nu doldurmaktan ayrı olarak, son bir yıl içerisinde kooperatifin ortak sayısı ve iş hacminde meydana gelen olumlu ve olumsuz gelişmeleri ve bunların nedenlerini bir rapor halinde sendika genel merkezine, şube kanalı ile intikal ettirir.

./..

Denetim

Madde 14- Sendika, kredi açtığı kooperatifleri veya kooperatif birliklerini kredinin amaca uygun olarak kullanılıp kullanılmadığını tesbit açısından her an denetleyebilir. Sendika, denetimi uzman denetçilere de yaptırabilir. Denetim sırasında kooperatifler, gerekli defter ve belgeleri göstermek zorundadırlar.

Uyuşmazlıkların Çözümü

Madde 15- Sendika ile kooperatifler arasında kredinin kullanımı ve geri ödenmesi konularında çıkacak uyuşmazlıklar, öncelikle sendika ve kooperatif yönetimleri arasında iki görüşmeler ile giderilmeye çalışılır. Bu görüşmeler ile giderilemeyen uyuşmazlıklar, sendika tarafından yasal yollara başvurularak giderilir.

Yürürlük

Madde 16- Bu yönetmelik, sendika yönetim kurulunun kabulü ile yürürlüğe girer. Yönetmeliği sendika yönetim kurulu yürütür. Sendika şubesi ve kooperatifleri ile birliklerin yönetmelikte yapılacak değişiklik önerileri, sendika genel merkezine intikalini takiben, sendika yönetim kurulu toplantısında görüşülür, uygun bulunması halinde, değişiklik tüm sendika şubeleri ile kooperatiflere yazılı olarak duyurulur.

KREDİ YÖNETMELİĞİ EKİ
KREDİ TALEP FORMU

Kredi-Talep Eden Kooperatif:
Adresi :
Kuruluş Yılı:

KOOPERATİF İLE İLGİLİ GENEL BİLGİLER

a) Gelişme Seyri:

Yıllar	Ortak Sayısı	Sermayesi	Satışlar Toplamı	Gelir	Gider
1980					
1981					
1982					
1983					
....					

b) Kuruluş Yeri: İşyeri için ☐ Kiralık Yer ☐ Sendika Binası ☐

c) Çalıştırdığı İşçi (personel) sayısı:

d) Ücret Ödediği İşçi ve Yönetici Sayısı:

KREDİYE İLİŞKİN BİLGİLER

a) Talep edilen Kredi Türü:

☐ İşletme Kredisi ☐ Tesis ve Yatırım Kredisi

b) Talep edilen Kredi Miktarı:

- İşletme Kredisi: TL.

- Yatırım ve Tesis Kredisi: TL.

c) Kooperatif Birliğine bağlı olup olmadığı:

TALEP FORMU EKLERİ:

- 1- Bir ay önceki Bilanço ve Gelir-Gider Tablosu.
 - 2- Son Genel Kurul belgelerinin örnekleri.
 - 3- Yatırım ve Tesis Kredisi talebine (talep edilmiş ise) esas teşkil edecek fizibilite raporu ve ihtiyaç listesi.
- Yukarda belirtilen bilgilerin doğru olduğunu onaylarız.
KOOPERATİF YÖNETİM KURULU. (Mühür ve imza) "

Konfederasyonumuz Teşkilatlandırma çalışmaları bölümünde çalışmalar kısa olarak gelişme ve sonuçlara işaret eden bir düzenleme ile sunulmuştur. Her konuda detay bilgiler arzu edildiği takdirde ayrıca arz edilecektir. TÜRK-İŞ 13.Olağan Genel Kurulundan bugüne dek geçen bir yıllık çalışmaların genel değerlendirmesine imkân sağlamak ve gelecek 1985 yılı hizmetlerinde temel olacak başlangıç noktalarının tespiti yarayacak olan bu rapor eleştiri ve önerilere açıktır.

1985 Çalışma Programında değerlendirilmesi gereken Sn.Taşkilât Başkanlarının önerileri özenle dikkate alınacaktır.

Konfederasyonumuza bağlı sendikalar ile Konfederasyonumuz, ülkemiz genelinde 33 sendika genel merkezi 768 şube, 10.500 yönetici, 1.127 personel ve 1.900.000 üye bütünlüğüne ulaşmıştır. 67 ilimizde teşkilatı bulunan Konfederasyonumuz 280 bina ve daire, 300 binek otosu, 800 adet telefonu ile hizmet üretmektedir. Bu denli güçlü bir kuruluşun kendi içinde sağlıklı birlik ve plânlı çalışma sistemi ile, sonuçlandıramıyacağı bir hizmetin bulunacağına ihtimal vermek mümkün değildir.

Gelecek çalışma yılında Konfederasyonumuzun daha iyi hizmet üretmesi için gereken çalışmaları tüm teşkilat olarak topluca yürütmenin gereğine inanıyoruz.

BEŞİNCİ BÖLÜM
EĞİTİM ÇALIŞMALARI

5. Çalışma hayatımızı ilgilendiren yasalarda yapılan değişiklikler dikkate alınarak ve Konfederasyonumuz 13. Genel Kurul kararlarının ışığı altında hazırlanan 1984 yılı eğitim planının, düzenlenen programı çerçevesinde (ve yıl içinde beliren ihtiyaçlara göre yapılan ilave programlarla) uygulanılmasına devam edilmiştir.

Bu uygulamalarla ilgili olarak Eylül-Kasım 1984 dönemini kapsayan eğitim faaliyetlerimiz aşağıda çıkarılmıştır.

5.1.ŞME kodlu Şube Mevzuat Eğitimi (Şube Başkanı ve Yöneticileri için)

Sendika Şube Başkanı ve Yöneticilerinin katıldıkları bu eğitimde işlenen konular; yeni sendikal mevzuat hakkında bilgi vermek, uygulamaya ilişkin muhtemel sorunlara yardımcı olmak, bünyemizdeki var olan dayanışmanın daha da güçlenmesine katkıda bulunmak şeklinde saptanmış ve uygulanmıştır.

1984 yılı Eylül-Kasım tarihleri arasında yapılan 8 ilde toplam 9 ŞME kodlu seminerleri şöyle sıralayabiliriz.

KOD	SEMINERİN YAPIL-		KURSIYER SAYISI
	DIĞ. YER	TARİH	
ŞME -- 23	Urfa	25-28 Eylül 1984	22
ŞME -- 24	Hatay	2-5 Ekim 1984	28
ŞME -- 25	Gaziantep	16-19 Ekim 1984	43
ŞME --	Kars	16-19 Ekim 1984	26
ŞME --	Mardin	22-24 Ekim 1984	23
ŞME --	Erzincan	22-25 Ekim 1984	32
ŞME -- 26	Isparta	23-26 Ekim 1984	50
ŞME -- 27	Kütahya	6-9 Kasım 1984	55
ŞME -- 28	Malatya	20-23 Kasım 1984	41
TOPLAM			320

5.2.İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Konularında Eğitim Çalışmalarımız 1475 sayılı İş Kanununun 76. Maddesi gereğince işyerlerinde kurulu "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kurulları"nda görev yapan sendika temsilcilerine yönelik bu eğitimlerimizde;

- İşçi Sağlığı ve İş Güvenliğinin Önemi
- İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Mevzuatı
- İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kurullarının Görevleri, Çalışma Usulleri,

konuları işlenmiştir. Tüm konular uygulamalı olarak gerçekleştirilmiştir.

Bu çerçeve içerisinde Eylül-Kasım 1984 döneminde uygulanan 8 ilde toplam 12 İSİG Kurulları eğitimi ile ilgili faaliyetlerimizi de şöyle sıralayabiliriz.

KOD			KURSIYER
NO	İLİ	TARİH	SAYISI
İSİG-76-17	Samsun	10-12 Eylül 1984	39
İSİG-76-18	Samsun	17-21 Eylül 1984	34
İSİG-76-19	Diyarbakır	18-20 Eylül 1984	48
İSİG-76-20	Eskişehir	2-4 Ekim 1984	59
İSİG-76-21	Samsun	16-18 Ekim 1984	40
İSİG-76-22	Erzurum	24-26 Ekim 1984	45
İSİG-76-23	Samsun	5-9 Kasım 1984	38
İSİG-76-24	Adana	6-8 Kasım 1984	54
İSİG-76-25	Samsun	12-16 Kasım 1984	42
İSİG-76-26	Mersin	13-15 Kasım 1984	34
İSİG-76-27	Antalya	20-22 Kasım 1984	49
İSİG-76-28	Balıkesir	27-29 Kasım 1984	51

TOPLAM 553

5.3.Üst Düzey Yönetici Eğitim Çalışmaları:

TÜRK-İŞ/AAFLİ işbirliği programı çerçevesinde 1984 yılı içinde yapılması plana alınan dört üst düzey yönetici eğitim seminerinden ikisi gerçekleştirilmiş olup bunlar:

- Genel Mali Sekreterler
- Genel Teşkilatlandırma Sekreterleri ile ilgili olup, Çeşme/Altınyunus ve Kızılcahamam/Çam Otel tesislerinde yapılmıştır. Toplam her iki seminere 70'e yakın kursiyer katılmıştır.

ALTINCI BÖLÜM
ARAŞTIRMA ÇALIŞMALARI

6. Ekonomik Gelişmeler:

Eylül-Aralık/1984 dönemini kapsayan üç aylık süre içinde, ülkemizin ekonomik ve sosyal alanlarında önemli gelişmeler olmuştur.

V.Beş Yıllık Kalkınma Planının birinci dilimi olan 1985 Programı 30 Ekim 1984 günkü resmi gazetede yayınlanmıştır. Bunun yanı sıra 1985 yılı bütçesi görüşmeleri de bu döneme raslamaktadır. Geçmiş yıllarda uygulanan istikrar politikasının felsefesine uygun olarak hazırlanan program ve bütçe, çalışanlar açısından olumlu herhangi bir tedbir öngörmemektedir.

Çalışanlar açısından büyük önem taşıyan bütçe içerisinde sosyal hizmet harcamalarında görülen düşüş devam etmektedir. 1979 yılı bütçe harcamaları içinde yüzde 23'lük bir paya sahip bulunan sosyal hizmet harcamaları, 1985 yılında yüzde 15'e düşmektedir.

Öte yandan, ülkemiz ekonomik ve sosyal yaşantısı açısından birinci derecede önem taşıması gereken istihdam ve işsizlik konusunda geleceğe yönelik endişeler devam etmektedir. Nitekim, 1985 yılı bütçesi ile yatırımların payı, % 18.2'ye düşmüştür. Bu oran, bugüne kadar açıklanan bütçeler içinde en düşük olanını ifade etmektedir.

1985 yılı bütçesi içinde yer alan vergi gelirlerinde de reel anlamda gerileme olmaktadır. Bu gerileme vergi gelirlerinin Gayri Safi Milli Hasılaya (GSMH) oranında daha net gözükmemektedir. 1978 yılında yüzde 19 olan bu pay, 1985 yılında yüzde 15 olarak hesaplanmaktadır.

Önceden kararlaştırıldığı gibi, önümüzdeki yıl gelir vergisi oranlarında yüzde 5 oranında bir indirim yapılacaktır. Bu çalışanların net ücretlerinde nisbi bir artışı getirecektir. Kuşkusuz bunun diğer bir yönü, gelir vergisi oranının düşünülmesini, sanayide önemli bir etkisi, işçilik maliyetlerindeki sınırlama olacaktır. Bunun sonucu brüt işçi ücret artışı, vergi değişikliği ile sağlanan net yükselme kadar düşük tutulmaya çalışılacaktır. Böylece maliyet içinde işgücü payı daha da düşürülmüş olacaktır. Bu durum, yürütülmekte olan ekonomik politikanın temel ilkesi olan ucuz emek kullanımı ile ihracata yönelik sanayilerde fiyat kolaylıkları sağlanması yönünde önemli bir adım olarak nitelendirilebilir.

6.1. Ücretler:

Uygulanan ekonomik politikalarının bir gereği olan ücretleri düşük tutma yaklaşımı, çalışanların alım gücünde azalmalara neden olmaktadır.

Enflasyon beklentilerine göre ücret artışları belirleme politikası, ücret-fiyat dengesini çalışanlar aleyhine bozmuştur. Bu durum, aşağıdaki tablodan daha net görülmektedir. 1980 yılını 100 olarak baz aldığımızda, 1984 yılında ücret endeksi 292, fiyat endeksi ise 353 olmaktadır.

ÜCRET VE FİYAT GELİŞMELERİ

<u>YILLAR</u>	<u>ÜCRET ENDEKSİ</u>	<u>FİYAT ENDEKSİ</u>
1980	100	100
1981	127,36	136,60
1982	161,84	182,57
1983	221,18	235,22
1984	292,09	352,78

Bu dengesizlik ücretlerle ilgili yapılan tüm çalışmalarda görülmektedir. Araştırma Büromuzun, bağitlanan toplu iş sözleşmelerinin ücretlerle ilgili maddeleri üzerinde sürdürdüğü çalışmalarda bunu doğrulamaktadır. İşkollarına göre kamu ve özel sektör ayırımı yapılarak yıllara göre bulunan ücret ortalamaları daha sonraki çalışma raporlarında sunulacaktır.

6.2. Fiyat Artışları:

1984 yılı fiyat artışları öngörülen oranın çok üstünde seyretnmiştir. Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından yayınlanmakta olan İstanbul Geçinme Endeksine göre Ekin ayı itibariyle son 12 ayda görülen artış yüzde 50 olmuştur. Diğer kuruluşlar tarafından yayınlanmakta olan endeks sayılarıda bu oranlardadır.

./..

Enflasyon artışında önemli etkisi olan kalemlerden dolar ve benzin fiyatlarında son bir yılda yüzde 50'nin üzerinde artış olmuştur.

27 Aralık 1983 günü 278,25 lira olarak belirlenen dolar kuru, 2 Aralık 1984 günü 429,10 liraya yükselmiştir. Bu dönemde dolardaki değer kazanımı yüzde 54 oranındadır. Yine bu dönem içerisinde normal benzin fiyatı 129,60 liradan, 196 liraya artarak, yüzde 51 oranında fiyat artışı olmuştur. Kuşkusuz, bu rakamlar enflasyona yol açan nedenlerin işçi ücretleri dışında aranması gerektiğini göstermektedir.

6.3. Toplu İş Sözleşmeleri:

Konfederasyonumuz Araştırma Bürosu, imzalanan toplu iş sözleşmelerini takip etmekte ve sonuçlarını değerlendirmektedir. Ancak, imzalanan sözleşmelerin temininde karşılaşılan güçlükler çalışmalarını aksatmaktadır.

1984 yılı içerisinde süresi sona erip imzalanan toplu iş sözleşmelerinin, ücretlerle ilgili maddesi üzerinde yapılan değerlendirmelerde, 1984 yılı için alınan zam miktarının yüzde 30-65 oranları arasında değiştiği görülmektedir. Özel kesimde imzalanan sözleşmelerdeki ücret ve sosyal yardımlardaki artış oranı, kamu kesimine göre nisbeten yüksektir. Bu durum, özel kesimdeki ücretlerin düşük olmasından kaynaklanmaktadır.

6.4. Asgari Ücret:

Nisan 1984 tarihinden itibaren 24.525 lira olarak yürürlüğe giren asgari ücret, yaşanan hızlı enflasyonun etkisiyle alım gücünü tamamen yitirmiştir. Asgari ücretle çalışan işçinin net olarak ele geçen 16.196 lira erozyana uğrayarak günümüzde 12.095.- liraya düşmüştür.

6.5. Kıdem Tazminatı:

Bilindiği gibi, kıdem tazminatı tavanı en yüksek Devlet Memuruna ödenen azamî emeklilik ikramiyesini geçemeyeceği yasal düzenlemelerle hükme bağlanmıştır.

1984 yılında 82,820.- lira olan kıdem tazminatı tavanı, 1985 yılında gösterge ve katravinin değişmesi sonucu 140.300.-liraya yükselmiş olacaktır.

Kıdem tazminatı tavanında nominal olarak böylesine bir artış olmasına karşın, fiili olarak ödenen kıdem tazminatı tutarında reel olarak gerileme görülmektedir. Tespitlerimize göre; ülke genelinde nisbeten yüksek ücret ödenen imalat sanayiinde, toplam maliyetler içinde kıdem tazminatının payı, yıllara göre giderek düşmüş ve içinde bulunduğumuz yılda binde 3 olmuştur.

YEDİNCİ BÖLÜM
BASIN ve HALKLA İLİŞKİLER ÇALIŞMALARI

7. Basın ve Halkla İlişkiler Büromuzun çalışmaları arasında önemli bir yer tutan TÜRK-İŞ dergisinin yayım ve dağıtımını bu çalışma dönemi içinde de eksiksiz sürdürülmüştür.

Ancak, dergimizin dağıtım listesinde yer alan kuruluşlara, teşkilatımızın çalışmaları hakkında yeterli bilgi verebilmek, bağlı kuruluşlarımızın haber bakımından Basın Büromuza yardımcı olmalarıyla mümkün olabilmektedir.

İki defa genelge gönderilmesine rağmen, sendikalarımızın çeşitli toplantıları, toplu sözleşme haberleri, eğitim ve benzer çalışmaları hakkında Basın Büromuza gerekli bilgiler verilmemektedir.

Bunun doğal sonucu olarak, dergide yer almayan sendikal çalışmalardan dolayı çeşitli eleştiriler gelmekte herhangi bir kasıt bulunmadığı halde, özellikle değerlendirilmediği iddialarına muhatap olunmaktadır.

Sendikalarımızın, basın ve halkla ilişkiler görevini yürüten yetkili ya da personeline, bu konuda uyarıda bulunulması, TÜRK-İŞ Basın Bürosunun her türlü gelişmeden haberdar edilmesi her açıdan yararlı olacaktır.

Aslında, bazı sendikalarımızın basına duyurmak istediği çalışmalar konusunda, Basın Müşavirlerimiz her zaman gerekli yardımı göstermektedir. Ne var ki, bir önceki çalışma raporunda da belirttiğimiz gibi, TRT'nin olaylara ancak Konfederasyon düzeyinde ilgi göstermesi sonucu, büyük çaplı toplu sözleşme haberlerinin dışında, haber bültenlerinde sendika haberlerine maalesef yer verilmemektedir.

Basın Büromuzun önemli çalışmalarından biri de, TRT ile kurulan diyalog sonucu ayda bir yayınlanan "İŞ DÜNYASI" programının bazı bölümlerinin birlikte hazırlanması olmaktadır.

./...

İŞ DÜNYASI programlarında, TÜRK-İŞ'i ilgilendiren çalışmalara bu suretle ve TÜRK-İŞ politikası doğrultusunda daha geniş yer verilmektedir.

Geçtiğimiz ay yayınlanan programda da Konfederasyonumuz Aile Planlaması ve İşçi Sağlığı Bürosunca sürdürülen çalışmalar ele alınmış, uygulamadan örnekler sunularak kamuoyuna çalışmaların önemli bölümleri yansıtılmıştır.

Gelecek İŞ DÜNYASI programında da, TÜRK-İŞ Hukuk Bürosundan görevlendirilecek bir arkadaşımızın, toplu sözleşmelerin uyumsuzluğa gitmesi sırasında prosedür konusunda bir yayın hazırlanması planlanmış bulunmaktadır.

En yaygın haber aracı olan TRT'nin, TÜRK-İŞ'le böylesine bir işbirliğine girmesi sonucu, diğer Konfederasyon ve sendikalardan TRT Genel Müdürlüğüne şikayetlerin yapıldığı, ancak bu şikayetlere itibar edilmediği de bilinmektedir.

Basın ve Halkla İlişkiler Büromuz, basın ve yayın organlarıncı TÜRK-İŞ'ten istenen bilgi ve haber konusunda da Yönetim Kurulumuz ile Basın kuruluşları arasında köprü görevini sürdürmektedir.

Bununla ilgili olarak, basın-yayın organları temsilcilerinin hemen hergün TÜRK-İŞ'e yönelttikleri sözlü ve yazılı sorular, yine Basın Büromuz tarafından gerekli prosedür uygulanmak suretiyle kısa sürede cevaplandırılmaktadır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM
KADIN İŞÇİLER BÜROSU

8. TÜRK-İŞ Kadın İşçiler Bürosu, kadın işçiler için temel eğitim ve sendikal eğitim olmak üzere iki tür eğitim programı uygulamaktadır. Son üç ay içinde yapılan eğitimlerin altı ildeki dağılımı aşağıdadır:

17-20 Eylül 1984	Erzincan	Temel Eğitim	33 Kursiyer Katıldı,
25-28 Eylül 1984	Denizli	" "	27 " "
22-25 Ekim 1984	Gaziantep	" "	26 " "
20-23 Kasım 1984	Antalya	" "	40 " "
26 Kasım 1984	İstanbul	Konferans	131 Konuk Katıldı
27-29 Kasım 1984	İstanbul	Sendikal Eğit.	46 Kursiyer Katıldı,

Ayrıca, 1985 Mart ayı sonuna kadar yapılması planlanan eğitimlerin program çalışmaları ile ön hazırlıkları tamamlanmıştır.

Büromuzun faaliyetlerini üyelerimize ve kamuoyuna duyurmak amacıyla çıkarttığımız "Kadın İşçiler Bülteni"nin altıncı sayısı da çıkarılmış olup, dağıtımı yapılmıştır.

Türk Kadınına seçme ve seçilme hakkının verilmesinin 50. yılı münasebetiyle Kadın Dernekleri Federasyonu ile T.B.M.M. hazırladığı Konferansda TÜRK-İŞ temsil edilmiş ve "Yasal Açık /İşçiler Sorunları" konusunda 5 Aralık 1984 tarihinde bir tebliğ sunulmuştur.

DOKUZUNCU BÖLÜM
İŞÇİ SAĞLIĞI VE AİLE PLANLAMASI
PROJE MÜDÜRLÜĞÜ

9. TÜRK-İŞ, İşçi Sağlığı ve Aile Planlaması Proje Müdürlüğü Eylül-Kasım 1984 dönemi faaliyetleri önceden belirlenmiş ilkeler doğrultusunda aksamadan sürdürülmüştür. Anılan dönemde gerçekleştirilen faaliyetler şunlardır:

- 1- Uluslararası Aile Planlaması Derneği tarafından finansmanı sağlanan Aile Planlaması Poliklinik sayısının 4'den 11'e çıkartılarak gereken yardımın sağlanmasını içeren anlaşmanın gerçekleştirilmesi,
- 2- Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğünün iştiraki ile 1985 yılı içerisinde 11 ilde yürütülecek olan Aile Planlaması poliklinik hizmetleri için yer tahsisi ve personel görevlendirmesi protokolünün imzalanması,
- 3- 1985 yılı içerisinde hizmete girecek olan yedi yeni Aile Planlaması polikliniklerinde görev yapacak Ebe-Hemşirelerin Rahim İçi Araç uygulama eğitimlerinin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ile Hacettepe Üniversitesi işbirliği içinde gerçekleştirilmesi,
- 4- 1985 yılı içerisinde faaliyete geçmesi programa alınan yedi Aile Planlaması polikliniklerinin İstanbul Okmeydanı, Samatya, Göztepe, İzmit, Bursa, Eskişehir ve Konya'da hizmete girmesi,
- 5- Orta Doğu Teknik Üniversitesi Rektörlüğünün yazılı isteği üzerine Endüstri Tasarımları Mühendisliği öğrencilerine bir hafta süreli İşçi Sağlığı ve İlk Yardım kursu düzenlenmesi,
- 6- TÜRK-İŞ Kadın İşçiler Bülteninde Aile Sağlığı ve Planlaması konusunda iki yazı yayınlanması,

./..

- 7- TRT Televizyonu İş Dünyası programında TÜRK-İŞ'in İşçi Sağlığı ve Aile Planlaması konusunda yaptığı faaliyetleri gösterir 12 dakikalık bir program çekimi ve gösterilmesinin gerçekleştirilmesi,
- 8- TÜRK-İŞ ve bağlı kuruluşların İşçi Sağlığı ve İlk Yardım ve Aile Planlaması konusunda düzenlemeyi planladıkları eğitim programları için danışmanlık ve konuşmacılık görevlerinin aksatılmadan sürdürülmesi,
- 9- Halen faaliyetleri devam eden 4 SSK ve 15 işyeri Aile planlaması polikliniklerinin aylık denetimlerinin yapılması,
- 10- Eylül-Kasım 1984 dönemi içerisinde hastane polikliniklerinde 2.216, fabrika polikliniklerinde 12.568 üyemize yöntem verme hizmeti gerçekleştirilmiştir.

Sendikal yaşam içerisinde önemli bir boşluğu dolduracağı düşüncesinden hareketle hazırlanan "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Mevzuatı"nın ikinci baskısının da tükendiği bir önceki çalışma raporumuzda bilgilerinize sunulmuştu. Oysa talep artarak sürmektedir. Söz konusu bu taleplerin karşılanmasına bir çözüm bulunması gerektiği düşüncemizi bu rapor döneminde de tekrar etmekte yarar görmekteyiz.

M A L I R A P O R

- 1.1.1984 tarihinden 30.11.1984 tarihine kadar 14. Dönemin ilk onbir ayına ait yapılan mâli işlemler muhasebe hesap planımızdaki sıraya göre aşağıda tetkiklerinize sunulmuştur.

1- KASA HESABI:

1.1.1984 tarihinden 30.11.1984 tarihine kadar;

yapılan Tahsilatlar tutarı: 463.074.633.54

yapılan Ödemeler tutarı : 462.313.355.66

Kasa mevcudu 761.277.88.-TL.

2- BANKALAR HESABI:

1.1.1984 tarihinden 30.10.1984 tarihine kadar;

Banka hesaplarımıza yatırılan : 264.576.798.69

Banka hesaplarımızdan çekilen : 230.431.342.-

Banka mevcudu 34.145.456.69 TL.dir.

Banka mevcudunun bulunduğu bankalar itibariyle dökümü ise;

Etibank Merkez Şube 904340 hesap 11.812.260.91

İş Bankası Yenişehir Şubesi 372 hesap 3.373.89

Ziraat Bankası Yenişehir Şubesi 26109 hesap 5.539.015.52

Sümerbank Yenişehir Şubesi 7792592 hesap 16.790.816.37

Toplam 34.145.456.69TL.dir.

3- AİDATLAR HESABI

1.1.1984 Tarihinden 30.11.1984 Tarihine kadar yapılan aidat tahsilatı 263.475.133.- TL.dir. Bu miktarın 32.821.966.-TL. si 13. Döneme 230.653.167.-TL. si ise 14. Döneme aittir.11 aylık sürede 14. Döneme ait yapılan tahsilat bütçede planlanan aidat gelirlerinin altındadır. Teşkilatımızın Eki^m 1984 sonu itibariyle tahakkuk etmiş 46.534.214.-TL. aidat borcu bulunmaktadır.

Başkanlar Kurulumuzun gerekli hassasiyeti göstereceğine aidatların zamanında ve aidat tahsil ettikleri üye sayısı üzerinden ödemelerin yapılması hususunda Yönetim Kurulumuza yardımcı olacağı inancındayız.

11 aylık sürede yapılan aidat tahsilatının Teşkilatımız itibariyle dağılımı aşağıya çıkarılmıştır.

30.11.1984 TARİHİ İTİBARIYLA
TEŞKİLATIN AİDAT ÖDEME VE BORÇ DURUMU

Ö D E D İ Ğ İ				Ekim 1984 ayı itibariyle Tahakkuk et: i miş 12.12.984 Tar. Borcu
13.Dönem için	14.Dönem için	Toplam		
AĞAÇ-İŞ SENDİKASI	270.600	2.263.200.-	2.533.800	-.-
BASİSEN	-.-	8.451.315.-	8.451.315	1.059.645.-
BASS SENDİKASI	154.836	1.724.310.-	1.879.146	288.558
BASIN-İŞ SENDİKASI	642.600	92.400	735.000	772.800
BELEDİYE-İŞ SENDİKASI	372.000	14.715.000	15.287.000	1.845.000
ÇİMENTE-İŞ SENDİKASI	968.000	4.684.000	5.652.000	2.412.000
DERİ-İŞ SENDİKASI	198.000	1.656.000	1.854.000	
DEMİRYOL-İŞ SENDİKASI	1.584.000	7.344.000	8.928.000	
DÖKÜM-İŞ SEN.	517.000	1.589.400	2.106.400	233.700
GN.MADEN-İŞ SEN.	-.-	13.503.910	13.503.910	6.779.514
HABER-İŞ SENDİKASI	700.000	2.-	700.000	1.277.100
HAVA-İŞ SENDİKASI	268.400	2.128.900	2.397.300	250.100
KOOP-İŞ SENDİKASI	194.694	359.181	553.875	1.271.697
KRİSTAL/ÇİTİSER-İŞ	-.-	-.-	-.-	1.730.400
LİKAT-İŞ SENDİKASI	286.000	1.592.500	1.878.500	799.500
PETROL-İŞ SENDİKASI	1.416.800	5.334.700	6.751.500	7.031.500
SAGLIK-İŞ SENDİKASI	624.800	5.807.800	6.432.600	-.-
SELÜLOZ-İŞ SENDİKASI	550.000	3.062.500	3.612.500	1.537.500
SEKER-İŞ SENDİKASI	539.000	7.007.000	7.546.000	2.009.000
TARIM-İŞ SENDİKASI	1.100.000	9.200.000	10.300.000	-.-
TEKGIDA-İŞ SENDİKASI	5.280.000	44.161.000	49.441.000	-.-
TEKSİF SENDİKASI	3.520.000	22.880.000	26.400.000	-.-
TES-İŞ SENDİKASI	5.271.000	13.145.400	18.416.400	1.648.200
TEZKOOP-İŞ SENDİKASI	651.000	-.-	651.000	4.161.200
T.G.S.	136.400	847.851	984.251	106.600
TOLEYİS	-.-	-.-	-.-	?
TÜMTİS	-.-	-.-	-.-	865.200
T.DENİZCİLER SEN.	448.800	3.753.600	4.202.400	-.-
T.HARB-İŞ SENDİKASI	1.322.200	13.248.000	14.570.200	-.-
T.MADEN-İŞ SENDİKASI	2.585.220	14.720.000	17.305.220	-.-
T.METAL-İŞ SENDİKASI	2.222.000	10.404.000	12.626.000	3.364.000
YOL-İŞ SENDİKASI	706.216	16.721.000	17.427.216	2.091.000
TOPLAM:	32.729.566	230.396.967	263.126.533	46.534.214
KAUKUK-İŞ:	92.400	256.200	348.600	
GENEL TOPLAM:	32.821.966	230.653.167	263.475.133	46.534.214

4-YAYIN GELİRLERİ:

Dergi abone bedeli olarak bu fasıldan 9.720.-TL. tahsilat yapılmıştır.

5-FAİZ GELİRLERİ:

Bankalardaki mevduatımıza 1983 yılı faizi olarak 780.356.75 TL.- tahakkuk etmiştir.

6-SAİR GELİRLER:

Eğitim Gelirleri, Bina gelirleri, proje gelirleri ve diğer gelirler olarak bu fasıldan yapılan tahsilatlar tutarı 33.305.975.36 TL.- olup, gelirlerin elde edildikleri yerler itibariyle dökümü aşağıya çıkarılmıştır.

Eğitim Gelirleri	818.100.-
Bina Gelirleri	5.400.750.-
Proje Gelirleri	26.543.945.76
Diğer Gelirler	543.179.60
(Depolardaki hurda oto parçaları ve 06 PH 173 plakalı oto satışından)	
	33.305.975.36 TL.-

7-AVANSLAR HESABI:--

TÜRK-İŞ Yurt içi 8 Bölge Temsilciliği ile Dusseldorf'ta bulunan Batı Avrupa İrtibat Büromuzun üzerinde bulunan ve Temsilcilik ihtiyaçlarında kullanılacak masraf avansları toplamı 11.487.001.93 TL. olup, dökümü aşağıya çıkarılmıştır. (Yurt içi Bölge avansları aylık olarak, Batı Avrupa İrtibat Bürosu avansı ise Merkez Bankası onayını Müteakip 3'er aylık devreler halinde kapatılmaktadır.)

Avrupa İrtibat Bürosu	9.881.242.93
İstanbul 1. Bölge Temsilciliği	400.250.-
Eskişehir 2. " "	75.000.-
İzmir 3. " "	68.820.-
Adana 4. " "	125.000.-
Sivas 5. " "	73.400.-
Samsun 6. " "	213.216.-
D.Bakır 7. " "	75.000.-
Bursa 8. " "	207.569.-
Eğitim Merkezi	367.504.-

Toplam

11.487.001.93

8- SAİR ALACAKLAR HESABI:

- Personele, üye kuruluşlara 7.5.1983 tarihinden önce verilen borçlar (Personel borçları aylık taksitler halinde ücretlerinden kesilmektedir.) İş avansları, depozitolar, kefaletler ve iştirakler hesapları bu fasılda yer almaktadır. Rapor tarihi itibariyle hesap bakiyesi 12.990.077.02 TL. olup, dökümü aşağıya çıkarılmıştır.

Sair Alacaklar Hesabı Dökümü

BASIN-İŞ -----	1.059.990.50 TL.
Akşam Gazetesi	1.434.499.74 TL.
Fehmi-Anılaroğlu (akşam Gaz.)	110.000.- TL.
Tükobirlik -	1.000.000.- TL.
BES-İŞ Sendikası	700.000.- TL.
TOREYİS Sendikası	431.500.- TL.
	4.724.990.24 TL.

27 Personele verilmiş bulunan borçlar toplamı	1.984.580.- TL.
İş Avansları	5.302.472.- TL.
Depozitolar Hesabı	78.034.78 TL.
Kefaletler Hesabı	800.000.- TL.
İştirakler Hesabı (TÜRK-İŞ İnşaat Sti.)	100.000.- TL.
Toplam	12.990.077.02 TL.

9- MUHTELİF BORÇLAR HESABI:

- Konfederasyonumuzun borcu bulunmamaktadır. Pazaj kiracılarından eskiden alınmış bulunan 3.014.-TL. kira teminatı bu grupta işleme tabii tutulmuştur.

10- EMANETLER HESABI:

- Kasım 1984 ayı ücretlerinden ve Kasım 1984 ayı içerisinde muhtelif ödemelerden yapılan kanuni tevfiikatlar tutarı 4.638.775.60 TL. olup, dökümü aşağıya çıkarılmıştır..

Ödenecek Gelir Vergileri	2.636.140.- TL.
Ödenecek Stopajlar	218.450.- TL.
" Damga Vergisi	42.968.50 TL.
" Sigorta Primleri	1.390.217.10 TL.
" Sendika Aidatları	351.000.- TL.
Toplam	4.638.775.60 TL.

11- İDARİ GİDERLER HESABI:

Genel Merkezimizin, Eğitim Merkezimizin, Proje Büromuzun Kırtasiye, Yayın, Ulaşım, Bina, Konuk Toplantı, Ödenen aidat, Genel Kurul giderleri ile Müteferrik giderleri, Bölge Temsilciliklerinin idari giderleri olarak bu fasıldan yapılan harcamalar toplamı 74.714.631.-TL. olup, dökümü aşağıya çıkarılmıştır.

İDARİ GİDERLER DÖKÜMÜ

Merkez Haberleşme Gideri	5.272.666.67
" Kırtasiye, yayın giderleri	3.975.551.-
" Ulaşım giderleri	5.489.616.50
" Dergi giderleri	3.040.165.-
" Bina giderleri	13.662.294.16
" Konuk, toplantı giderleri	3.187.724.38
" Ödenen Aidatlar	9.530.191.60
" Genel Kurul giderleri	7.139.954.-
" Demirbaş-tamir giderleri	749.400.-
" Müteferrik giderler	899.410.91
İstanbul İdari Giderleri	3.049.827.80
Eskişehir " "	619.943.10
İzmir " "	1.554.095.82
Adana " "	889.752.28
Sivas " "	964.472.93
Samsun " "	675.513.50
Diyarbakır " "	927.561.10
Bursa " "	1.107.453.80
Avrupa Bü. " "	2.279.128.45
Eğitim " "	9.167.158.-
Proje " "	532.750.-

Toplam 74.714.631.-TL.

12- YÖNETİCİ ÜCRET, HİZMET ÖDENEĞİ VE YOLLUK GİDERLERİ :

13. Dönemde görev yapmış bulunan 5 Yönetim Kurulu üyemize 13. Dönem sonu itibariyle 14. Dönemde 7.658.379.-TL. Bürüt hizmet ödeneği olarak, 14. Dönemin Ocak-Kasım aylarında 16.086.819.25 TL. tutarında bürüt ücret ve 4.253.846.58 TL. bürüt yolluk ödemesi yapılmış olup, bu gurupta işleme tabi tutulmuştur. Bu fasıldan yapılan ödemeler toplamı 27.999.044.83 TL. dir.

./...

13- PERSONEL ÜCRET, YOLLUK ve TAZMİNAT GİDERLERİ

Merkez ve Bölge Temsilciliklerinde görev yapan kadrolu ve anlaşmalı personele yapılan ödemeler bu grupta işleme tabii tutulmuştur. 30.11.1984 tarihi itibariyle yapılan ödemeler toplamı 139.801.818.56 TL. olup, dökümü aşağıya çıkarılmıştır.

Yeri	Ücret Ödemeleri	Yolluk Ödemeleri	Toplam	+
Merkez Personeli	55.655.939.87	5.524.847.-	61.180.786.87	
İstanbul Bölge Per.	8.904.890.80	557.838.-	9.462.728.80	
Eskişehir " "	2.698.224.90	218.441.-	2.916.665.90	
İzmir " "	5.189.375.75	287.231.-	5.476.606.75	
Adana " "	3.838.893.10	306.291.-	4.145.184.10	
Sivas " "	4.945.340.45	565.560.-	5.510.900.45	
Samsun " "	3.772.620.35	265.482.-	4.038.102.35	
Diyarbakır " "	5.742.505.40	969.809.-	6.712.314.40	
Bursa " "	3.764.437.35	389.177.-	4.153.614.35	
Eğitim Merkezi " "	7.822.070.40	95.032.-	7.917.102.40	
Proje Personeli	21.310.706.15	471.754.-	21.782.460.15	
B.Avrupa İrtibat B.	2.693.258.40	.-	2.693.258.40	
Görevli Yollukları	.-	301.090.-	301.090.-	
Dış Seyahat Yollukları	.-	2.543.000.64	2.543.000.64	
Kıdem Tazminatı	968.003.-	.-	968.003.-	
TOPLAM.....	127.306.265.92	12.495.552.64	139.801.818.56	

14- PERSONEL GİDERLERİ

Personele T.İ.S. gereği yapılan doğum, evlenme, ölüm, tahsil ve yemek yardımları ile diğer personel giderleri bu fasılda işleme tabii tutulmuş, 30.11.1984 tarihi itibariyle yapılan ödemeler toplamı 8.134.558.- TL.dır.

Tahsil Yardımları	9.500.- TL.
Doğum Yardımları	21.000.- TL.
Evlenme Yardımları	32.000.- TL.
Ölüm Yardımları	49.000.- TL.
Yemek Yardımları	6.591.504.- TL.
Diğer Personel Gider.	1.431.554.- TL.
Toplam.....	8.134.558.- TL.

./..

17-FONLAR HESABI

Fonlar Hesabımızın bakiyesi 2.730.376.33 TL. olup, 1.050.100.-TL si Kooperatifçilik fonu, 1680.276.33 TL. si Dayanışma fonu olarak 11. Dönemden intikal etmiştir. 14. Dönemde hesapta herhangi bir işlem yapılmamıştır.

18- BİLANÇO DEVİR HESABI

Gelir ve Giderlerimizin devredildiği bu hesabın bakiyesi 13. Dönem sonunda 72.423.743.08 TL. iken 14. Dönemin 11 aylık faaliyet dönemi sonunda 119.344.875.80 TL.'ye ulaşmıştır. 11 aylık sürede özvarlık artışı (Gelir-Gider Müsbet Farkı) 46.921.132.72 TL. olmuştur.

ANA FASILLAR İTİBARIYLA GELİR-GİDER KİYASLAMASI

GİDERLER	GELİRLER
İDARİ GİDERLER 74.714.631.4	AİDAT GELİRLERİ 263.475.133.-
YÖN.ÜCRET VE YOL GİD.27.999.044.83	FAİZ GELİRLERİ 780.356.75
PERS. ÜCRET VE YOL G.39.801.818.56	YAYIN GELİRLERİ 9.720.-
PERS. GİDERLERİ 8.134.558.-	SAİR GELİRLERİ 33.305.975.36
GELİR-GİDER 250.650.052.39	
MÜSBET FARKI 46.921.132,72	
TOPLAM: 297.571.185.11	TOPLAM: 297.571.185.11

18- YARDIMLAR HESABI

Ulusal İhtiyaçlar Yardım Fonu Hesabı :

Kıbrıs Barış Harekatı sonunda ülkemizin ihtiyaç duyduğu Dizel Motor Sanayii' tesisi için hesaptaki meblağın 70.000.000.-TL.si Aksaray Motor A.Ş. ortak olunmuş, hesap bakiyesinin 1.100.000.-TL.si Vakıflar Bankası 70295 nolu hesapta vadeli, bakiye 10.694.TL. si ise 13200 nolu hesapta vadesiz mevduat olarak bloke edilmiştir.

./...

Ayrıca Erzurum ve Kars İllerinde meydana gelen deprem felaketi nedeniyle Vakıflar Bankası Ankara Şubasında felaketzede vatandaşlarımıza yardım amacı ile açılan hesaba 30.11.1984 tarihine kadar işçilerimizce ve sendikalarımızca 40.003.543.91 TL. (Faiz dahil) yardım yapılmıştır.

Toplanan yardımın 40.002.738.-TL. Başbakanlık Genelgesi gereğince T.Emlak Kredi Bankası 10 nolu hesaba yatırılmış olup, yapılmış veya yapılacak yardımlar olabileceği düşüncesi ile hesap kapatılmayarak 805.91 TL. bakiye bırakılmıştır.

TÜRK-İŞ'in 14. Dönemin ilk 11 aylık mali faaliyetleri yukarıda bilgilerinize sunulmuştur.

Saygılarımızla,

Yönetim Kurulu

30.11.1984 TARİHİ İTİBARIYLA
DEFTERİ KEBİR MİZANI

BAKİYE

	<u>BORÇ</u>	<u>ALACAK</u>	<u>BORÇ</u>	<u>ALACAK</u>
1. KASA HESABI	463.074.633,54	462.313.355,66	761.277,88	
1. KASA HESABI	463.074.633,54	462.313.355,66	761.277,88	--
2. BANKALAR HESABI	264.576.798,69	230.431.342,-	34.145.456,69,-	--
3. AİDATLAR HESABI	--	263.475.133,-	--	263.475.133,-
4. YAYIN GELİRLERİ HS.	--	9.720,-	--	9.720,-
5. FAİZ GELİRLERİ HS.	--	780.356,75	--	780.356,75
6. SAİR GELİRLER HS.	--	33.305.975,36	--	33.305.975,36
7. ALACAK SENETLERİ HS.	--	--	--	--
8. AVANSLAR HES.	34.945.160,11	23.458.158,18	11.487.001,93	--
9. SAİR ALACAKLAR HES.	18.002.103,02	5.012.026,-	12.990.077,02	--
10. MUHTELİF BORÇLAR HES.	--	3.014,-	--	3.014,-
11. EMANETLER HES.	56.491.533,31	61.130.308,91	--	4.638.775,60
12. İDARİ GİD. HS.	75.488.857,-	774.226,-	74.714.631,-	--
13. YÖN.ÜC.ve YOL.GİD.H.	27.999.044,83	--	27.999.044,83	--
14. PERS." " " "	139.832.786,56	30.968,-	139.801.818,56	--
15. PERS.GİDERLER HS.	8.172.058,-	37.500,-	8.134.558,-	--
16. DEMİRBAŞLAR HES.	29.008.977,29	84.060,40	28.924.916,89	--
17. SABİT TESİSLER HES.	38.408.311,32	--	38.408.311,32	--
18. FONLAR HES.	--	2.730.376,33	--	2.730.376,33
19. BİRİKMİŞ GELİRLER HS.	--	--	--	--
20. BİRİKMİŞ GİDERLER HES.	--	--	--	--
21. CARİ YIL GELİR-GİDER HS.	--	--	--	--
22. BİLANÇO DEVİR HES.	--	72.423.743,08	--	72.423.743,08
23.YARDIMLAR HES.	152.216.975,91	152.216.975,91	71.111.499,91	71.111.499,91
TOPLAM	<u>1.308.217.239,58</u>	<u>1.308.217.239,58</u>	<u>448.478.594,03</u>	<u>448.478.594,03</u>

.....KASIM..... 1981..... AYI BİLANÇOSU

Aktif Hesaplar	Lira	Krş	Lira	Krş	Pasif Hesaplar	Lira	Krş	Lira	Krş
KASA			761.277	89	MUHTELIF BORÇLAR			3.014	-
BANKA MEVCUDU			34.145.456	69	Alınan Teminatları	3.014	-		
Etibank 604340 Hes.	11.812.260	91			EMANETLER			4.638.775	60
İş Bankası 372 Hes.	3.373	39			Gelir Vergileri	2.636.140	-		
Ziraat B. 26109 Hes.	5.539.015	52			Stopaj Vergileri	218.450	-		
Sümerbank 7792591	16.790.808	27			Damga Pulu	42.968	50		
AVANSLAR	9.881.242	93	11.487.001	93	Sigorta Primleri	1.390.217	10		
Avrupa İrtibat Bır					Sendika Aldatları	351.000	-		
İstanbul 1. Bölge	400.250	-			İcra Tevkifatları				
Eskişehir 2. »	75.000	-			FONLAR			2.730.376	33
İzmir 3. »	68.820	-			Eğitim Fonu				
Adana 4. »	125.000	-			Dayanışma Fonu	1.680.276	33		
Sivas 5. »	73.400	-			Kooperatifçilik Fonu	1.050.100	-		
Samsun 6. »	213.216	-			BİLANÇO DEVİR HES.			119.344.875	80
Diyarbakır 7. »	275.000	-			(ÖZVARLIK)				
Bursa 8. »	207.569	-			EKİM 84				
Eğitim Merkezi	367.501	-			 sonu	98.118.888	11		
ALACAKLAR			12.990.077	02	İtibariyle öz varlık				
Borçlular	6.709.570	24			KASIM...84.. ayı				
İş Avansları	5.302.472	-			gelirler toplamı	39.757.420	-		
Depozitolar	78.034	78			KASIM..84... ayı				
Kefaletler	800.000	-			giderler Toplamı	18.531.432	31		
İştirakler	100.000	-			ÖZVARLIK	119.344.875	80		
DEMİRBAŞLAR			28.924.916	89					
Merkez Demirbaşları	13.312.777	81							
İstanbul »	1.936.797	60							
Eskişehir »	175.479	50							
İzmir »	205.922	23							
Adana »	1.992.902	32							
Sivas »	202.792	-							
Samsun »	301.619	81							
Diyarbakır »	136.054	20							
Bursa »	1.876.816	75							
Eğit. Merk. »	8.291.488	79							
Av. İrt. Bır. »	492.065	88							
SABİT TESİSLER			38.408.311	32					
Merkez Binası	8.742.978	77							
İstanbul »	481.500	-							
Eskişehir »	257.035	-							
İzmir »	192.600	-							
Adana »	327.181	90							
Sivas »		-							
Samsun »		-							
Diyarbakır »		-							
Bursa »	1.750.000	-							
Eğit. Merk. »	27.657.015	65							
TOPLAM			126.717.041	73	TOPLAM			126.717.041	73
YARDIMLAR BANKA HESABI					YARDIM HESAPLARI			71.110.694	-
Aksaray Motor			70.000.000	-	Ulusal İht. Yardım Fonu			805	91
Vakıflar B	70295 Hesap		1.100.000	-	Erzurum Kars il depr.Yrd. Hes.				
13203 "			10.694	91					
13203 "			805	91					
GENEL TOPLAM			197.828.541	64	GENEL TOPLAM			197.828.541	64

D E N E T İ M R A P O R U

Denetim Kurulumuz 17.5.1984 Perşembe günü Saat 10.00'da TÜRK-İŞ Genel Merkezinde kendisine ayrılan yerde 14. Dönem Birinci Olağan denetimini yapmak üzere toplandı.

1- İlk iş olarak 16.5.1984 günü Saat 18.00 itibariyle kasa durumunu, 17.5.1984 tarihi itibariyle de banka mevcutları tesbit edildi.

Buna göre kasada, 364.550,44 (Y.Üçyüzaltmışdörtbinbeşyüzelli %44) lira nakit 609.709.- (Y. Altıyüzdokuzbin yediyüzdokuz) lira nakit yerine muhafaza edilen makhuz bulunduğu görüldü.

Bankalardan alınan yazılı bilgilere göre Sümerbank Yenişehir Şubesi 7792592 nolu hesapta 5.606.493,32 (Y. Beşmilyonaltıyüzaltıbindörtüyüzdoksanüç % 32) lira, Ziraat Bankası Yenişehir Şubesi 26100 nolu hesapta 334.711,52 (Y.Üçyüzotuzdörtbin yediyüzonbir %52) lira, İş Bankası Yenişehir Şubesi 372 nolu hesapta 85.373,89 (Y.Seksenbeşbinüçyüzotmışüç %89) lira, Etibank Merkez Şubesinde 904340 nolu hesapta 3.082.456,91 (Y. Üçmilyonseksenikibindörtüyüzellialtı %91) lira olduğu bu miktarların muhasebe kayıtlarına uygun olduğu tesbit edildi.

2- Kasa ve Banka durumlarının tesbitini takiben mali denetimi daha sonra muhasebe evrakının tetkiki suretiyle sürdürmek üzere idari denetime geçildi.

a) EĞİTİM ÇALIŞMALARI

Rahime AKDOĞAN ve Sinan YAZICIOĞLU'nun görevli olarak katılmasıyla 10 - 13 Ocak 1984 tarihlerinde Eskişehir'de Genel Başkan Şevket YILMAZ, Kaya ÖZDEMİR, Rahime AKDOĞAN, Sebahattin DERTLİ ve İsmail TOPKAR'ın görevli olarak katılmasıyla 16 - 19 Ocak 1984 tarihlerinde Kocaeli'nde,

Rahime AKDOĞAN ve Emre KOCAOĞLU'nun görevli olarak katılmasıyla 30 Ocak- 2 Şubat 1984 tarihlerinde İstanbul'da,

Rahime AKDOĞAN'ın görevlendirilmesi ile 13-16 Şubat 1984 tarihlerinde Adana'da,

Rahime AKDOĞAN'ın görevlendirilmesi ile 20-23 Şubat 1984 tarihlerinde Bursa'da

Rahime AKDOĞAN, Sinan YAZICIOĞLU ve İsmail TOPKAR'ın görevlendirilmesi ile 26-20 Mart 1984 tarihlerinde Edirne'da,

Kaya ÖZDEMİR, Rahime AKDOĞAN, ve Sinan YAZICIOĞLU'nun görevlendirilmesi ile 0-12 Nisan 1984 tarihlerinde İzmir'de,

Rahime AKDOĞAN, Sinan YAZICIOĞLU ve İsmet UYGUN'un görevli olarak katılmalarıyla 7-10 Mayıs 1984 tarihlerinde Kayseri'de olmak üzere toplam sekiz adet Kadın İşçiler Konulu Samsun Eğitim Merkezinde 27/2-9/3-1984, 20-25 Şubat 1984 ve 26-30 Mart 1984 tarihlerinde 3 ayrı seminer programı uygulandığı bu programlara görevli olarak İdris GÜNGÖR'ün katıldığı,

./...

Ankara'da 20-22 Şubat 1984, 2-4 Mayıs 1984 ve 19-20 Ocak 1984 tarihlerinde Sebahattin DERTLİ, Abdullah CAN ve Enis BAĞDADIOĞLU'nun görevli olarak katıldığı 3 seminer programının uygulandığı,

Ankara'da 10-14 Ocak 1984 tarihlerinde Genel Başkan Şevket YILMAZ, Kaya ÖZDEMİR ve Orhan BALABAN ile Eğitim Müdürlüğü uzmanlarının katıldığı,

Bursa'da 23-26 Ocak tarihlerinde Şevket YILMAZ ile Abdullah CAN ve Namık TAN'ın katıldığı,

İstanbul'da 6-10 Şubat ve 13-17 Şubat 1984 tarihlerinde Sadık ŞİDE ve Kaya ÖZDEMİR ile Abdullah CAN ve Namık TAN'ın katıldığı,

Eskişehir'de 13-16 Şubat tarihlerinde Ömer ERGÜN ile Necati BALTA ve Emre KOCAOĞLU'nun katıldığı,

Adana'da 20-23 Şubat tarihlerinde Necati BALTA'nın katıldığı,

Diyarbakır'da 5-8 Mart 1984 tarihlerinde Emre KOCAOĞLU'nun katıldığı,

İzmir'de 5-9 Mart 1984 tarihlerinde Genel Başkan Şevket YILMAZ ve Kaya ÖZDEMİR ile Abdullah CAN'ın katıldığı,

Alpullu'da 12-15 Mart 1984 tarihlerinde Abdullah CAN'ın katıldığı,

Samsun'da 19-22 Mart 1984 tarihlerinde İdris GÜNGÖR'ün katıldığı,

Kocaeli'de 26-29 Mart 1984 tarihlerinde Abdullah CAN'ın katıldığı,

Sivas'ta 26-29 Mart 1984 tarihlerinde Necati BALTA'nın katıldığı,

Erzurum'da 10-13 Nisan 1984 tarihlerinde Necati BALTA'nın katıldığı,

Konya'da 24 -27 Nisan 1984 tarihlerinde Abdullah CAN'ın katıldığı,

Balıkesir'de 1-4 Mayıs 1984 tarihlerinde Ömer ERGÜN ve Abdullah CAN'ın katıldığı,

Elâzığ'da 8-11 Mayıs 1984 tarihlerinde Ömer ERGÜN ve Necati BALTA'nın katıldığı,

Seminerler tertiplendiği görüldü.

Bu seminerlerin gerek konuları ve gerekse görevlendirilenlerle ilgili olarak Başkanlar Kurulu ve Yönetim Kurulu kararlarına rastlanmadığı;

./...

b) TEŞKİLATLANDIRMA ÇALIŞMALARI

Teşkilatlandırma Genel Sekreteri Orhan BALABAN tarafından 28.2.1984'de Bursa, 5.3.1984'de İstanbul, 9.3.1984'de Adapazarı, 14.3.1984'de Konya, 16.3.1984'de Kayseri, 25.3.1984'de Antalya- Isparta-Burdur, 28.3.1984'de Zonguldak, 4.4.1984'de Samsun, 6.4.1984'de Trabzon, 17.4.1984'de Diyarbakır-Urfa-Adıyaman-Siirt-Mardin 19.4.1984'de Van-Elazığ-Bitlis-Hakkari-Bingöl-Muş-Tunceli, 7.3.1984'de Kırklareli, 25.4.1984'de Sivas ve 27.4.1984'de Erzurum'da mahalli sendika yöneticileri ile seri toplantılar düzenlendiği, bu toplantılara ilişkin raporların Yönetim Kurulu Başkanlığına takdim edildiği; ancak Kırklareli, Sivas ve Erzurum toplantılarına ait Yönetim Kurulu Kararı bulunmadığı; ayrıca bu toplantılara uzman ve personel olarak kimlerin katılacağıda kararlarda yer almadığı görüldü.

c) TUTULAN KAYITLAR

2821 Sayılı Yasa ve Tüzükde öngörülen defterlerin zamanında notere tasdik ettirilerek usulüne uygun olarak tutulduğu,

Ancak Zimmet defterindeki Noter tasdikinin Genel Kurulu müteakip yasal süreçte tasdik ettirilmediği görüldü.

Gelen-giden evrak defterlerinde sıra numaralarının ayrı ayrı teselsül ettirilmemesi görüldü.

Başkanlar Kurulu karar defterine toplantıya katılanların görüşlerinin dercedilmiş olduğu, müzakereler sonucu alınan kararların açıkça yazılmadığı ve karar defterinin bu hali ile daha çok bir tutanak defteri niteliğinde olduğu, toplantıya katılanlarca da defterin imzalanmamış bulunduğu görüldü.

Yukarıda tesbit edilen hususların Genel Başkanlığa yazılı olarak sunulmasına, Genel Denetim raporunun, Mali Denetimin bitirilmesinden sonra hazırlanarak ilgililere takdimine oybirliği ile karar verildi. 18.5.1984

Necdet İNANDIOĞLU

BAŞKAN

Mahmut HAMİTOĞULLARI

RAPORTÖR

Savaş BENLİ

ÜYE

MUHASEBE KAYITLARI ÜZERİNDE YAPILAN İNCELEME SONUCU

17.5.1984 gün Saat 10'da 1. Olağan Denetimine başlayan Kurulumuza idari konularda yapılan tenkitler Karar Defterine geçilerek 23.5.1984 tarihli yazı ile Genel Başkanlığa bildirilmesini müteakip Muhasebe evrakı üzerinden Mali Denetime devam edildi.

Denetim süresince sürdürülen işlemlerde dahil olmak üzere 30.6.1984 tarihine kadar olan tüm sarflar ve defterler incelendi 14.Dönemin ilk 6 aylık faaliyeti sonucunda hesap neticelerin aşağıdaki şekilde olduğu,

Kasa-Tadil, Tediye fişleri ile mahsup fişlerinin eklerine uygun olarak tanzim edildiği ve Kanunen tutulması gerekli defter kayıtlarının muntazaman tutulduğu görüldü.

Geçici görevle seyahate giden Yönetici ve Personelin yolluk beyannamelerine ilave olunan bazen dikkat çekici miktarlarda şehir içi yol masrafı beyanında bulunduğu,

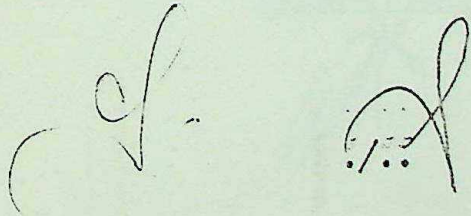
Ankara ve diğer şehirlerde yapılan şehir için yol masraflarının belge yerine daha çok beyana dayalı makbuz mukabili yapıldığı,

Alınan bazı faturalarda faturayı veren birim yada kuruluşlarını vergi numaralarının bulunmadığı,

Konfederasyon otolarına alınan yakıt faturalarında bir kısmında yakıt alındığı andaki Kilometrenin yakıt alan alan tarafından kaydedilerek imzalanmadığı,

İstanbul I. Bölge Temsilciliğine oto yakıt ve köprü geçiş ücretlerinin toptan faturalandırıldığı görüldü.

Sonuç;

1 Üye Kuruluşlarca,

1- 30.6.1984 tarihi itibarıyla 36.978.468.-TL. aidat alacağı bulunduğu zamanında ödenmemiş aidat alacaklarının her nekad Yönetim Kurulunca tahsili için gerekli çaba-harcanmakta isede, bunun yeterli olmadığı anlaşıldığından kendilerinin süresinde ödemedikleri aidat tutarınca borçlandırılarak kanun ve tüzükte belirtilen gecikme zamları ile birlikte Kanun takiple tahsil ciyetine gidilmesi,

2- Yönetici ve Personel tarafından yapılan şehir içi yol vs. masraflarının imkan nisbetinde belgeye dayandırılması,

3- Şehir içi ulaşımında mümkün olduğu kadar, toplu taşıma araçlarından yararlanılmasına özen gösterilmesi,

4- Türk-İş nakil araçlarına yakıt alımlarında yakıt alanın o andaki Kilo-metreyi yazarak faturayı imzalanan ve ödenen yakıt bedellerine ait faturaları belli aralıklarla toptan değil anında alınması,

5- Kasadan ödemesi yapılan sarf evrakının kasada nakit yerine muhafaza edilmeyerek anında kasa çıkışlarının yapılarak ilgili hesaba işlenmesi,

6- Şehir içi ulaşım ve çiçek giderlerinde daha tasarruflu davranılmasına özen gösterilmesinin, uygun olacağı kanaatine varılmıştır.

Yukarıda tesbit edilen hususların Gehel Başkanlığa yazılı olarak bildirilmesine oy birliği ile karar verilmiştir.

DENETİM KURULU

BAŞKAN

Necdet İMANDIOĞLU

ÜYE

(Savaş BENLİ)

RAPORTÖR

Mahmut HAMİTOĞULLARI

* Kurulumuz 14. dönemin ilk 6 aylık faaliyeti sonunda hesap neticelerinin aşağıdaki şekilde olduğunu tesbit etmiştir.

1- KASA HESABI

29.6.1984 tarihli kasa mevcudu

460.858.-TL'dir.

2- BANKALAR HESABI

Banka Mevcudu

Etibank 904340 Hes.

2.162.084.91

İş Bankası 372 Hes.

254.373.89

Ziraat B. 26109 Hes.

314.356.52

Sümerbank 7792592 Hes.

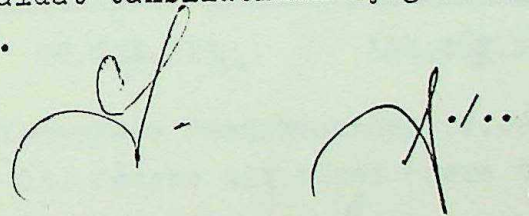
284.519.07 TL olmak üzere

Toplam

3.015.334.39 TL'dir.

3- AİDATLAR HESABI

6 aylık sürede yapılan aidat tahsilatının aşağıdaki şekilde olduğu tesbit edilmiştir.

29.6.1984 Tarihi İtibariyle Yapılan Aidat Tahsilatları

<u>Teskilatın Adı</u>	<u>13. Dönem için</u>	<u>14. Dönem için</u>	<u>Toplam</u>
AĞAÇ-İŞ Sendikası	270.600.-	750.300.-	1.020.900.-
BASİSEN "	.-	4.212.735.-	4.212.735.-
BASS "	154.836.-	858.636.-	1.013.472.-
BASIN-İŞ "	642.600.-	92.400.-	735.000.-
BELEDİYE-İŞ "	572.000.-	7.335.000.-	7.907.000.-
CİMSE-İŞ "	968.000.-	1.684.000.-	2.652.000.-
DERİ-İŞ "	198.000.-	733.500.-	931.500.-
DEMİRYOL-İŞ "	1.584.000.-	2.916.000.-	4.500.000.-
DOK GEMİ-İŞ "	517.000.-	671.000.-	1.188.000.-
Gn.MADEN-İŞ "	.-	8.984.234.-	8.984.234.-
HABER-İŞ "	300.000.-	.-	300.000.-
HAVA-İŞ "	268.400.-	878.400.-	1.146.800.-
KOOP-İŞ "	.-	553.875.-	553.875.-
LİKAT-İŞ "	286.000.-	793.000.-	1.079.000.-
PETROL-İŞ "	1.416.800.-	2.608.200.-	4.025.000.-
SAĞLIK-İŞ "	624.800.-	2.314.600.-	2.939.400.-
SELEÜLOZ-İŞ "	550.000.-	1.012.500.-	1.562.500.-
SEKER-İŞ "	539.000.-	2.646.000.-	3.185.000.-
TARIM-İŞ "	1.100.000.-	4.075.000.-	5.175.000.-
TEKÇİDA-İŞ "	5.230.000.-	19.560.000.-	24.840.000.-
TEKSİF "	3.520.000.-	13.040.000.-	16.560.000.-
TES-İŞ "	3.502.200.-	.-	3.502.200.-
TEZKOOP-İŞ "	651.000.-	.-	651.000.-
T.DENİZCİLER "	448.800.-	1.244.400.-	1.693.200.-
TGS "	136.400.-	208.251.-	344.651.-
T.HARB-İŞ "	1.322.200.-	5.864.000.-	7.186.200.-
T.MADEN-İŞ "	2.585.220.-	6.520.000.-	9.105.220.-
TÜRK KEMAL "	22.000.-	.-	22.000.-
YOL-İŞ "	706.216.-	7.140.182.-	7.846.398.-
TOPLAM	28.166.072.-	96.697.213.-	124.863.285.-

NOT: Petrol-İş Sendikası ile birleşen Kauçuk-İş Sendikasından 92.400.-TL 13. döneme ait, 256.200 TL'si ise 14. döneme ait olmak üzere toplam 348.600.-TL aidat tahsil edildiği görülmüştür.

4- YAYIN GELİRLERİ

Bu fasıldan dergi abone bedeli olarak 7.800.-TL tahsilat yapıldığı görülmüştür.

5- FAİZ GELİRLERİ

Bankalardaki mevduata 1983 yılı faizi olarak 780.356.75 TL. tahakkuk ettiği görülmüştür.

6- SAİR GELİRLER

Bu fasıldan bina gelirleri, proje gelirleri ve diğer gelirler olarak yapılan tahsilatlar tutarının 24.877.944.46 TL. olduğu görülmüştür.

Sair Gelirler Dökümü

Bina Gelirleri	3.265.950.-
Proje Gelirleri	21.529.494.46
Diğer Gelirler (Depolardaki hurda, oto parçaları satışından)	82.500.-
Toplam	24.877.944.46

7- AVANSLAR HESABI

TÜRK-İŞ Yurt içi 8. Bölge Temsilciliği ile Dusseldorf'ta bulunan Batı Avrupa İrtibat Bürosunun üzerinde bulunan masraf avansları toplamı 2.059.132.14 TL olup, dökümü aşağıya çıkarılmıştır.

Avrupa İrtibat Bürosu	986.567.74
İstanbul 1. Bölge	100.000.-
Eskişehir 2. Bölge	75.000.-
İzmir 3. Bölge	97.564.40
Adana 4. Bölge	150.000.-
Sivas 5. Bölge	75.000.-
Samsun 6. Bölge	75.000.-
Diyarbakır 7. Bölge	75.000.-
Bursa 8. Bölge	175.000.-
Eğitim Merkezi	250.000.-
Toplam	2.059.132.14 TL

8- SAİR ALACAKLAR HESABI

Bu fasılda, Personele Toplu İş Sözleşmesi gereği ve üye kuruluşlara 7.5.1983 tarihinden önce TİS gereğince verilen borçlarla, depozitolar, kefaletler ve iştirâkler hesaplarının 28.6.1984 tarihindeki tutarı 11.145.103.02 TL olduğu görülmüş ve dökümü aşağıya çıkarılmıştır.

Sair Alacaklar Hesabı Dökümü:

Basın-İş Sendikası	1.059.990.50
Akşam Gazetesi	1.423.499,74
Fehmi Anlaroğlu	110.000.-
Tükobirlik	1.000.000.-
Bes-İş Sendikası	700.000.-
Toreyis Sendikası	431.500.-
İş Avansları	2.689.498.-
34 Peronele verilmiş bulunan borçlar toplamı	2.802.580.-
Depozitolar Hesabı	78.034.78
Kefaletler Hesabı	750.000.-
İştirakler Hesabı (TÜRK-İŞ İnşaat Sti.)	100.000.-
Toplam	11.145.103.02.TL

9- MUHTELİF BORÇLAR HESABI

TÜRK-İŞ'in borcu bulunmadığı, hesapta yer alan 3.014.-TL nin kira teminatı olduğu görülmüştür.

10- EMANETLER HESABI

Mayıs 1984 ayı ücretlerinden ve Mayıs 1984 ayı içerisinde muhtelif ödemelerden yapılan kanuni tevfikatlar tutarının 6.968.478.35 TL olduğu görülmüş olup, dökümü aşağıya çıkarılmıştır.

Ödenecek Gelir Vergileri	5.162.192.-
" Stopajlar	202.225.-
" Danga Pulu	72.573.50
" Sigorta Primleri	1.397.867.85
" Sendika Aidatları	133.920.-
Toplam	6.968.478.35 TL

(Vergi ve Sigorta primleri denetimimiz esnasında yatırılmıştır.)

11- İDARİ GİDERLER HESABI

Genel Merkez, Bölge Temsilcilikleri, Eğitim Merkezi ve Proje Bürosu İdari giderlerinin 45.739.024.95 TL olduğu görülmüş olup, dökümü aşağıya çıkarılmıştır.

İdari Giderler Dökümü:

Merkez Haberleşme Gideri	3.485.022.43
" Kırtasiye, yayın giderleri	2.485.359.-
" Ulaşım Giderleri	2.645.217.-
" Dergi Giderleri	1.861.110.-
" Bina Giderleri	9.542.699.36
" Konuk, Toplantı Giderleri	2.229.747.-
" Ödenen Aidatlar	2.691.482.-
" Genel Kurul Giderleri	7.139.954.-
" Demirbaş tamir, bakım giderleri	705.000.-
" Mütferrik Giderler	415.593.31
İstanbul İdari Giderleri	1.683.474.50
Eskişehir İdari Giderleri	330.935.60
İzmir İdari Giderleri	787.235.80
Adana İdari Giderleri	473.844.28
Sivas İdari Giderleri	386.580.53
Samsun İdari Giderleri	524.422.50
Diyarbakır İdari Giderleri	327.016.70
Bursa İdari Giderleri	578.722.80
Avrupa Bürosu İdari Giderleri	1.847.640.64
Eğitim İdari Giderleri	5.280.017.50
Proje İdari Giderleri	317.950.-

Toplam 45.739.024.95 TL dir.

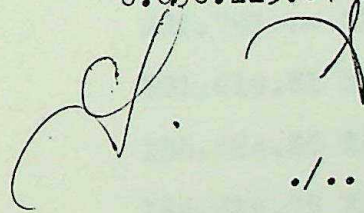
12-YÖNETİCİ ÜCRET, HİZMET ÖDENEĞİ VE YOLLUK GİDERLERİ

13. Dönem sonu itibariyle 5 Yönetim Kurulu Üyesine 7.658.379.-TL Bütüt hizmet ödeneği olarak, 14. dönem Ocak-Haziran 1984 aylarında ise 9.735.558.50.TL tutarında bütüt ücret ve 1.877.088.08 TL. bütüt yolluk ödemesi yapılmış olduğu tesbit edilmiş olup, bu fasıldan yapılan ödemeler toplamının 19.271.025.58 TL olduğu görülmüştür.

13- PERSONEL ÜCRET VE YOLLUK GİDERLERİ

TÜRK-İŞ kadrolu ve anlaşmalı personeline Haziran 1984 ücreti dahil bu fasıldan yapılan ödemeler toplamı 80.007.678.28 TL olduğu tesbit edilmiş olup, dökümü aşağıya çıkarılmıştır.

<u>Yeri</u>	<u>Ücret Ödemeleri</u>	<u>Yolluk Ödeme.</u>	<u>Toplam</u>
Merkez Personeli	30.787.376.34	3.392.219.-	34.179.595.34
İstanbul Böl.Pers.	5.171.171.-	393.309.-	5.564.480.-
Eskişehir " "	1.603.222.80	129.699.-	1.732.921.80
İzmir " "	2.991.619.50	125.247.-	3.116.866.50
Adana " "	2.236.732.25	111.777.-	2.348.509.25
Sivas " "	2.900.064.20	278.927.-	3.178.991.20
Samsun " "	2.052.459.50	135.763.-	2.188.222.50
Diyarbakır" "	3.189.970.40	403.613.-	3.593.583.40
Bursa " "	2.097.606.75	292.074.-	2.389.680.75
Eğitim Merkezi	4.601.502.50	84.857.-	4.686.359.50
Proje Personeli	12.580.331.-	284.645.-	12.864.976.-
B.Avrupa İrtibat B.	2.693.258.40	.-	2.693.258.40
Dış Seyahat Yolluk.	.-	926.244.64	926.244.64
Görevli Yollukları	.-	137.739.-	137.739.-
Kıdem Tazminatı	406.250.-	.-	406.250.-
Toplam	73.311.564.64	6.696.113.64	80.007.678.28

./...

14- PERSONEL GİDERLERİ

TİS. gereği personele yapılan doğum, evlenme, ölüm, tahsil ve yemek yardımları ile diğer personel giderleri olarak 6.608.363.-TL ödeme yapıldığı tesbit edilmiş olup, dökümü aşağıya çıkarılmıştır.

Tahsil Yardımları	9.500.-TL
Doğum Yardımları	14.000.-TL
Evlenme Yardımları	24.000.-TL
Ölüm Yardımları	49.000.-TL
Yemek Yardımları	4.974.424.-TL
Diğer Per. gid.	1.537.439.-TL
Toplam	6.608.363.-TL

15- DEMİRBAŞLAR HESABI

Merkez ve Bölge Temsilcilekleri ile Batı Avrupa İrtibat Bürosu ve Samsun Eğitim Merkezi demirbaş mevcutları toplamının 26.288.767.29 TL olduğu tesbit edilmiş olup, dökümü aşağıya çıkarılmıştır.

<u>Yeri</u>	<u>Tutarı</u>
Merkez Demirbaşları	12.688.628.21 TL
İstanbul "	1.641.297.60 TL.
Eskişehir "	175.679.50 TL.
İzmir "	199.422.23 TL.
Adana "	1.992.902.32 TL.
Sivas "	202.792.- TL.
Samsun "	301.619.81 TL.
Diyarbakır "	136.054.20 TL.
Bursa "	166.816.75 TL.
Eğitim Merk. "	8.291.488.79 TL.
Av.İrt. Bür. "	492.065.88 TL.
Toplam	26.288.767.29 TL.

16- SABİT TESİSLER HESABI

Merkez, Bölge Temsilcilikleri ve Samsun Eğitim Merkezinin kayıtlı değerleri itibariyle sabit tesisleri toplamı 38.408.311.32 TL. olarak tesbit edilmip olup, dö-kümü aşağıya çıkarılmıştır.

<u>Yeri</u>	<u>Tutarı</u>
Merkez Binası	8.742.978.77 TL.
İstanbul "	481.500.- TL.
Eskişehir "	257.035.- TL.
İzmir "	192.600.- TL.
Adana "	327.181.90 TL.
Bursa "	750.000.- TL.
Eğt.Merk. "	27.657.015.65 TL.
Toplam	38.408.311.32 TL.

17- FONLAR HESABI

1.050.100.-TL'si Kooperatifçilik Fonu, 1.680.276.33 TL. si Dayanışma Fonu olmak üzere 11. Dönemden intikâl eden fonlar hesabının 2.730.376.33 TL olduğu tesbit edilmiştir.

18- YARDIMLAR HESABI

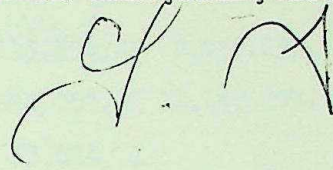
Ulusal İhtiyaçlar Yardım Fonu Hesabı:

Kıbrıs Barış harekatı sonunda Ülkemizde dizel motor sanayiinin tesisi için açılan yardım hesabının 70.000.000.-TL'si Aksaray Motor A.Ş. ortak olunduğu, hesap bakiyesinin 1.100.000.- TL'si Vakıflar Bankası 70295 nolu hesapta vadeli, bakiye 10.694.- TL'si ise 13200 nolu hesapta vadesiz mevduat olarak bloke edildiği tesbit edilmiştir.

./..

Deprem Yardım Hesabı:

Ayrıca, Erzurum ve Kars illerinde meydana gelen deprem felaketi nedeniyle Vakıflar Bankası Ankara Şubesinde felaketzede vatandaşlarımızı yardım amacı ile açılan hesaba 29.6.1984 tarihine kadar işçilerimizce ve sendikalarımızca yapılan yardımın 40.003.543.91 TL. olduğunu bunun 40.002.738.-TL.sinin Başbakanlık genelgesi uyarınca T.Emlak Kredi Bankası 10 nolu hesaba yatırıldığı ve hesapta 805.91 TL. bakiye bırakıldığı kayıtların tetkikinden anlaşılmıştır.

29.6.1984 TARİHİ İTİBARIYLA DEFTERİ KEBİR MİZANI

1- Kasa Hes.	244.020.814,12	243.559.956,12	460.858,-
2- Bankalar Hes.	124.091.895,39	121.076.561,-	3.015.334,39
3- Aidatlar Hes.		125.211.885,-	125.211.885,-
4- Yayın Gelirleri Hes.		7.800,-	7.800,-
5- Faiz Gelirleri Hes.		780.356,75	780.356,75
6- Sair Gelirleri Hes.		24.877.944,46	24.877.944,46
7- Alacak Senetleri Hes.			
8- Avanslar Hes.	17.172.988,39	15.113.856,25	2.059.132,14
9- Sair Alacaklar Hes.	12.827.103,02	1.632.000,-	11.145.103,02
10- Muhtelif Borçlar Hes.		3.014,79	3.014,79
11- Emanetler Hes.	30.704.570,44	37.673.048,79	6.968.478,35
12- İdari Giderler Hes.	46.220.943,95	481.919,-	45.739.024,95
13- Yön.Üc.ve Yol Gid.Hes.	19.271.025,58		19.271.025,58
14- Pers.Üc.ve Yol Gid.Hes.	80.032.480,28	24.802,-	80.007.678,28
15- Personel Giderleri Hes.	6.645.863,-	37.500,-	6.608.363,-
16- Demirbaşlar Hes.	26.288.767,29		26.288.767,29
17- Sabit Tesisler Hes.	30.408.311,32		30.408.311,32
18- Fonlar Hes.		2.730.376,33	2.730.376,33
19- Birikmiş Gelirler Hes.			
20 Birikmiş Giderler Hes.			
21- Cari Yıl Gelir Gider HE.			
22- Blanco Devir Hes.		72.423.743,08	72.423.743,08
23- Yardımlar Hes.	152.216.975,91	152.216.975,91	71.111.499,91 71.111.499,91

TOPLAM :

797.901.738,69

797.901.738,69 304.115.097,88 304.115.097,88

28 HAZİRAN 1984 SONU BİLANÇOSU

Aktif/Hesaplar	Lira	Krş	Lira	Krş	Pasif Hesaplar	Lira	Krş	Lira	Krş
KASA			460.858	-	MUHTELIF BORÇLAR			3.014	-
BANKA MEVCUDU			3.015.334	39	Teminatlar	3.014			
Etlbank 904340 Hes.	2.162.084	91			EMANETLER			6.968.478	35
İş Bankası 372 Hes.	254.373	89			Gelir Vergileri	5.162.192	-		
Ziraat B. 26109 Hes.	314.356	52			Stopaj Vergileri	202.225	-		
Sümerbank 7792591	234.519	07			Damga Pulu	72.573	50		
AVANSLAR			2.059.132	14	Sigorta Primleri	1.397.867	85		
Avrupa İrtibat Bır	986.567	74			Sendika Aldatları	133.920	-		
İstanbul 1. Bölge	100.000	-			İcra Tevkifatları			2.730.376	33
Eskişehir 2. »	75.000	-			FONLAR				
İzmir 3. »	97.567	40			Eğitim Fonu	1.620.276	33		
Adana 4. »	150.000	-			Dayanışma Fonu	1.050.100	-		
Sivas 5. »	75.000	-			Kooperatifçilik Fonu				
Samsun 6. »	75.000	-			BİLANÇO DEVİR HES. (ÖZVARLIK)			71.675.637	48
Diyarbakır 7. »	75.000	-			MAYIS 1984 sonu				
Bursa 8. »	175.000	-			İtibariyle öz varlık	82.054.645	39		
Eğitim Merkezi	250.000	-			HAZİRAN 1984 ayı				
ALACAKLAR			1.145.103	02	gelişir toplamı	16.480.689	75		
Borçlular	7.527.570	24			 ayı				
İş Avansları	2.629.492	-			giderler toplamı	26.675.637	48		
Depozitolar	78.054	78			ÖZVARLIK				
Kefaletler	750.000	-							
İştirakler	100.000	-							
DEMİRBAŞLAR			26.288.767	29					
Merkez Demirbaşları	12.688.628	21							
İstanbul »	1.641.297	60							
Eskişehir »	175.679	50							
İzmir »	100.422	23							
Adana »	1.992.902	32							
Sivas »	202.792	-							
Samsun »	301.619	81							
Diyarbakır »	136.054	20							
Bursa »	166.216	75							
Eğit. Merk. »	8.291.211	78							
Av. İrt. Bır. »	492.065	88							
SABİT TESİSLER			38.408.311	32					
Merkez Binası	8.742.978	77							
İstanbul »	431.500	-							
Eskişehir »	257.035	-							
İzmir »	192.600	-							
Adana »	327.181	90							
Sivas »		-							
Samsun »		-							
Diyarbakır »	750.000	-							
Bursa »	27.657.015	65							
Eğit. Merk. »		-							
TOPLAM			81.377.506	16	TOPLAM			81.377.506	16
YARDIMLAR BANKA HESABI			10.694	-	YARDIM HESAPLARI				
Vakıflar Bankası	113200	Hes.	1.100.000	-	Ulusal İhtiyaçlar Yardım Hs.			71.110.694	-
Acıkaray Motor	70925	"	70.000.000	-	Erzurum Kars ili Deprem Yard.Hes.			805.91	
Vakıflar Bankası	134075	"	805.91	-					
GENEL TOPLAM			152.489.006	07	GENEL TOPLAM			152.489.006	07

(EK 1)

TÜRK-İŞ 14.ÇALIŞMA DÖNEMİNDE
GENEL BAŞKANLIKLARA GÖNDERİLEN
GENELGELER

Sıra No.	GENELGENİN KONUSU	SAYISI	TARİHİ	ÇIKIŞ SERVİSİ
134	Kadın İşçileri Denizli Semineri Program Tas- lağı Hk.	84-3887-5/43	12.9.1984	KAD.
135	Bölge Kooperatif İşlet- meciliği Semineri Hk.	84-3894-5/43	13.9.1984	EĞT.
136	Dualaşan Şiirler adlı kitap hk.	84-3895-5/43	13.9.1984	EĞT.
137	Şube Yöneticileri Mev- zuat Eğitimi Hk.	84-3950-5/43	18.9.1984	EĞT.
138	TÜRK-İŞ 1.Bölge Tem- silcisi İsmail TOPKAR' ın görevden alınması Hk.	84-4073-3/2	25.9.1984	TES.
139	SSK.Öğrenci bursları hk.	84-4111-5/43	28.9.1984	SOS.
140	TÜRK-İŞ 24 İlkesi Mu- kayeseli Yeni Metni Hk.-	84-4131-5/43	1.10.1984	GSK.
141	Gaziantep Kadın İşçi- ler Semineri Hk.	84-4194-5/43	5.10.1984	KAD.
142	İSİG-76 Semineri Hk.	84-4241-5/43	10.10.984	EĞT.
143	İşyeri sayısı ve iş- yeri üye sayıları Hk.	84-4256-5/43	11.10.984	ARS.
144	Kamu Kesimi Sözleş- meleriyle ilgili ola- rak TÜRK-İŞ Yön.Kur. Belirlenen İlkeler ve Uyulması Gereken Hu- suslar Hk.	84-4269-5/43	15.10.984	BAŞ.
145	119 Sayılı Uluslararası Çalışma Sözleşmesi hk.	84-4280-5/43	16.10.984	SOS.
146	Genel Mali Sekreter- ler için Düzenlenen seminer Hk.	84-4337-5/43	17.10.984	EĞT.

./..

Sıra No.	GENELGENİN KONUSU	SAYISI	TARİHİ	ÇIKIŞ SERVİSİ
147	Cemal KUTAY'ın yayını hk.	84-4339-5/43	22.10.1984	EĞT.
148	TÜRK-İŞ 1985 Belirli Günler Takvimi Hk.	84-4349-5/43	24.10.1984	EĞT.
149	Sporun İnsan Sağlığındaki Önemi Hk.	84-4361-5/43	30.10.1984	EĞT.
150	Kayseri Koop. Temel Bilgiler ve İşletmecilik Semineri Hk.	84-4362-5/43	30.10.1984	EĞT.
151	2908 Sayılı Dernekler Kanunun 43.mad. uygulanması Hk.	84-4381-5/43	31.10.1984	HUK.
152	Antalya Kadın İşçiler Semineri Hk.	84-4420-5/43	2.11.1984	KAD.
153	TÜRK-İŞ 24 İlkesi Hk.	84-4472-5/43	7.11.1984	GSK.
154	Toplu İş Sözleşmeleri Uyuşmazlıkları Hk.	84-4444	5.11.1984	ARŞ.
155	TÜRK-İŞ Gen.Başkanı Şevket YILMAZ'ın İşçi Çıkarma Yasasının	84-4442	5.11.1984	BŞK.
156	Kaldırılması üzerine yaptığı açıklama Hk.	84-4442-5/43	5.11.1984	BŞK.
157	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Tebliği Hk.	84-4473-5/43	7.11.1984	TES.
158	Tüketicinin Korunması Kanun Tasarısı Hk.	84-4510-5/43	12.11.1984	HUK.
159	Bölgesel Kooperatif İşletmeciliği Semineri Hk.	84-4524-5/43	15.11.1984	EĞT.
160	İşçi Çıkarmalarının Bildirilmesi Hk.	84-4688-5/43	6.12.1984	HUK.
161	Kadın İşçiler Eskişehir Sem.Hk.	84-4692-5/43	7.12.1984	KAD.
162	Marmara Üni.Rektör. Sempözyumu Hk.	84-4710-5/43	7.12.1984	EĞT.
163	Teskilatlandırma Sekreterlerinin Top.	84-4716-5/43	10.12.984	TES.
164	TÜRK-İŞ Başkanlar Kurulu Top.Hk.	84-4755-5/43	10.12.984	GSK.

TÜRKİYE EĞİTİM MERKEZİ
331.8806 BAŞ 1984